

Avantprojecte de llei de participació ciutadana

Índex

Exposició de motius	3
Títol I. Disposicions generals	11
Capítol I. Objecte, finalitats i àmbit d'aplicació	11
Article 1. Objecte	11
Article 2. Finalitats de la llei	11
Article 3. Àmbit d'aplicació	12
Capítol II. Principis i titulars del dret de participació	13
Article 4. Principis informadors	13
Article 5. Titulars del dret de participació ciutadana	14
Article 6. Exercici del dret de participació	14
Títol II. Compromís institucional, impuls i requisits per a la participació ciutadana	14
Capítol I. Compromís institucional amb la participació ciutadana	14
Article 7. Elements essencials de compromís institucional	14
Article 8. Planificació de la participació ciutadana	15
Article 9. Efectes de la participació ciutadana	16
Capítol II. Impuls de la participació ciutadana	16
Article 10. Actuacions estratègiques	16
Article 11. Impuls de la participació	17
Article 12. Suport al món local	17
Capítol III. Requisits per impulsar la participació	17
Article 13. Límits del debat	17
Article 14. Comunicació i difusió	18
Article 15. Comissió de seguiment o grup motor	18
Article 16. Igualtat d'accés a la participació	19
Article 17. Mesures de conciliació i inclusió	19
Títol III. Iniciativa, modalitats i fases de la participació	20
Capítol I. Iniciativa per promoure les modalitats de participació	20
Article 18. Iniciativa ciutadana	20
Article 19. Normes especials sobre la iniciativa ciutadana	21

Capítol II. Modalitats de participació.....	21
Article 20. Les modalitats de participació ciutadana	21
Article 21. Modalitats de caràcter estable.....	22
Article 22. Modalitats de caràcter temporal	23
Article 23. Modalitats segons l'accés de les persones participants	23
Article 24. Singularitats de les modalitats de selecció per sorteig	24
Capítol III. Fases dels instruments de participació ciutadana	24
Article 25. Estructura dels instruments de participació.....	24
Article 26. Fase de planificació.....	25
Article 27. Convocatòria i informació.....	25
Article 28. Fase de deliberació	26
Article 29. Fase de presentació de propostes.....	26
Article 30. Fase de tancament.....	27
Article 31. Fase de retorn	27
Article 32. Seguiment dels resultats	27
Article 33. Avaluació dels instruments de participació.....	28
Títol IV. Recursos i infraestructures per a la participació	28
Capítol I. Recursos per a la participació ciutadana	28
Article 34. Organització.....	29
Article 35. Recursos humans.....	29
Article 36. Recursos econòmics	30
Article 37. Informació i dades obertes.....	30
Capítol II. Infraestructures	30
Article 38. Infraestructures físiques	30
Article 39. Infraestructures digitals.....	31
Article 40. Mapa d'actors per a la participació	31
Títol V. Foment de la participació i innovació democràtica.....	32
Capítol I. Foment de la participació.....	32
Article 41. Foment de la participació al sistema educatiu	33
Article 42. Participació en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics	33
Capítol II. Innovació	33
Article 43. Promoció de la innovació	34
Article 44. Recerca sobre participació.....	34

Títol VI. Sistema de garanties i avaluació	34
Capítol I. Sistema de garanties dels instruments de participació	34
Article 45. Actuacions de la comissió de seguiment o grup motor	34
Article 46. Actuació de l'administració impulsora	34
Capítol II. Avaluació de l'aplicació de la llei	35
Article 47. Avaluació de les polítiques públiques de participació ciutadana	35
Article 48. Subjecte i competència per avaluar la llei	35
Disposició addicional primera	36
Disposició addicional segona	36
Disposició transitòria	36
Disposició final primera	37
Disposició final segona	37

Exposició de motius

I

La participació ciutadana té múltiples expressions i totes elles contribueixen a enfortir la qualitat democràtica de les institucions i del país. Algunes de les formes de la participació ciutadana, com ara el dret de sufragi actiu i passiu, l'exercici del dret de reunió i manifestació, el dret d'associació o la participació directa, a través de referèndums, gaudeixen de la màxima garantia constitucional, la categoria de dret fonamental, perquè són inherents a un sistema democràtic i de dret. A més de les vies tradicionals, els últims anys també ha proliferat la pràctica d'altres formes de participació ciutadana, pròpies d'una democràcia participativa o característiques d'una societat democràtica avançada: les consultes populars, els consells de participació o els processos participatius, com ara les assemblees ciutadanes, els fòrums ciutadans, etc. Són aquestes formes de participació, emparades en els articles 4.2, 43.1 i 122 de l'Estatut d'autonomia, les quals són objecte d'aquesta llei, deixant al marge les consultes populars que, per les seves particularitats i garanties específiques, resten

regulades a la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana.

La cultura de la participació ciutadana s'està introduint paulatinament en l'activitat ordinària de les administracions públiques juntament amb altres mecanismes de bon govern i govern obert, com ara, la transparència, l'accés a la informació i la integritat pública, que permeten disposar de la màxima informació i poder confiar en les institucions, d'acord amb les previsions de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. D'altra banda, l'aprofundiment en els drets de participació està generant un empoderament de la ciutadania en la seva relació amb els agents públics, amb demandes creixents d'una major presència en els processos de presa de decisions i fins i tot d'avançar cap a la cocreació de polítiques públiques i la cogestió públicociutadana d'equipaments i espais, com ara, centres cívics, horts urbans o la custòdia del territori. És a dir, l'impacte de la participació és bidireccional, atès que suposa un canvi de paradigma en l'elaboració, implementació i avaluació de polítiques públiques per part de les administracions, però també dels drets i deures de la ciutadania pel que fa al seu paper actiu i implicació en els assumptes d'interès general.

Lluny de tractar-se de fenòmens aïllats o puntuals, els darrers anys, la Generalitat de Catalunya ha impulsat múltiples espais de participació, estables i temporals, en els quals la ciutadania, a través d'organitzacions o individualment, ha pogut incidir sobre diferents temàtiques en el marc de l'elaboració de diferents polítiques públiques i textos normatius. També nombrosos ajuntaments han impulsat processos participatius sobre diferents àmbits, que han permès que la ciutadania tingui espais institucionalitzats de reflexió i deliberació a escala local, així com un canal més d'interlocució amb l'Administració i per a la presentació de propostes. Aquests espais de participació, sumats a d'altres que no són institucionals, com poden ser les associacions o plataformes ciutadanes i veïnals, generen un teixit social i cultural ric, compromès i crític que convé reconèixer i promoure.

II

Malgrat els avenços en l'impuls de la participació ciutadana per canals institucionals, en nombroses ocasions, encara es reproduïxen pràctiques que no són idònies per l'obtenció d'uns resultats útils i de qualitat, desincentiven la participació, incideixen en la deslegitimació de les institucions i contribueixen a generar desafecció política. De vegades, les administracions no planifiquen les polítiques de participació, s'impulsa la participació per adoptar decisions poc rellevants i s'omet en qüestions estratègiques, com poden ser les que tenen impacte ambiental o sobre el territori; s'utilitza com a via de legitimació de decisions ja preses o com a canal de publicitat institucional. En altres casos, no es duu a terme un retorn motivat a les aportacions de la ciutadania ni es vetlla per la seva traçabilitat al llarg de tota la política pública; en definitiva, no es fa una rendició de comptes. Tampoc no hi sol haver un òrgan que garanteixi els drets de

les persones participants ni s'adopten mesures d'inclusió per facilitar la participació de persones que tenen més dificultats d'accés a la participació.

Les problemàtiques exposades requereixen ser abordades des de diferents nivells i necessiten canvis estructurals que incorporin la cultura de la participació en el sí de les administracions públiques. Tanmateix, en el procés participatiu dut a terme en el marc dels treballs de redacció d'aquesta llei, també es va posar de manifest que l'actual dispersió i fragmentació de la regulació sobre participació genera una manca de seguretat jurídica, tant per a la ciutadania que participa com per als diferents actors implicats (personal tècnic de l'Administració, gestors, polítics, professionals del sector).

Així mateix, les persones participants també van posar de relleu que l'excessiva reglamentació pot anar en detriment de la innovació i incidir negativament en la qualitat de la participació, que requereix mesures flexibles i adequades a les circumstàncies concretes de cada context, a més dels recursos necessaris, tant econòmics, com humans, tècnics i d'infraestructures per al desplegament de la llei. En especial, per la situació específica de petits municipis i la manca de recursos de què disposen per impulsar la participació.

III

La Llei incorpora novetats amb relació al marc jurídic existent. La Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana, tot i incloure els processos de participació ciutadana com a "altres formes de participació", es va centrar, pel context en què va ser aprovada, en el règim jurídic i les garanties de les consultes populars. La Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, així com la nombrosa normativa sectorial (en matèria d'urbanisme, medi ambient), van introduir tràmits i requisits en matèria de participació ciutadana, però a part de configurar-los de manera dispersa i sovint amb poca coherència, no es van centrar en definir els elements necessaris per aconseguir una participació de qualitat. Els últims anys, també, molts ajuntaments han aprovat reglaments de participació ciutadana i la majoria de comunitats autònomes han aprovat les seves lleis de participació ciutadana.

Amb l'entrada en vigor d'aquesta Llei, Catalunya disposa d'una llei pròpia de regulació integral de la participació ciutadana, que serveix de marc normatiu a l'hora d'impulsar la participació, a la qual han de donar compliment totes les administracions públiques catalanes quan promoguin la participació, amb excepció dels municipis de fins a 2.000 habitants, que es regeixen per la seva normativa i aquesta llei els és d'aplicació de forma supletòria. Amb la voluntat d'incidir en el canvi cultural que suposa incorporar la participació ciutadana en l'activitat ordinària de l'Administració, fa un desenvolupament detallat dels principis informadors i dels elements de compromís institucional, relacionats amb la voluntat d'escolta i la predisposició dels poders públics a modificar les opcions inicials. La Llei defuig de regulacions procedimentals exhaustives, sense entrar en els múltiples tràmits de participació preceptiva, els quals són objecte de les

regulacions sectorials i de procediment administratiu. En moltes ocasions, l'excés regulador i el fet de considerar la participació com un tràmit dins del procediment administratiu, en què prevalen els elements reglats, no han contribuït a l'impuls d'una participació de qualitat.

La Llei és el marc regulador del dret de participació ciutadana, que s'ha de garantir quan les administracions impulsin instruments de participació ciutadana. Per tant, la Llei no regula la participació com un tràmit més dins del procediment administratiu, sinó com una forma d'interlocució entre l'Administració i la ciutadania a l'hora d'adoptar les decisions rellevants, on els elements clau són la deliberació ciutadana i el retorn motivat a les aportacions presentades per la ciutadania, per tal de configurar una presa de decisions més informada sobre les polítiques públiques.

El dret de participació ciutadana comporta també el compromís de l'Administració l'impulsar la participació en la presa de decisions estratègiques. La Llei insta les administracions a prioritzar les qüestions estratègiques que s'obriran a participació i a informar-ne la ciutadania. Les administracions han de prioritzar quines de les qüestions estratègiques obren a participació perquè a dia d'avui no disposen dels recursos necessaris per impulsar una participació de qualitat en totes les actuacions. Aquesta fórmula pretén avançar cap a la cultura de la planificació estratègica i la transparència, elements fonamentals per a la participació.

IV

Al capítol I del títol I, la Llei determina l'objecte, les finalitats i l'àmbit d'aplicació. Pel que fa a l'objecte, escau destacar que el dret de participació ciutadana es refereix a la possibilitat de la ciutadania d'incidir en totes les polítiques públiques, en un sentit ampli. Convé destacar que els municipis de fins a 2.000 habitants es regeixen per la seva normativa i aquesta llei els és d'aplicació de forma supletòria. La Llei no modifica ni afecta els tràmits de participació previstos per les normes sectorials, sense perjudici que, d'acord amb la disposició addicional segona, la unitat competent en matèria de participació de l'Administració de la Generalitat pugui donar suport en l'impuls d'aquests tràmits per tal que es facin d'acord als principis de la Llei.

Al capítol II, relaciona els principis que l'informen i configura un nou dret de participació ciutadana, de titularitat universal, en la participació impulsada des de les administracions públiques catalanes, com a eina per possibilitar que la ciutadania pugui intervenir en les decisions vinculades als processos d'elaboració, implementació i avaluació de les polítiques públiques.

El dret de participació és de titularitat universal, una innovació democràtica relacionada amb els elements diferencials de la democràcia participativa, que són el diàleg amb la ciutadania i la deliberació entre les persones participants; en què les propostes que es presenten són valorades per l'administració impulsora, que decideix si s'admeten o no, és a dir, les propostes no són vinculants. Per tant, podran exercir-lo totes les persones i només se'n podrà restringir l'accés de forma justificada. Això la diferencia de les

formes de participació relacionades amb l'exercici de la sobirania, en què, per diferents motius, es limita l'exercici del dret, com ara el dret de sufragi, o de formes de democràcia directa, com ara, els referèndums o la fase de votació d'un pressupost participatiu.

Així mateix, la Llei posa en valor la participació ciutadana, amb l'objectiu de millorar les polítiques públiques, però també com a eina de cohesió social i territorial. És per aquest motiu que fa especial incidència en la deliberació de qualitat, entesa com el debat ciutadà informat per poder assolir consensos, però també per reflectir els dissensos i per a la construcció d'un subjecte col·lectiu que pugui dialogar amb els poders públics.

Al capítol I del títol II, la Llei identifica els elements de compromís institucional, que han de garantir la posada en pràctica sostinguda de la participació ciutadana; també en recull la planificació de la participació en les actuacions estratègiques, que són les prioritàries.

El capítol clou amb la identificació dels efectes de la participació, que la Llei relaciona amb un retorn de qualitat preceptiu i amb la traçabilitat de les decisions, sense preveure l'efecte vinculant dels resultats de la participació, que solen ser plurals, amb dissensos i no representen la totalitat del cos electoral.

Al capítol II, la Llei disposa que les administracions han de complir amb les obligacions previstes quan considerin oportú impulsar instruments de participació, d'acord amb els criteris que fixa la mateixa llei, excepte per l'Administració de la Generalitat, en què es fixa un mandat d'impulsar la participació sobre actuacions estratègiques i d'especial interès per a la ciutadania, segons la seva planificació. Aquest mandat es concreta en l'obligació de prioritzar quines són les decisions estratègiques i d'especial interès per a la ciutadania que s'obriran a participació, amb atenció als recursos disponibles i la seva rellevància.

Així mateix, la Llei preveu que la ciutadania pugui intervenir en el capteniment de la Generalitat sobre obres o actuacions de l'Estat que tinguin especial rellevància en el territori de Catalunya i estableix que les administracions locals supramunicipals, en coordinació amb la Generalitat, han de donar suport a aquells municipis mancats de capacitats per posar-la en pràctica.

Al capítol III, la Llei estableix requisits relacionats amb la definició dels límits del debat, que es consideren legítims si són motivats, transparents i públics d'antuvi. D'una banda, preveu com a requisit la comunicació i la difusió continuada per arribar a la població. D'altra banda, la previsió sobre les mesures de conciliació i inclusió suposa una innovació respecte la situació actual, atès que estableix un mandat d'acció positiva per cercar una major participació de persones i col·lectius que hi tenen dificultats per motius socioeconòmics o de cures.

Al capítol I del títol III, la Llei preveu la iniciativa ciutadana, amb la identificació del quòrum necessari perquè el seu impuls esdevingui preceptiu. Així mateix, determina la instància a la qual es pot recórrer en cas que es desatenguin les sol·licituds, com també els casos en què les administracions les poden desestimar.

Al capítol II, desenvolupa les diferents modalitats de participació segons diversos paràmetres, amb una clàusula d'obertura per permetre la innovació en l'impuls de noves modalitats no previstes expressament a l'articulat. També defineix alguns elements de qualitat i de garantia característics de les diferents modalitats de participació, sense fer-ne una regulació exhaustiva, atès que no es conceben les modalitats com un procediment administratiu, sinó com a instruments d'interlocució amb la ciutadania. És per això, i per garantir la flexibilitat en l'impuls de les modalitats de participació, que la Llei en preveu l'aplicació directa i no condicionada a un desplegament reglamentari. Tot i això, s'habilita al Govern per fer el desplegament reglamentari de la Llei que, en qualsevol cas, no haurà de condicionar aquesta flexibilitat.

Un dels elements diferencials que la Llei preveu per a les modalitats d'accés per sorteig, en què les persones participants són seleccionades segons els criteris sociodemogràfics preestablerts d'acord amb els objectius del debat, és l'accés als registres de població, així com la possibilitat de compensació econòmica o equivalent a les persones participants, que pot facilitar la participació de perfils de persones que habitualment no tenen accés a la participació. Així mateix, la selecció aleatòria contribueix a fomentar la pluralitat i a superar alguns biaixos habituals en la participació.

El capítol III enumera les fases comunes a tots els instruments de participació, amb una regulació suficientment flexible que alhora asseguri que les administracions impulsores planifiquen la participació, publiquen una convocatòria prèvia amb una informació plural i sense biaixos per participar de manera informada, obren la possibilitat de presentar propostes, en fan un retorn motivat i reten comptes a la ciutadania. La fase de deliberació és en tot cas obligatòria quan es tracti de les actuacions estratègiques identificades en la planificació com a estratègiques.

Totes les previsions de la Llei, incloses les fases, també són aplicables a les modalitats estables, llevat les previstes expressament només per a les modalitats temporals. Aquesta homologació respon a la voluntat que aquests espais de participació amb vocació de permanència estiguin vinculats a l'elaboració de polítiques públiques cícliques, amb les seves corresponents fases, sense perjudici que, finalitzats aquests cicles, es mantinguin en el temps com a espais de seguiment i retiment de comptes.

En el títol IV, la Llei defineix els elements de qualitat comuns imprescindibles, amb la flexibilitat necessària per adaptar la seva aplicació a cada circumstància. El capítol I relaciona els recursos necessaris, fent èmfasi en la seva racionalització, per evitar una multiplicitat d'instruments de participació sobre una mateixa temàtica i en una aposta

per incorporar els coneixements sobre participació entre les habilitats pròpies de la funció pública. En la mateixa direcció racionalitzadora, el capítol II no crea un nou registre de participació, sinó que s'opta per la interoperabilitat entre els registres existents per crear un mapa d'actors per a la participació.

El títol V està dedicat al foment de la participació i la innovació. El capítol I preveu la possibilitat d'introduir la participació en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics, ja sigui en la definició dels elements de la gestió com, en una intensitat més elevada, perquè associacions arrelades al territori puguin assumir o participar en la gestió. Les previsions sobre la promoció de la participació en el sistema educatiu i la recerca en participació -aquesta última, al capítol II-, tenen la voluntat de contribuir al canvi cultural, a través d'incidir en els coneixements i pràctiques de les noves generacions.

El títol VI estableix un règim de garanties que la diferencia de l'opció reguladora de les lleis de participació d'altres comunitats autònomes, que no preveuen un sistema de garanties. La comissió de seguiment o grup motor de l'instrument participatiu farà una proposta de restauració si detecta algun incompliment de les garanties de les persones participants. Si la comissió de seguiment no atén les demandes de les persones participants, poden recórrer a l'Administració impulsora, en primer terme. El Síndic de Greuges també té la funció d'atendre les queixes, d'acord amb la seva pròpia regulació; el capítol II de la Llei li atorga, a més, la competència per avaluar la Llei.

Per acabar, la disposició addicional primera preveu que les administracions locals puguin desenvolupar regulacions més favorables, la disposició addicional segona, que la unitat competent en matèria de participació de l'Administració de la Generalitat pugui donar suport en l'impuls dels tràmits de participació preceptius d'acord als principis d'aquesta llei, la disposició transitòria, l'adaptació dels òrgans estables de participació a la Llei; la disposició derogatòria, deroga les previsions de la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana, referents als processos de participació ciutadana, així com els preceptes de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern que fan previsions sobre participació.

La disposició final primera autoritza el Govern a dictar disposicions de desplegament de la llei, si bé és d'aplicació directa i en cap cas les disposicions reglamentàries en poden comprometre la flexibilitat. La disposició final segona estableix sis mesos de *vacatio legis*, en atenció als canvis necessaris perquè les administracions s'adaptin a les noves previsions, que contribueixen a un canvi en la cultura de l'elaboració i implementació de les polítiques públiques.

V

D'acord amb els principis de necessitat i eficàcia, aquesta Llei es justifica per raons d'interès general. Actualment, el marc normatiu que disposa l'Administració de la Generalitat de Catalunya i del sector públic institucional, així com les entitats que

conformen l'administració local, és dispers i poc clar, atès que la participació ciutadana està prevista en diversos àmbits de relació amb l'administració. Aquesta multiplicitat de regulacions i la seva heterogeneïtat sobre una mateixa disciplina, la participació ciutadana, genera dificultats a l'hora de determinar quina és la llei específica en matèria de participació ciutadana que actua com a llei marc a l'hora d'impulsar les diferents modalitats de participació, i com es relaciona amb la resta de normativa sectorial i de procediment administratiu que preveuen tràmits de participació ciutadana.

Pel que fa al principi d'interès general al qual han de respondre les iniciatives normatives, es fa palès que la millora de la participació en les polítiques públiques i en conseqüència, de la qualitat democràtica de les nostres institucions, justifiquen l'impuls normatiu en aquest àmbit. Així mateix, si bé la participació ciutadana té múltiples expressions, l'objecte de la Llei és, de manera concreta i específica, la participació impulsada des de les administracions públiques que possibilita la incidència de la ciutadania en les polítiques públiques, amb les exclusions que s'hi especifiquen. D'aquesta manera, l'àmbit de l'ordenament jurídic és clar i homogeni.

En atenció al principi de seguretat jurídica, aprovar un text normatiu complet en aquest àmbit esdevé un instrument útil per a l'operador jurídic, en tant que se'l dota de les eines necessàries per impulsar la participació de qualitat. Un dels objectius principals de la Llei és clarificar quina és la norma marc en matèria de participació ciutadana, per facilitar-ne la comprensió de la ciutadania i els agents socials, així com per establir un model de participació de qualitat, i els recursos i instruments per fer-lo efectiu. També, perquè les persones participants tinguin un règim de garanties mínimes a la mateixa norma.

En aplicació del principi de transparència, l'Administració de la Generalitat de Catalunya possibilita l'accés senzill, universal i actualitzat a la normativa en vigor, així com els documents propis del seu procés d'elaboració. En aplicació del principi de participació, la iniciativa s'ha contrastat amb la ciutadania a través de la corresponent consulta pública prèvia, s'ha dut a terme un procés de participació abans de l'elaboració del text articulat, que ha continuat en la fase de revisió de la primera versió del text, així com els preceptius tràmits d'audiència i informació pública.

I, finalment, en aplicació del principi d'eficiència, aquesta Llei facilita la presa de decisions sobre com s'ha d'impulsar un instrument participatiu, els recursos i infraestructures necessaris i quina modalitat és la més adient per a cada objectiu que es vol assolir. Això fa possible un ús més eficient i eficaç dels recursos destinats a la participació, atès que a l'actualitat, la manca d'un marc normatiu adequat genera que les mesures d'intervenció no normatives que s'estan duent a terme no tinguin l'impacte desitjat, en el sentit que necessiten d'un acompanyament normatiu per tal d'aconseguir, conjuntament, els resultats òptims.

Títol I. Disposicions generals

Capítol I. Objecte, finalitats i àmbit d'aplicació

Article 1. Objecte

1. L'objecte d'aquesta llei és regular i garantir el dret de participació ciutadana a través de les diverses modalitats de participació impulsades des de les administracions públiques catalanes.

2. Als efectes d'aquesta llei, s'entén per participació ciutadana la capacitat de la ciutadania d'incidir en les decisions vinculades als processos d'elaboració, implementació i avaluació de les polítiques públiques duts a terme per les administracions públiques catalanes.

3. No són objecte d'aquesta llei la participació ciutadana en els processos electorals, les consultes populars no referendàries i les consultes populars per via de referèndum, així com l'impuls d'enquestes i estudis d'opinió, que es regeixen per la seva normativa específica.

Article 2. Finalitats de la llei

Les finalitats de la llei són les següents:

a) Posar en valor la participació en l'acció pública. Incorporar la participació ciutadana en l'exercici ordinari de les competències de les administracions públiques catalanes vinculades al desenvolupament de les polítiques públiques i fomentar una actitud proactiva de l'Administració perquè la ciutadania participi.

b) Empoderar la ciutadania. Vetllar perquè la participació ciutadana faciliti que les persones o els grups socials aconseguixin la capacitat o els mitjans necessaris per incidir legítimament en les polítiques públiques.

c) Promoure una participació ciutadana de qualitat. Garantir que la participació ciutadana s'impulsa respecte a les qüestions estratègiques, i que en l'impuls de la participació es posen a disposició els recursos necessaris perquè la ciutadania pugui generar una opinió informada que incideixi en les polítiques públiques obertes a participació.

d) Promoure la deliberació de qualitat i generar intel·ligència col·lectiva. Optimitzar les possibilitats que el coneixement ciutadà pugui emergir i adoptar les mesures

necessàries perquè la participació ciutadana contribueixi a la deliberació de qualitat, com a una eina de millora efectiva de les polítiques públiques i de desenvolupament de la intel·ligència col·lectiva.

e) Incrementar la interlocució amb la ciutadania i la confiança en les institucions. Augmentar la confiança en les institucions públiques, a través de l'impuls de formes més transparents, inclusives i estables de relació i col·laboració entre la ciutadania i les administracions públiques. També, a través de garanties en els casos en què no es compleixen les obligacions mínimes previstes en aquesta llei.

f) Fomentar la cohesió social. Enfortir la vertebració i la cohesió de la societat a través de la promoció d'espais d'informació, debat i escolta, que fomentin les possibilitats de construir consensos o acords el més amplis possibles, tot enfortint els llaços d'integració en la comunitat.

g) Promoure la inclusió. Remoure els obstacles per tal de garantir la participació en igualtat de condicions de tots els col·lectius i del conjunt de la ciutadania.

h) Facilitar la cooperació i la col·laboració de l'Administració de la Generalitat amb els ens locals. Oferir suport als ens locals i aprofitar la seva proximitat amb la ciutadania per incrementar la participació en les polítiques estratègiques de país.

i) Fomentar la innovació democràtica. Emparar i donar seguretat jurídica a la innovació en l'impuls i el desplegament de noves modalitats, metodologies i canals de participació ciutadana.

Article 3. Àmbit d'aplicació

1. Aquesta llei és d'aplicació a l'Administració de la Generalitat de Catalunya, el seu sector públic institucional i les universitats públiques.

2. També és d'aplicació a les entitats que integren l'Administració local de Catalunya i els respectius sectors públics institucionals. Els municipis de fins a 2.000 habitants es regeixen per la seva normativa i aquesta llei els és d'aplicació de forma supletòria.

3. Totes les obligacions d'aquesta llei són d'aplicació a les administracions públiques quan impulsin instruments de participació, d'acord amb els criteris previstos a l'article 10.

4. Els tràmits de participació ciutadana previstos per la normativa de procediment administratiu i per les normatives de caràcter sectorial es duen a terme en els supòsits, termes i excepcions previstos per aquelles normes, per tant, no els hi són d'aplicació els articles d'aquesta llei.

Capítol II. Principis i titulars del dret de participació

Article 4. Principis informadors

La interpretació i aplicació d'aquesta llei s'ha de dur a terme prenent en consideració els principis següents:

- a) Govern obert. Aquesta llei s'ha d'aplicar en congruència amb els principis i les polítiques de govern obert: la transparència, l'obertura de dades, l'accés a la informació pública, la interlocució amb la ciutadania, la col·laboració entre administracions, ciutadania i agents socials, la traçabilitat de les aportacions i la rendició de comptes.
- b) Transversalitat. La participació ciutadana s'ha d'impulsar de manera coordinada i amb la cooperació de les diferents unitats implicades per raó de la matèria. Així mateix, s'ha d'informar a la resta d'administracions públiques afectades, per a la consecució d'objectius comuns.
- c) Qualitat de la deliberació. Les disposicions de la llei s'han d'interpretar de manera que afavoreixin la qualitat del debat, entesa com la creació d'una opinió informada i la deliberació lliure entre les persones participants.
- d) Innovació. L'aplicació de la llei ha de facilitar la realització de proves pilot de noves modalitats, metodologies i canals de participació, així com la innovació permanent en el seu ús, a l'empara de l'aplicació directa de les previsions d'aquesta llei.
- e) Igualtat i inclusió. L'Administració pública ha de remoure els obstacles que dificultin l'exercici del dret de participació de dones, infants, gent gran, persones amb discapacitat, en risc de vulnerabilitat social i de qualsevol col·lectiu que vegi minvat l'exercici d'aquest dret. En aquest sentit, ha d'actuar proactivament per arribar a la ciutadania, i incorporar la perspectiva de gènere i interseccional per evitar qualsevol mena de discriminació.
- f) Honestetat. És responsabilitat de l'Administració posar a disposició de la ciutadania la informació necessària i plural, practicar l'escolta activa i facilitar les condicions per a un debat de qualitat i no esbiaixat.
- g) Vertebració territorial. En l'aplicació de la llei cal vetllar perquè les polítiques de participació arrelin en tot el territori de Catalunya i prestar especial atenció a pal·liar les desigualtats dels territoris en risc de despoblació.

Article 5. Titulars del dret de participació ciutadana

La participació ciutadana regulada en aquesta llei és un dret universal, la titularitat i l'exercici del qual recau en les persones físiques, jurídiques o grups informals interpel·lats per qualsevol política pública oberta a participació, impulsada per les administracions catalanes.

Article 6. Exercici del dret de participació

1. Tota la ciutadania, incloses les persones menors d'edat, tenen el dret a participar en els assumptes públics en condicions d'igualtat, així com a la iniciativa per promoure la participació, d'acord amb les previsions d'aquesta llei.

2. Les persones participants tenen el dret i el deure de participar d'acord amb el principi de bona fe, una actitud d'escolta i respecte mutu.

Les persones participants poden fer-ho a títol individual o com a part d'una entitat o associació.

3. Excepcionalment, i d'acord amb els objectius de cada modalitat de participació, l'Administració impulsora pot limitar l'exercici d'aquest dret de manera justificada. La limitació de l'exercici del dret no pot generar situacions de discriminació.

Títol II. Compromís institucional, impuls i requisits per a la participació ciutadana

Capítol I. Compromís institucional amb la participació ciutadana

Article 7. Elements essencials de compromís institucional

1. Per impulsar la participació, les administracions públiques han d'adoptar els elements essencials de compromís institucional següents:

a) L'escolta activa a la ciutadania. És un element indispensable per impulsar la participació i un requisit essencial per millorar les polítiques públiques i la qualitat democràtica de les institucions.

b) La predisposició al canvi. La possibilitat que la ciutadania pugui incidir en les polítiques públiques ha de ser efectiva. És a dir, ha d'existir marge perquè l'Administració pugui incorporar les propostes ciutadanes en aspectes encara no definits o modificar posicions preestablertes.

c) El lideratge polític. L'òrgan competent en la matèria que és objecte de participació té la responsabilitat d'impulsar-la, liderar-la i fer-la efectiva, incorporant-la entre les prioritats de la seva agenda institucional.

d) Rendició de comptes i seguiment. L'Administració ha de garantir la traçabilitat de les aportacions, a través del retorn motivat, la informació permanent i el seguiment de l'impacte de les propostes acceptades en la política pública.

2. Aquests elements essencials de compromís institucional s'han de manifestar i concretar a la convocatòria de qualsevol instrument de participació, d'acord amb l'article 27.

Article 8. Planificació de la participació ciutadana

1. L'impuls de la participació s'ha de planificar amb temps suficient per garantir una participació de qualitat, amb els recursos necessaris i conforme a una metodologia adequada per generar uns resultats útils per prendre decisions.

2. Amb l'objectiu de garantir la transparència i la participació, les administracions públiques han d'identificar, en els seus instruments de planificació, quines actuacions s'obriran a participació ciutadana, en un termini de 2 mesos des de la seva aprovació.

La planificació de la participació s'ha de difondre, com a mínim, pels mitjans de comunicació institucionals, amb l'objectiu que la ciutadania pugui conèixer amb antelació en quines polítiques públiques podrà participar.

3. Les administracions públiques poden impulsar la participació sobre actuacions no previstes inicialment, per raons d'urgència o interès general. Aquesta motivació s'haurà de fer constar al portal, amb la resta de la informació sobre l'instrument de participació.

Així mateix les administracions poden actualitzar la planificació de la participació anualment o d'acord a les seves previsions de revisió dels seus instruments de planificació i fer-ne la corresponent difusió.

Article 9. Efectes de la participació ciutadana

1. Els resultats de la participació no són vinculants i no expressen la voluntat de tot el cens electoral.
 2. És un imperatiu democràtic que l'administració impulsora valori totes les aportacions i justifiqui els motius pels quals són admeses o rebutjades.
- D'acord amb l'article 31, en la fase de retorn s'ha de motivar l'admissió i l'exclusió de les propostes.
3. En el cas dels instruments estables, la seva finalització haurà de ser justificada per l'ens convocant, exposant els motius pels quals no se li dona continuïtat.

Capítol II. Impuls de la participació ciutadana

Article 10. Actuacions obertes a la participació

1. Les administracions públiques poden impulsar la participació sempre que ho considerin oportú.
2. Per prioritzar quines actuacions s'obren a participació, les administracions han de fer una ponderació entre la seva rellevància estratègica, l'interès que susciten entre la ciutadania i els recursos disponibles.

Les actuacions obertes a participació s'han d'identificar en els instruments de planificació de les administracions i s'han de difondre entre la ciutadania.

3. El departament de l'Administració de la Generalitat de Catalunya competent per raó de la matèria ha de valorar obrir a participació els projectes d'especial rellevància que impulsa l'Administració General de l'Estat i que afecten el territori de Catalunya.

Article 11. Impuls de la participació

1. Per impulsar la participació, les administracions han d'utilitzar activament tots els mitjans necessaris per arribar a la ciutadania, especialment, la interpel·lada per la política pública, d'acord amb les previsions d'aquesta llei.

Han de garantir, també, que el personal al seu servei conegui i faciliti l'exercici del dret de participació.

2. Les administracions públiques poden impulsar la participació de manera conjunta amb altres administracions, quan l'objecte de la participació superi l'àmbit territorial de la seva competència o quan ho considerin convenient, de mutu acord.

3. El Govern de la Generalitat de Catalunya ha de liderar i coordinar xarxes locals, nacionals i internacionals per impulsar, col·laborar i fomentar la participació ciutadana i el govern obert.

Article 12. Suport al món local

L'Administració de la Generalitat, d'acord amb les seves competències, i les administracions supramunicipals, si és el cas, de manera coordinada, han de facilitar els recursos als municipis, que per la seva dimensió o naturalesa no disposin dels mitjans i la infraestructura necessària per assumir les obligacions derivades d'aquesta llei.

Aquest suport comporta el compromís recíproc amb els principis i previsions d'aquesta llei.

Capítol III. Requisits per impulsar la participació

Article 13. Límits del debat

1. L'Administració impulsora pot limitar l'abast de les qüestions objecte de la participació, atenent a qüestions tècniques, legals, temporals, pressupostàries o de qualsevol altra índole.
2. L'objecte de la participació i els límits del debat s'han d'explicitar amb la màxima transparència i de manera motivada.

Article 14. Comunicació i difusió

1. L'Administració impulsora ha de fer difusió dels instruments de participació a través de xarxes socials i mitjans de comunicació, segons la rellevància de la matèria, amb la finalitat de fomentar la participació. La informació també ha d'estar disponible als canals d'atenció ciutadana de l'Administració que impulsa l'instrument participatiu.
2. El missatge i el registre que s'utilitzin s'han d'adaptar a la diversitat de la ciutadania cridada a participar. Amb aquesta finalitat, s'ha de facilitar la comprensió de tots els col·lectius a través d'una comunicació clara i inclusiva.
3. Les administracions han de promoure campanyes informatives de difusió, que tenen el caràcter de publicitat institucional, per augmentar la cultura participativa, amb la col·laboració dels mitjans de comunicació públics.
4. Les administracions han de promoure proactivament la participació de la ciutadania. Amb aquesta finalitat, han d'utilitzar els contactes amb administracions més properes a la ciutadania, organitzacions, col·lectius i entitats que puguin amplificar-ne la difusió, a través de l'elaboració d'un mapa d'actors, previst a l'article 40.
5. En l'impuls dels instruments de participació s'ha de fer una campanya d'informació i difusió. Prèviament, s'han de preveure els recursos humans i econòmics que s'hi destinaran.

Article 15. Grup motor

1. En els instruments de participació sobre qüestions estratègiques, l'Administració impulsora ha de promoure la creació d'un grup motor, que col·labora en el seu disseny i vetlla pel compliment dels drets i obligacions previstos per aquesta llei.

Si es tracta d'una qüestió que s'obre a participació amb caràcter puntual, no és necessari crear aquest grup motor.

2. El grup motor té un caràcter extern a l'Administració. S'ha de constituir abans de l'inici l'instrument de participació i ha d'estar format per persones amb perspectives diferents al voltant de la política pública objecte del debat. En tot cas, ha de comptar amb la presència de l'administració convocant i també de la ciutadania.

La composició i les actes de les reunions s'han de fer públiques a través del portal web que l'Administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes.

3. El grup motor cal crear-lo prèviament a la convocatòria de l'instrument de participació i roman actiu, com a mínim, fins a l'emissió de l'informe de retorn.
4. En cas que existeixi un instrument estable de participació al voltant de la política pública oberta a participació, aquest pot desenvolupar les funcions de grup motor.

Article 16. Igualtat d'accés a la participació

1. Els diferents instruments de participació han de permetre la igualtat en l'accés a la participació.
2. La igualtat d'accés a la participació es garanteix amb la diversitat de canals de participació, entesos com els mitjans a través dels quals la ciutadania pot fer les seves propostes i participar en la deliberació, si és el cas.

Els canals de participació i la informació que es posen a disposició de la ciutadania han de ser accessibles i adequats per facilitar la participació de diferents col·lectius.

Article 17. Mesures de conciliació i inclusió

1. Les administracions públiques han d'adoptar les mesures necessàries per:
 - a) Facilitar la participació en horari laboral del personal al servei de les administracions públiques, a través de la flexibilitat horària recuperable.
 - b) Garantir la participació en diferents franges horàries.
 - c) Habilitar canals de participació digital per ampliar les opcions de participació i preveure mesures perquè siguin accessibles.
 - d) Possibilitar la participació de persones en situació de dependència o que necessitin la cura de tercers, així com de persones cuidadores i amb persones a càrrec, oferint els corresponents serveis de cures.
 - e) Garantir els drets lingüístics de les persones participants pel que fa al català i a l'occità -denominat aranès a l'Aran-, en els termes establerts per la normativa, i

vetllar perquè no hi hagi barreres lingüístiques per la participació dels grups especialment afectats per la matèria, quan sigui necessari.

2. Les administracions poden adoptar les mesures següents:

a) Compensar la participació ciutadana, econòmicament o amb sistemes equivalents, en la quantitat que s'estableixi en la convocatòria. Les compensacions també poden ser en forma de beneficis comunitaris dirigits a un col·lectiu o grup de participants interpellat per la política que s'obre a participació.

b) Compensar la participació d'infants i joves amb crèdits curriculars o facilitar la participació en horari lectiu.

c) Prestar un servei de suport lingüístic a les persones participants que ho necessitin per poder expressar-se oralment o per escrit en català o en occità.

Títol III. Iniciativa, modalitats i fases de la participació

Capítol I Iniciativa per promoure instruments de participació

Article 18. Iniciativa ciutadana

1. En l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, la convocatòria de la iniciativa ciutadana és preceptiva si té el suport mínim de 20.000 persones majors de setze anys que puguin participar en l'instrument de participació.

2. En l'àmbit local, la convocatòria de la iniciativa ciutadana és preceptiva si es compleixen les condicions de la normativa municipal en matèria de participació, que en cap cas pot preveure uns llindars superiors als d'aquest article.

En absència de norma municipal de referència, els ens locals es regeixen per les condicions següents:

a) En els municipis de fins a 1.000 habitants, un 5% de les persones cridades a participar

b) En els municipis d'entre 1.001 i 20.000 habitants, un 3% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 50 signatures.

c) En els municipis d'entre 20.001 i 100.000 habitants, un 2% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 600 signatures.

- d) En els municipis de més de 100.000 habitants, un 1% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 2.000 signatures.
3. En l'àmbit supramunicipal i en l'àmbit inferior al municipal, només s'apliquen els percentatges que estableix l'apartat 2, d'acord amb la població del territori que es pren en consideració.
4. En cas que la iniciativa proposi un instrument concret de participació, l'Administració pot, de manera motivada, adoptar un altre instrument de participació.
5. Si no es convoca cap instrument participatiu, les persones promotores de la sol·licitud poden presentar una queixa a la mateixa administració, al Síndic de Greuges o utilitzar aquells instruments de garantia que es prevegin per la normativa municipal.
6. L'Administració impulsora pot rebutjar la iniciativa, de manera motivada, si hi ha un instrument de participació iniciat sobre el mateix àmbit territorial o material, si és contrària als drets fonamentals o si se'n fa un ús abusiu i repetitiu.

Article 19. Normes especials sobre la iniciativa ciutadana

1. La iniciativa ciutadana s'aplica als instruments de participació de caràcter general adreçats al conjunt de la població.

En el cas de la participació adreçada a col·lectius específics, els poders públics poden reconèixer també la iniciativa ciutadana en els termes que estableixin. En aquest cas, el número de signatures previst a l'article anterior serà el proporcional a l'àmbit subjectiu al qual s'adreça la modalitat.

2. Les normes internes d'organismes o entitats públiques encarregades de la gestió de serveis públics bàsics, de les universitats i de les corporacions de dret públic de base associativa, en els termes establerts per la seva legislació específica, han de preveure i regular el dret d'iniciativa dels usuaris o membres per a promoure la participació.

Capítol II. Modalitats de participació

Article 20. Les modalitats de participació ciutadana

1. Les modalitats de participació, enteses com les diferents formes o variants de fer-la efectiva, poden consistir en les previstes per aquest capítol o en d'altres que es puguin crear, sempre que es garanteixin els principis informadors d'aquesta llei.
2. Les modalitats de participació ciutadana són

- a) segons la seva durada, de caràcter estable o temporal.
- b) segons la forma d'accés de les persones participants, de crida oberta, per sorteig o per selecció directa.

3. Els ens locals poden preveure i regular altres modalitats i disposar de normativa pròpia per al seu impuls a l'empara de l'autonomia local, d'acord amb els principis i previsions d'aquesta llei.

Article 21. Modalitats de caràcter estable

1. Les modalitats de caràcter estable són espais d'interlocució entre la ciutadania i l'Administració per dur a terme debats regulars a l'entorn de polítiques sectorials o àmbits concrets, amb l'objectiu d'incidir en les polítiques públiques.

- a) Són modalitats de caràcter estable els consells de participació, que són òrgans col·legiats de caràcter participatiu, amb independència de la denominació específica que s'utilitzi.
- b) També són modalitats de caràcter estable tots aquells òrgans de caràcter col·lectiu que tenen vocació de permanència i que, malgrat puguin comptar amb la presència de l'Administració, pel seu caràcter extern a l'Administració, no els és aplicable la normativa d'òrgans col·legiats de l'administració, amb independència de la denominació específica que s'utilitzi.

2. Les administracions públiques poden fer el seguiment de la implementació dels resultats de la participació a través dels òrgans estables de participació de l'àmbit material de què es tracti.

3. Les disposicions que creen o regulen consells de participació o altres modalitats estables de participació han de tenir en consideració les previsions següents:

- a) L'obertura a la ciutadania en general o de la concernida per la matèria en particular, de manera que es garanteixi la diversitat dels seus integrants, la participació dels actors implicats en la matèria i la flexibilitat en el seu funcionament.
- b) Una presència de l'Administració proporcionada i congruent amb les funcions directives, dinamitzadores i de rendició de comptes.
- c) La renovació periòdica dels seus membres.
- d) El retiment de comptes de la participació en sessions obertes a la ciutadania.

4. Per impulsar nous instruments estables de participació, la unitat impulsora n'ha d'avaluar la seva oportunitat, atenent a l'existència d'altres iniciatives en el mateix àmbit, i ha de comptar amb els recursos necessaris per al seu funcionament.

5. Les previsions de la llei també són aplicables a les modalitats estables, llevat les previstes expressament només per a les modalitats temporals. Els espais estables han d'estar vinculats a l'elaboració de polítiques públiques cícliques, sense perjudici que, finalitzats aquests cicles, es mantinguin en el temps com a espais de seguiment i retiment de comptes

Article 22. Modalitats de caràcter temporal

1. Les modalitats de participació ciutadana de caràcter temporal són els processos participatius, amb independència de la denominació concreta que s'utilitzi, entesos com una seqüència d'actuacions durant un període determinat de temps destinades a recollir les aportacions de les persones participants, per facilitar i promoure la intervenció de la ciutadania en qualsevol fase d'elaboració de les polítiques públiques, incloent la seva definició, implementació i avaluació.

2. També són modalitats temporals aquelles actuacions puntuals de participació que no s'estenen en el temps. No és necessari que aquestes actuacions estiguin incloses en la planificació estratègica. En el seu impuls es pot ometre el requisit de constituir una comissió de seguiment o grup motor, i les mesures de conciliació i inclusió i les fases de la modalitat de participació es poden adaptar als objectius concrets de l'actuació. En tot cas, s'ha de fer un retorn a les aportacions de les persones participants.

Article 23. Modalitats segons l'accés de les persones participants

L'accés a les modalitats de caràcter estable o temporal pot dur-se a terme per vies diferents.

a) Modalitats mitjançant les quals es fa una crida oberta a la participació, que es pot concretar en:

i) Participació universal, en la qual tothom pot prendre-hi part.

- ii) Participació vinculada a un cens, en la qual participa qualsevol persona prèviament inscrita a un cens.
- b) Modalitats per sorteig, en les quals les persones participants són escollides aleatòriament, amb atenció a criteris prèviament establerts, que han de reflectir-se a la convocatòria, amb l'objectiu de disposar d'una mostra que respongui als objectius prèviament definits.
- c) Modalitats per selecció directa, en les quals l'administració escull les persones directament, amb l'establiment previ de paràmetres de selecció que assegurin la congruència amb els objectius que es volen assolir.

La forma d'accés de les persones participants s'ha de fer pública a la convocatòria, així com les mesures que s'adopten per tal de garantir la inclusió i el principi d'igualtat en l'accés a la participació.

Article 24. Singularitats de les modalitats de selecció per sorteig

1. Per impulsar la participació per sorteig, les administracions públiques, en exercici de les seves competències, poden accedir a les dades del Registre de Població de Catalunya, el padró municipal d'habitants o qualsevol altra base de dades útil a aquests efectes, en els termes establerts a l'article 40 i d'acord amb el que disposa la normativa de protecció de dades i la regulació específica dels registres i bases de dades dels quals es sol·liciti l'accés.

2 L'Administració impulsora pot atorgar a les persones participants una compensació econòmica o equivalent per l'assistència efectiva a les sessions de debat, en la quantitat i pels conceptes que determinin la convocatòria corresponent.

Capítol III. Fases dels instruments de participació ciutadana

Article 25. Estructura dels instruments de participació

1.Els instruments de participació han de tenir, com a mínim, les fases següents:

- a) Fase de planificació
- b) Convocatòria i informació
- c) Fase de deliberació
- d) Fase de presentació de propostes
- e) Fase de tancament

f) Fase de retorn

Aquestes fases es poden adaptar a les característiques de cada instrument i a les especificitats de cada temàtica objecte de debat.

Aquestes fases també són aplicables a les modalitats estables de participació quan s'hi duguin a terme processos participatius. L'Administració impulsora ha de planificar els debats, garantir la deliberació entre els participants i un retorn motivat.

2. La comunicació, difusió i l'avaluació de les diferents fases s'han de dur a terme d'acord amb les previsions dels articles 14 i 33, respectivament.

Article 26. Fase de planificació

Prèviament a l'inici de l'instrument de participació, l'Administració impulsora ha de planificar com es duran a terme les diferents fases. En concret:

- a) el compromís institucional
- b) la possibilitat d'incidir en la política pública
- c) els recursos i les infraestructures necessàries
- d) l'estratègia comunicativa i de difusió
- e) la determinació dels col·lectius a qui convé incorporar

Article 27. Convocatòria i informació

1. La convocatòria de qualsevol instrument de participació es duu a terme, com a mínim, a través del portal de participació o el portal web que l'Administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes.

2. La convocatòria ha de contenir, de forma clara i transparent, com a mínim, els elements següents:

- a) la política pública sobre la qual ha d'incidir
- b) la modalitat de participació
- c) les fases, el calendari i els canals per a la participació

3. A efectes d'aquesta llei, es considera iniciat un instrument de participació amb la publicació de la convocatòria.

4. La convocatòria inclourà la informació necessària i suficient per poder presentar propostes de manera informada, d'acord amb els requisits de la informació i de dades obertes previstos a l'article 37.

Article 28. Fase de deliberació

1. En les actuacions identificades com a estratègiques i d'especial interès per a la ciutadania s'ha d'obrir una fase de deliberació. En la resta de supòsits, en cas que no s'obri una fase de deliberació, s'ha de justificar perquè no es considera necessària.

La fase de deliberació és una etapa crucial en els processos participatius, on es facilita el debat i l'anàlisi de les propostes presentades per la ciutadania i altres actors implicats. Aquesta fase té com a objectiu principal fomentar un diàleg constructiu i inclusiu, permetent la confrontació d'idees, la generació de consensos i la identificació de dissensos sobre les polítiques públiques objecte de la participació.

La fase de deliberació ha de garantir la transparència, la inclusivitat i la igualtat d'oportunitats per a tots els participants, així com la informació necessària i accessible que facin possible aquest debat.

En la dinamització de les sessions de deliberació s'ha de vetllar perquè tothom pugui intervenir en igualtat de condicions i amb respecte cap a les opinions alienes.

2. Les administracions impulsores de la participació han de fer extensiu el debat al conjunt de la ciutadania, per traslladar la deliberació més enllà de les persones participants.

Article 29. Fase de presentació de propostes

1. La convocatòria dels instruments de participació ciutadana ha d'establir un termini perquè les persones participants puguin fer llurs aportacions i propostes de manera informada.

El termini s'ha d'adaptar a l'instrument, la complexitat o àmbit de la matèria objecte de participació i no pot ésser inferior a quinze dies hàbils.

2. Per tal de garantir la inclusió, i en funció de cada instrument, cal habilitar i complementar canals de presentació de propostes presencials i digitals.

Article 30. Fase de tancament

1. Els resultats de la participació ciutadana s'han de reflectir en un informe final de tancament.
2. L'informe final de tancament s'ha de fer públic al portal web que l'Administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes i s'ha de comunicar a les persones participants.

Article 31. Fase de retorn

1. L'Administració impulsora ha de considerar, valorar i fer un retorn motivat de totes les aportacions i propostes, en el termini de dos mesos des de la finalització de la fase de presentació de propostes.

De manera motivada es pot ampliar el termini indicat, en funció del volum de propostes presentades o la complexitat tècnica de la temàtica.

2. En la fase de retorn s'han de fer públics:

- a) Els criteris utilitzats per valorar les aportacions i propostes.
- b) La relació, de manera motivada, de les aportacions i propostes que s'accepten, les que s'accepten parcialment i quines no s'accepten.
- c) En el cas de les propostes acceptades, s'ha de definir quins compromisos s'adquireixen, per tal que sigui possible la traçabilitat de la seva implementació.

3. Les persones participants poden presentar una queixa a la comissió de seguiment o grup motor i, en segon terme, a l'Administració impulsora, si s'ha incomplert el termini de retorn o si el retorn no és motivat; a més de la reclamació de responsabilitat patrimonial, si es compleixen els requisits previstos per la normativa d'aplicació.

Article 32. Seguiment dels resultats

1. L'Administració impulsora ha de rendir comptes sobre la implementació dels resultats de la participació ciutadana.

La rendició de comptes ha d'incorporar, en tot cas:

- a) La manera en què s'han incorporat a les polítiques públiques les propostes acceptades.

b) El compliment dels compromisos assumits a la fase de retorn.

2. Les administracions han d'habilitar sistemes transparents perquè la ciutadania pugui seguir i participar en l'evolució de la implementació de les propostes acceptades.

En el cas de l'Administració de la Generalitat, aquests sistemes han d'estar disponibles a través de la plataforma digital de participació.

La rendició de comptes es pot dur a terme a través dels òrgans estables de participació de l'àmbit material que es tracti.

Article 33. Avaluació dels instruments de participació

1. L'Administració impulsora ha d'avaluar els instruments de participació. En especial:

- a) les mesures per incorporar perfils que habitualment no participen
- b) el tracte dispensat als participants
- c) el retorn
- d) la incidència de la ciutadania sobre les decisions adoptades per l'Administració
- e) els sistemes de retiment de comptes

2. Així mateix, cal preveure mesures perquè les persones participants puguin participar en l'avaluació de l'instrument en el qual han participat.

3. Els diferents departaments de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic han de presentar al Govern de la Generalitat els informes d'avaluació dels instruments de participació, que han d'incloure dades sobre els perfils dels participants.

Títol IV. Recursos i infraestructures per a la participació

Capítol I. Recursos per a la participació ciutadana

Article 34. Organització

1. Les competències en matèria de participació ciutadana han de ser exercides per algun òrgan o unitat directiva de l'Administració de la Generalitat les funcions del qual siguin liderar l'estratègia de participació a la Generalitat, coordinar i prestar assessorament a la resta d'òrgans, unitats i entitats del sector públic.

Les administracions locals poden disposar d'un òrgan específic de participació ciutadana. En qualsevol cas, per impulsar la participació tenen el suport de l'Administració de la Generalitat i les administracions supramunicipals, d'acord amb l'article 12.

2. Quan l'Administració impulsora disposi d'una unitat competent en matèria de participació ciutadana, aquesta ha de vetllar per la coherència i l'eficiència dels diferents instruments de participació impulsats des d'una mateixa administració. Les unitats competents per raó de la matèria que vulguin impulsar qualsevol instrument de participació ho han de comunicar a l'òrgan especialitzat en participació, per tal que pugui prestar assessorament qualificat i informar sobre els recursos necessaris per dur-la a terme amb garanties.

3. Les disposicions que creïn instruments de participació, temporals o estables, han de ser comunicades a la unitat competent en matèria de participació ciutadana, per tal que en pugui oferir assessorament especialitzat.

Article 35. Recursos humans

1. Les administracions impulsores de la participació han de comptar amb personal qualificat en matèria de participació ciutadana, directament, indirecta o a través de les corresponents capacitacions. Les administracions locals poden comptar amb el suport de les administracions supramunicipals, d'acord amb l'article 12.

2. La unitat competent en matèria de participació de l'Administració de la Generalitat de Catalunya ha de definir un perfil competencial especialitzat en participació ciutadana, el qual garanteixi la formació necessària per exercir les funcions d'assessorament estratègic i qualificat en la matèria.

3. L'Escola d'Administració Pública de Catalunya ha de dissenyar i implementar un pla d'aprenentatge i desenvolupament professional en l'àmbit de la participació ciutadana.

Article 36. Recursos econòmics

1. L'impuls de la participació ha de comptar amb els recursos econòmics necessaris per garantir una participació de qualitat.
2. Les administracions públiques, si volen impulsar instruments de participació, han de fer una previsió pressupostària específica dirigida a la participació ciutadana.

Article 37. Informació i dades obertes

1. Les persones participants tenen dret a conèixer tota la informació necessària per poder generar una opinió pròpia i fonamentada.

La informació que es posi a disposició de les persones participants ha de ser plural, per tal de garantir diferents aproximacions sobre la matèria.

2. L'Administració impulsora ha de publicar en format de dades obertes tota la informació relacionada amb la política pública objecte de la participació, sempre que sigui possible. De manera preferent, la informació s'ha de facilitar amb formats de visualització gràfica fàcilment comprensibles.

3. La informació ha d'estar disponible en llenguatge planer, d'acord amb els requeriments de la comunicació clara. La informació també ha de ser accessible per les persones amb discapacitat i s'ha d'adaptar a les característiques de les persones destinatàries, en la mesura dels recursos disponibles.

La informació que s'ofereixi també ha d'estar disponible en llengua de signes catalana, si afecta específicament la comunitat signant.

4. Les persones participants poden aportar informació relacionada amb l'àmbit material de la participació, que ha de ser facilitada a la resta de participants i pública per a tota la ciutadania.

Capítol II. Infraestructures

Article 38. Infraestructures físiques

1. La participació es pot impulsar en espais a l'aire lliure i a l'interior, amb una ubicació fixa o itinerant.

2. Les administracions impulsores han de vetllar perquè la ubicació on es dugui a terme la participació sigui accessible amb transport públic i per facilitar el desplaçament a persones que visquin fora de les trames urbanes o amb mobilitat reduïda.

3. Les infraestructures físiques i espais on es dugui a terme la participació han de complir els requisits d'accessibilitat establerts per la normativa d'infraestructures i accessibilitat.

4. Les administracions han de posar a disposició equipaments públics de proximitat que siguin adequats per a la participació.

Article 39. Infraestructures digitals

1. Les administracions públiques han de proporcionar, en un portal web i en els diversos canals d'atenció ciutadana, tota la informació relativa als diferents instruments i canals de participació ciutadana actius.

2. La Generalitat ha de disposar d'una plataforma de participació que permeti la participació digital, en software lliure, proveïda d'eines i funcionalitats que cobreixin les necessitats d'informació, deliberació, presentació de propostes, vot i seguiment de les iniciatives a les quals es participi. Les plataformes digitals de participació han de complir amb la normativa d'accessibilitat.

Les administracions locals supramunicipals han de facilitar als municipis que ho sol·licitin una plataforma digital de participació ciutadana que permeti l'exercici dels drets de participació digital.

3. Les administracions han de preveure un servei d'atenció a la ciutadania perquè puguin utilitzar les plataformes digitals i han d'adoptar altres mesures d'acompanyament i alfabetització digital, amb la finalitat de superar la bretxa digital.

Article 40. Mapa d'actors per a la participació

1. L'Administració impulsora ha de cercar activament la participació de tota la ciutadania. En especial, ha d'identificar els actors interpel·lats per les polítiques que s'obren a participació i adaptar la comunicació i la difusió a les seves necessitats.

2. Amb la finalitat d'identificar les diferents visions al voltant de la política pública i d'impulsar i fer difusió dels instruments de participació, les administracions impulsores poden fer ús de les dades de persones físiques i jurídiques, així com d'agrupacions de ciutadans sense personalitat jurídica.

3. L'Administració de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic institucional pot accedir a les dades de les persones físiques que consten en el Registre de Població de Catalunya amb la finalitat de fer difusió dels instruments de participació.

També poden accedir als altres registres i bases de dades sectorials amb l'objecte de difondre instruments de participació relacionats amb aquell àmbit, amb els límits previstos a la seva normativa d'aplicació.

Als efectes d'aquesta Llei, l'ús de dades incloses en els registres sectorials per a la difusió dels instruments de participació és compatible amb la finalitat inicial per la qual es va recollir la dada.

4. Les administracions locals poden accedir a les dades de les persones físiques que consten en el padró municipal amb l'objecte de fer difusió dels instruments de participació.

5. En totes els casos la informació a la qual s'accedeixi ha de ser aquella imprescindible per a l'exercici del dret a la participació i ha de complir amb les garanties de seguretat, integritat i confidencialitat de les dades, així com amb el deure d'informació.

6. Les administracions han d'impulsar la interoperabilitat entre els diferents registres i bases de dades per fomentar la participació ciutadana. L'intercanvi de dades s'ha de dur a terme de manera que es garanteixi la seguretat, la integritat i la confidencialitat de les dades.

Títol V. Foment de la participació i innovació democràtica

Capítol I. Foment de la participació

Article 41. Foment de la participació al sistema educatiu

La Generalitat ha de fomentar el coneixement de la participació ciutadana i del funcionament de la democràcia al sistema educatiu català, mitjançant el seu tractament en els currículums, així com del seu desenvolupament dins dels plans d'acció tutorial, del projecte de direcció i del projecte educatiu de cada centre de les diferents etapes educatives.

Així mateix, ha de fomentar els valors democràtics i de participació als centres educatius, en especial, la iniciativa de l'alumnat per impulsar projectes i propostes.

Article 42. Participació en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics

1. Per a la gestió d'espais i equipaments públics, així com serveis públics, i per la provisió de determinats serveis a la ciutadania, les administracions públiques poden impulsar la participació amb l'objectiu de definir:

- a) les finalitats i objectius de la gestió o prestació
- b) la designació de membres per als òrgans de control i supervisió
- c) l'avaluació de la gestió

2. Les administracions públiques poden facilitar que entitats ciutadanes sense ànim de lucre arrelades al territori, amb requisits de transparència, democràcia i participació interna, puguin assumir o participar en la gestió d'espais, equipaments públics i serveis públics.

En el cas de la ciutat de Barcelona, cal tenir en consideració les previsions contingudes en la Carta municipal de Barcelona.

3. Les possibilitats previstes pels apartats anteriors es poden alternar en el temps, pel que fa a un mateix equipament, espai o servei, en atenció a la conjuntura de cada moment.

4. Amb el consentiment dels titulars, l'Administració també pot promoure la participació en espais o equipaments de titularitat privada.

Capítol II. Innovació

Article 43. Promoció de la innovació

Les administracions públiques han de fomentar la innovació en l'impuls de noves modalitats, instruments, canals i metodologies de participació, les quals han de respectar l'Estatut d'autonomia de Catalunya i els principis d'aquesta llei.

Article 44. Recerca sobre participació

La Generalitat ha de promoure la col·laboració amb les universitats, el moviment associatiu i altres administracions públiques amb la finalitat de fomentar la recerca en matèria de participació ciutadana.

Títol VI. Sistema de garanties i avaluació

Capítol I. Sistema de garanties dels instruments de participació

Article 45. Actuacions de la comissió de seguiment o grup motor

1. La comissió de seguiment o grup motor duu a terme la supervisió del compliment dels drets i deures de les persones participants. Les persones participants poden adreçar-s'hi, si consideren que s'han vulnerat els seus drets.

En el termini de 2 mesos, la comissió de seguiment haurà d'analitzar la sol·licitud i fer una proposta de restauració, si s'escau, a l'administració impulsora.

2. A més, en l'àmbit local, les persones participants també poden utilitzar aquells instruments de garantia que es prevegin per la normativa municipal.

Article 46. Actuació de l'administració impulsora

1. Les persones participants poden sol·licitar la reparació dels drets vulnerats en el desenvolupament dels instruments de participació directament a l'administració impulsora, si la comissió de seguiment no respon a les seves demandes o no estan d'acord amb la proposta de reparació.

2. Si no obtenen resposta de l'Administració impulsora o no és la desitjada, poden presentar una queixa al Síndic de Greuges, d'acord amb el que determina la llei reguladora d'aquesta institució.

Capítol II. Avaluació de l'aplicació de la llei

Article 47. Avaluació de les polítiques públiques de participació ciutadana

1. Les administracions han d'avaluar de forma agregada el funcionament dels instruments de participació que han impulsat anualment. Aquesta avaluació ha d'incloure en tot cas:

- a) Els processos participatius desenvolupats en relació amb els planificats
- b) Les mesures per incorporar perfils que habitualment no participen
- b) El tracte dispensat als participants
- c) El retorn a la ciutadania
- d) El grau d'incidència de la ciutadania sobre les decisions adoptades per l'Administració
- e) Els sistemes de retiment de comptes previstos

El Govern ha de presentar anualment al Parlament de Catalunya els informes relatius als processos impulsats des de l'administració de la Generalitat de Catalunya i n'ha de fer difusió pels seus canals habituals

Article 48. Subjecte i competència per avaluar la llei

1. El compliment de les obligacions de les administracions establertes per la llei resten subjectes a avaluació.

2. La competència per a avaluar el compliment d'aquesta llei correspon al Síndic de Greuges. El Síndic de Greuges ha d'avaluar l'aplicació d'aquesta llei en un informe biennal.

L'informe ha d'avaluar de manera específica:

- a) Els processos participatius desenvolupats en relació als planificats.

- b) Les mesures per incorporar perfils que habitualment no participen.
- b) El tracte dispensat als participants.
- c) El retorn a la ciutadania.
- d) El grau d'incidència de la ciutadania sobre les decisions adoptades per l'Administració.
- e) Els sistemes de retiment de comptes previstos.

Disposició addicional primera

Les administracions locals poden desenvolupar regulacions de participació ciutadana més favorables per a l'exercici del dret de participació que les previstes per aquesta llei.

Disposició addicional segona

En l'àmbit de l'Administració de la Generalitat, la unitat competent en matèria de participació ciutadana donarà suport a les unitats que impulsin tràmits participatius previstos en la normativa específica, als efectes de millorar la qualitat de la participació, d'acord amb les previsions d'aquesta llei.

Disposició transitòria

Adaptació dels òrgans estables de participació

1. En el termini màxim de sis mesos a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, els òrgans estables de participació s'han d'adaptar al que estableix l'article 21 d'aquesta llei.
2. Els òrgans col·legiats que siguin òrgans estables de participació ciutadana s'han d'atendre a les especificitats previstes per aquesta llei.
3. Els subjectes inclosos en l'àmbit d'aplicació han d'adaptar la seva normativa de participació ciutadana a les previsions d'aquesta llei en un termini màxim de sis mesos.

Disposició derogatòria.

1. Es deroguen els articles 40 a 56 de la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana.
2. Se suprimeix la referència al foment de participació de la lletra *d* de l'article 1.1, de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, que queda redactat de la manera següent:

"Aplicar el govern obert i la col·laboració ciutadanes".
3. Se suprimeix la referència a la llei de consultes populars no referendàries de la lletra *l* de l'article 9.1, de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, que queda redactat de la manera següent:

"La informació relativa als canals de participació i els procediments participatius en tràmit, d'acord amb el que estableixen aquesta llei i la Llei de participació ciutadana, per tal de fer-ne difusió i facilitar la participació ciutadana."
4. Es deroguen els articles 66, 67 apartats 2, 3 i 4, 69 i 78.4 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, així com la resta de preceptes que total o parcialment s'oposin o contradiguin aquesta llei.

Disposició final primera

S'autoritza el Govern perquè dicti les disposicions que consideri oportunes per desplegar aquesta llei, amb el benentès que no necessita desplegament reglamentari per ser aplicada i que en cap cas es pot comprometre la flexibilitat i l'impuls de noves modalitats de participació.

Disposició final segona

Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor en el termini de sis mesos a comptar de la data de la seva publicació en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

Avantprojecte de Llei de participació ciutadana

Índex

Exposició de motius

Títol I. Disposicions generals

Capítol I. Objecte, finalitats i àmbit d'aplicació

Article 1. Objecte

Article 2. Finalitats de la llei

Article 3. Àmbit d'aplicació

Capítol II. Principis i exercici del dret de participació ciutadana

Article 4. Principis informadors

Article 5. Exercici del dret de participació ciutadana

Títol II. Compromís institucional, impuls i requisits per a la participació ciutadana

Capítol I. Compromís institucional amb la participació ciutadana

Article 6. Elements essencials de compromís institucional

Article 7. Planificació de la participació ciutadana

Article 8. Efectes de la participació ciutadana

Capítol II. Impuls de la participació ciutadana

Article 9. Actuacions obertes a participació ciutadana

Article 10. Impuls de la participació

Article 11. Suport al món local

Capítol III. Requisits per impulsar la participació ciutadana

Article 12. Límits del debat

Article 13. Comunicació i difusió

Article 14. Grup motor

Article 15. Igualtat d'accés a la participació ciutadana

Article 16. Mesures de conciliació i inclusió

Títol III. Iniciativa, instruments i fases de la participació ciutadana

Capítol I Iniciativa per promoure els instruments de participació ciutadana

Article 17. Iniciativa ciutadana

Article 18. Normes especials sobre la iniciativa ciutadana

Capítol II. Instruments de participació ciutadana

Article 19. Els instruments de participació ciutadana

- Article 20. Instruments de participació ciutadana de caràcter estable
- Article 21. Instruments de participació ciutadana de caràcter temporal
- Article 22. Instruments de participació ciutadana de crida oberta
- Article 23. Instruments de participació ciutadana de selecció prèvia
- Article 24. Singularitats dels instruments de selecció per sorteig

Capítol III. Fases dels instruments de participació ciutadana

- Article 25. Estructura dels instruments de participació
- Article 26. Fase de planificació
- Article 27. Convocatòria i informació
- Article 28. Fase de presentació de propostes
- Article 29. Fase de deliberació
- Article 30. Fase de tancament
- Article 31. Fase de retorn
- Article 32. Seguiment dels resultats
- Article 33. Avaluació dels instruments de participació

Títol IV. Recursos i infraestructures per a la participació ciutadana

Capítol I. Recursos per a la participació ciutadana

- Article 34. Organització
- Article 35. Recursos econòmics
- Article 36. Informació i dades obertes

Capítol II. Infraestructures

- Article 37. Infraestructures físiques
- Article 38. Infraestructures digitals
- Article 39. Mapa d'actors per a la participació

Títol V. Foment de la participació i innovació democràtica

Capítol I. Foment de la participació ciutadana

- Article 40. Foment de la participació al sistema educatiu
- Article 41. Participació en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics

Capítol II. Innovació

- Article 42. Promoció de la innovació
- Article 43. Recerca sobre participació

Títol VI. Sistema de garanties i avaluació

Capítol I. Sistema de garanties dels instruments de participació ciutadana

- Article 44. Mesures de restauració dels drets de les persones participants

Capítol II. Avaluació de l'aplicació de la llei

Article 45. Avaluació de les polítiques públiques de participació ciutadana

Article 46. Subjecte i competència per avaluar la llei

Disposició addicional primera

Disposició addicional segona

Disposició derogatòria

Disposició final primera

Disposició final segona

Disposició final tercera

Disposició final quarta

Exposició de motius

I

La participació ciutadana té múltiples expressions i totes elles contribueixen a enfortir la qualitat democràtica de les institucions i del país. Algunes de les formes de la participació ciutadana, com ara el dret de sufragi actiu i passiu, l'exercici del dret de reunió i manifestació, el dret d'associació o la participació directa, a través de referèndums, gaudeixen de la màxima garantia constitucional, la categoria de dret fonamental, perquè són inherents a un sistema democràtic i de dret. A més de les vies tradicionals, els últims anys també ha proliferat la pràctica d'altres formes de participació ciutadana, pròpies d'una democràcia participativa o característiques d'una societat democràtica avançada: les consultes populars, els consells de participació o els processos participatius, com ara les assemblees ciutadanes, els fòrums ciutadans, etc. Són aquestes formes de participació, emparades en els articles 4.2, 43.1 i 122 de l'Estatut d'autonomia, les quals són objecte d'aquesta llei, deixant al marge les consultes populars que, per les seves particularitats i garanties específiques, resten regulades a la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana.

La cultura de la participació ciutadana s'està introduint paulatinament en l'activitat ordinària de les administracions públiques juntament amb altres mecanismes de bon govern i govern obert, com ara, la transparència, l'accés a la informació i la integritat pública, que permeten disposar de la màxima informació i poder confiar en les institucions, d'acord amb les previsions de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. D'altra banda, l'aprofundiment en els drets de participació està generant un empoderament de la ciutadania en la seva relació amb els agents públics, amb demandes creixents d'una major presència en els processos de presa de decisions i fins i tot d'avançar cap a la cocreació de polítiques públiques i la cogestió públicociutadana d'equipaments i espais, com ara, centres cívics, horts urbans o la custòdia del territori. És a dir, l'impacte de la participació és bidireccional, atès que suposa un canvi de paradigma en l'elaboració, implementació i avaluació de polítiques públiques per part de les administracions, però també dels drets i deures de la ciutadania pel que fa al seu paper actiu i implicació en els assumptes d'interès general.

Lluny de tractar-se de fenòmens aïllats o puntuals, els darrers anys, la Generalitat de Catalunya ha impulsat múltiples instruments de participació, estables i temporals, en els quals la ciutadania, a través d'organitzacions o individualment, ha pogut incidir sobre diferents temàtiques en el marc de l'elaboració de diferents polítiques públiques i textos normatius. També nombrosos ajuntaments han impulsat instruments participatius sobre diferents àmbits, que han permès que la ciutadania tingui espais institucionalitzats de reflexió i deliberació a escala local, així com un canal més d'interlocució amb l'administració i per a la presentació de propostes.

Aquests instruments de participació, sumats a d'altres que no són institucionals, com poden ser les associacions o plataformes ciutadanes i veïnals, generen un teixit social i cultural ric, compromès i crític que convé reconèixer i promoure.

II

Malgrat els avenços en l'impuls de la participació ciutadana per canals institucionals, en nombroses ocasions, encara es reproduïxen pràctiques que no són idònies per l'obtenció d'uns resultats útils i de qualitat, desincentiven la participació ciutadana, incideixen en la deslegitimació de les institucions i contribueixen a generar desafecció política. De vegades, les administracions no planifiquen les polítiques de participació, s'impulsa la participació per adoptar decisions poc rellevants i s'omet en qüestions estratègiques, com poden ser les que tenen impacte ambiental o sobre el territori; s'utilitza com a via de legitimació de decisions ja preses o com a canal de publicitat institucional. En altres casos, no es duu a terme un retorn motivat a les aportacions de la ciutadania ni es vetlla per la seva traçabilitat al llarg de tota la política pública; en definitiva, no es fa una rendició de comptes. Tampoc no hi sol haver un òrgan que garanteixi els drets de les persones participants ni s'adopten mesures d'inclusió per facilitar la participació de persones que tenen més dificultats d'accés a la participació.

Les problemàtiques exposades requereixen ser abordades des de diferents nivells i necessiten canvis estructurals que incorporin la cultura de la participació en el sí de les administracions públiques. Tanmateix, en el procés participatiu dut a terme en el marc dels treballs de redacció d'aquesta llei, també es va posar de manifest que l'actual dispersió i fragmentació de la regulació sobre participació genera una manca de seguretat jurídica, tant per a la ciutadania que participa com per als diferents actors implicats (personal tècnic de l'administració, gestors, polítics, professionals del sector).

Així mateix, les persones participants també van posar de relleu que l'excessiva reglamentació pot anar en detriment de la innovació i incidir negativament en la qualitat de la participació, que requereix mesures flexibles i adequades a les circumstàncies concretes de cada context, a més dels recursos necessaris, tant econòmics, com humans, tècnics i d'infraestructures per al desplegament de la llei. En especial, per la situació específica de petits municipis i la manca de recursos de què disposen per impulsar la participació.

III

La Llei incorpora novetats amb relació al marc jurídic existent. La Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana, tot i incloure els processos de participació ciutadana com a "altres formes de participació", es va centrar, pel context en què va ser aprovada, en el règim jurídic i les garanties de les consultes populars. La Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, així com la nombrosa

normativa sectorial (en matèria d'urbanisme, medi ambient), van introduir tràmits i requisits en matèria de participació ciutadana, però a part de configurar-los de manera dispersa i sovint amb poca coherència, no es van centrar en definir els elements necessaris per aconseguir una participació de qualitat. Els últims anys, també, molts ajuntaments han aprovat reglaments de participació ciutadana i la majoria de comunitats autònomes han aprovat les seves lleis de participació ciutadana.

Amb l'entrada en vigor d'aquesta Llei, Catalunya disposa d'una llei pròpia de regulació integral de la participació ciutadana, que serveix de marc normatiu a l'hora d'impulsar la participació, a la qual han de donar compliment totes les administracions públiques catalanes quan promoguin la participació, amb excepció dels municipis de fins a 2.000 habitants, als quals aquesta Llei els és aplicable exclusivament en allò que fa referència als principis generals que hi són establerts. Amb la voluntat d'incidir en el canvi cultural que suposa incorporar la participació ciutadana en l'activitat ordinària de l'administració, fa un desenvolupament detallat dels principis informadors i dels elements de compromís institucional, relacionats amb la voluntat d'escolta i la predisposició dels poders públics a modificar les opcions inicials. La Llei defuig de regulacions procedimentals exhaustives, sense entrar en els múltiples tràmits de participació preceptiva, els quals són objecte de les regulacions sectorials i de procediment administratiu. En moltes ocasions, l'excés regulador i el fet de considerar la participació com un tràmit dins del procediment administratiu, en què prevalen els elements reglats, no han contribuït a l'impuls d'una participació de qualitat.

La Llei és el marc regulador del dret de participació ciutadana, que s'ha de garantir quan les administracions impulsin instruments de participació ciutadana. Per tant, la Llei no regula la participació com un tràmit més dins del procediment administratiu, sinó com una forma d'interlocució entre l'administració i la ciutadania a l'hora d'adoptar les decisions rellevants, on els elements clau són la deliberació ciutadana i el retorn motivat a les aportacions presentades per la ciutadania, per tal de configurar una presa de decisions més informada sobre les polítiques públiques.

El dret de participació ciutadana comporta també el compromís de l'administració l'impulsar la participació en la presa de decisions estratègiques. La Llei insta les administracions a prioritzar les qüestions estratègiques que s'obriran a participació i a informar-ne la ciutadania. Les administracions han de prioritzar quines de les qüestions estratègiques obren a participació perquè a dia d'avui no disposen dels recursos necessaris per impulsar una participació de qualitat en totes les actuacions. Aquesta fórmula pretén avançar cap a la cultura de la planificació estratègica i la transparència, elements fonamentals per a la participació.

El dret de participació no és un dret fonamental en el sentit reconegut pels articles 14 a 29 de la Constitució espanyola (CE), ni tampoc d'un dret exclusivament derivat del dret de sufragi o d'altres drets fonamentals reconeguts als articles 23 o 20 CE. El dret

que aquí es regula té caràcter programàtic, i en tot cas està vinculat a la decisió de l'administració d'impulsar un instrument de participació.

El dret de participació inclou el dret a ser informat, a intervenir, a formular propostes en els diferents instruments de participació impulsats per les administracions públiques catalanes.

El dret a obtenir un retorn motivat de les seves propostes és exigible a l'administració impulsora per part de les persones participants.

IV

Al capítol I del títol I, la Llei determina l'objecte, les finalitats i l'àmbit d'aplicació. Pel que fa a l'objecte, escau destacar que el dret de participació ciutadana es refereix a la possibilitat de la ciutadania d'incidir en totes les polítiques públiques, en un sentit ampli. Convé destacar que als municipis de fins a 2.000 habitants aquesta Llei els és aplicable exclusivament en allò que fa referència als principis generals que hi són establerts. La Llei no modifica ni afecta els tràmits de participació previstos per les normes sectorials, sense perjudici que, d'acord amb la disposició addicional segona, la unitat competent en matèria de participació de l'Administració de la Generalitat pugui donar suport en l'impuls d'aquests tràmits per tal que es facin d'acord als principis de la Llei.

Al capítol II, relaciona els principis que l'informen i configura un nou dret de participació ciutadana, de titularitat universal, en la participació impulsada des de les administracions públiques catalanes, com a eina per possibilitar que la ciutadania pugui intervenir en les decisions vinculades als processos d'elaboració, implementació i avaluació de les polítiques públiques.

El dret de participació és de titularitat universal, una innovació democràtica relacionada amb els elements diferencials de la democràcia participativa, que són el diàleg amb la ciutadania i la deliberació entre les persones participants; en què les propostes que es presenten són valorades per l'administració impulsora, que decideix si s'admeten o no, és a dir, les propostes no són vinculants. Per tant, podran exercir-lo totes les persones i només se'n podrà restringir l'accés de forma justificada. Això la diferencia de les formes de participació relacionades amb l'exercici de la sobirania, en què, per diferents motius, es limita l'exercici del dret, com ara el dret de sufragi, o de formes de democràcia directa, com ara, els referèndums o la fase de votació d'un pressupost participatiu.

Així mateix, la Llei posa en valor la participació ciutadana, amb l'objectiu de millorar les polítiques públiques, però també com a eina de cohesió social i territorial. És per aquest motiu que fa especial incidència en la deliberació de qualitat, entesa com el debat ciutadà informat per poder assolir consensos, però també per reflectir els

dissensos i per a la construcció d'un subjecte col·lectiu que pugui dialogar amb els poders públics.

Al capítol I del títol II, la Llei identifica els elements de compromís institucional, que han de garantir la posada en pràctica sostinguda de la participació ciutadana; també en recull la planificació de la participació en les actuacions estratègiques, que són les prioritàries.

El capítol clou amb la identificació dels efectes de la participació, que la Llei relaciona amb un retorn de qualitat preceptiu i amb la traçabilitat de les decisions, sense preveure l'efecte vinculant dels resultats de la participació, que solen ser plurals, amb dissensos i no representen la totalitat del cos electoral.

Al capítol II, la Llei disposa que les administracions han de complir amb les obligacions previstes quan considerin oportú impulsar instruments de participació. Aquest mandat es concreta en l'obligació de prioritzar quines són les decisions estratègiques que s'obriran a participació, amb atenció a l'especial interès per a la ciutadania, als recursos disponibles i la seva rellevància.

Així mateix, la Llei preveu que la ciutadania pugui intervenir en el capteniment de la Generalitat sobre obres o actuacions de l'Estat que tinguin especial rellevància en el territori de Catalunya i estableix que les administracions locals supramunicipals, en coordinació amb la Generalitat, han de donar suport a aquells municipis mancats de capacitats per posar-la en pràctica.

Al capítol III, la Llei estableix requisits relacionats amb la definició dels límits del debat, que es consideren legítims si són motivats, transparents i públics d'antuvi. D'una banda, preveu com a requisit la comunicació i la difusió continuada per arribar a la població. D'altra banda, la previsió sobre les mesures de conciliació i inclusió suposa una innovació respecte la situació actual, atès que estableix un mandat d'acció positiva per cercar una major participació de persones i col·lectius que hi tenen dificultats per motius socioeconòmics o de cures.

Al capítol I del títol III, la Llei preveu la iniciativa ciutadana, amb la identificació del quòrum necessari perquè el seu impuls esdevingui preceptiu. Així mateix, determina la instància a la qual es pot recórrer en cas que es desatenguin les sol·licituds, com també els casos en què les administracions les poden desestimar.

Al capítol II, desenvolupa els diferents instruments de participació segons diversos paràmetres, amb una clàusula d'obertura per permetre la innovació en l'impuls de nous instruments no previstos expressament a l'articulat. També defineix alguns elements de qualitat i de garantia característics de les diferents instruments de participació, sense fer-ne una regulació exhaustiva, atès que no es conceben els instruments com un procediment administratiu, sinó com a espais d'interlocució amb la ciutadania. És per això, i per garantir la flexibilitat en l'impuls dels instruments de participació, que la Llei en preveu l'aplicació directa i no condicionada a un

desplegament reglamentari. Tot i això, s'habilita al Govern per fer el desplegament reglamentari de la Llei.

Un dels elements diferencials que la Llei preveu per als instruments d'accés per sorteig, en què les persones participants són seleccionades segons els criteris sociodemogràfics preestablerts d'acord amb els objectius del debat, és l'accés als registres de població, així com la possibilitat de compensació econòmica o equivalent a les persones participants, que pot facilitar la participació de perfils de persones que habitualment no tenen accés a la participació. Així mateix, la selecció aleatòria contribueix a fomentar la pluralitat i a superar alguns biaixos habituals en la participació.

El capítol III enumera les fases comunes a tots els instruments de participació, amb una regulació suficientment flexible que alhora assegurï que les administracions impulsores planifiquen la participació, publiquen una convocatòria prèvia amb una informació plural i sense biaixos per participar de manera informada, obren la possibilitat de presentar propostes, en fan un retorn motivat i reten comptes a la ciutadania. La fase de deliberació és en tot cas obligatòria quan es tracti de les actuacions estratègiques identificades en la planificació com a estratègiques.

Totes les previsions de la Llei, incloses les fases, també són aplicables instruments estables, llevat les previstes expressament només per als instruments temporals. Aquesta homologació respon a la voluntat que aquests espais de participació amb vocació de permanència estiguin vinculats a l'elaboració de polítiques públiques cícliques, amb les seves corresponents fases, sense perjudici que, finalitzats aquests cicles, es mantinguin en el temps com a espais de seguiment i retiment de comptes.

En el títol IV, la Llei defineix els elements de qualitat comuns imprescindibles, amb la flexibilitat necessària per adaptar la seva aplicació a cada circumstància. El capítol I relaciona els recursos necessaris, fent èmfasi en la seva racionalització, per evitar una multiplicitat d'instruments de participació sobre una mateixa temàtica. En la mateixa direcció racionalitzadora, el capítol II no crea un nou registre de participació, sinó que s'opta per la interoperabilitat entre els registres existents per crear el mapa d'actors per a la participació.

El títol V està dedicat al foment de la participació i la innovació. El capítol I preveu la possibilitat d'introduir la participació en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics, ja sigui en la definició dels elements de la gestió com, en una intensitat més elevada, perquè associacions arrelades al territori puguin assumir o participar en la gestió. Les previsions sobre la promoció de la participació en el sistema educatiu i la recerca en participació -aquesta última, al capítol II-, tenen la voluntat de contribuir al canvi cultural, a través d'incidir en els coneixements i pràctiques de les noves generacions.

El títol VI estableix un règim de garanties que la diferencia de l'opció reguladora de les lleis de participació d'altres comunitats autònomes, que no preveuen un sistema

de garanties. El grup motor de l'instrument participatiu farà una proposta de restauració si detecta algun incompliment de les garanties de les persones participants. Si el grup motor no atén les demandes de les persones participants, poden recórrer a l'administració impulsora, en primer terme. El Síndic de Greuges també té la funció d'atendre les queixes, d'acord amb la seva pròpia regulació; el capítol II de la Llei li atorga, a més, la competència per avaluar la Llei.

Per acabar, la disposició addicional primera preveu que les administracions locals puguin desenvolupar regulacions més favorables, la disposició addicional segona, que la unitat competent en matèria de participació de l'Administració de la Generalitat pugui donar suport en l'impuls dels tràmits de participació preceptius d'acord als principis d'aquesta Llei, la disposició derogatòria, deroga les previsions de la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana, referents als processos de participació ciutadana, així com els preceptes de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern que fan previsions sobre participació.

Les disposicions finals primera i segona modifiquen els articles de les disposicions afectades; la disposició final tercera insta l'Administració de la Generalitat a elaborar els recursos formatius necessaris per al compliment de la Llei; la disposició final quarta dona un termini als instruments estables de participació ciutadana per adaptar-se als preceptes de la Llei i als subjectes inclosos en l'àmbit d'aplicació a adaptar la seva normativa; la disposició final cinquena autoritza el Govern a dictar disposicions de desplegament de la Llei. La disposició final sisena estableix sis mesos de *vacatio legis*, en atenció als canvis necessaris perquè les administracions s'adaptin a les noves previsions, abans de la seva entrada en vigor.

V

D'acord amb els principis de necessitat i eficàcia, aquesta Llei es justifica per raons d'interès general. Actualment, el marc normatiu que disposa l'Administració de la Generalitat de Catalunya i del sector públic institucional, així com les entitats que conformen l'administració local, és dispers i poc clar, atès que la participació ciutadana està prevista en diversos àmbits de relació amb l'administració. Aquesta multiplicitat de regulacions i la seva heterogeneïtat sobre una mateixa disciplina, la participació ciutadana, genera dificultats a l'hora de determinar quina és la Llei específica en matèria de participació ciutadana que actua com a Llei marc a l'hora d'impulsar els diferents instruments de participació, i com es relaciona amb la resta de normativa sectorial i de procediment administratiu que preveuen tràmits de participació ciutadana.

Pel que fa al principi d'interès general al qual han de respondre les iniciatives normatives, es fa palès que la millora de la participació en les polítiques públiques i en conseqüència, de la qualitat democràtica de les nostres institucions, justifiquen l'impuls normatiu en aquest àmbit. Així mateix, si bé la participació ciutadana té

múltiples expressions, l'objecte de la Llei és, de manera concreta i específica, la participació impulsada des de les administracions públiques que possibilita la incidència de la ciutadania en les polítiques públiques, amb les exclusions que s'hi especifiquen. D'aquesta manera, l'àmbit de l'ordenament jurídic és clar i homogeni.

En atenció al principi de seguretat jurídica, aprovar un text normatiu complet en aquest àmbit esdevé un instrument útil per a l'operador jurídic, en tant que se'l dota de les eines necessàries per impulsar instruments de participació ciutadana de qualitat. Un dels objectius principals de la Llei és clarificar quina és la norma marc en matèria de participació ciutadana, per facilitar-ne la comprensió de la ciutadania i els agents socials, així com per establir un model de participació de qualitat, i els recursos i instruments per fer-lo efectiu. També, perquè les persones participants tinguin un règim de garanties mínimes a la mateixa norma.

En aplicació del principi de transparència, l'Administració de la Generalitat de Catalunya possibilita l'accés senzill, universal i actualitzat a la normativa en vigor, així com els documents propis del seu procés d'elaboració. En aplicació del principi de participació, la iniciativa s'ha contrastat amb la ciutadania a través de la corresponent consulta pública prèvia, s'ha dut a terme un procés de participació abans de l'elaboració del text articulat, que ha continuat en la fase de revisió de la primera versió del text, que s'ha contrastat amb sessions amb tècnics i càrrecs electes en sessions presencials, així com els preceptius tràmits d'audiència i informació pública.

I, finalment, en aplicació del principi d'eficiència, aquesta Llei facilita la presa de decisions sobre com s'ha d'impulsar un instrument participatiu, els recursos i infraestructures necessaris i quin instrument és el més adient per a cada objectiu que es vol assolir. Això fa possible un ús més eficient i eficaç dels recursos destinats a la participació, atès que a l'actualitat, la manca d'un marc normatiu adequat genera que les mesures d'intervenció no normatives que s'estan duent a terme no tinguin l'impacte desitjat, en el sentit que necessiten d'un acompanyament normatiu per tal d'aconseguir, conjuntament, els resultats òptims.

Títol I. Disposicions generals

Capítol I. Objecte, finalitats i àmbit d'aplicació

Article 1. Objecte

1. Aquesta llei té per objecte regular el dret de participació ciutadana mitjançant els instruments que es promoguin per les administracions públiques catalanes, amb la finalitat de garantir la incidència de la ciutadania en l'elaboració, la implementació i l'avaluació de les polítiques públiques.

2. No són objecte d'aquesta Llei la participació ciutadana en els processos electorals, les consultes populars no referendàries i les consultes populars per via de referèndum, així com l'impuls d'enquestes i estudis d'opinió, que es regeixen per la seva normativa específica.

Article 2. Finalitats de la Llei

Les finalitats de la Llei són les següents:

- a) Reconèixer i promoure la participació ciutadana en l'acció pública. Incorporar la participació ciutadana en l'exercici ordinari de les competències de les administracions públiques catalanes vinculades al desenvolupament de les polítiques públiques i fomentar una actitud proactiva de l'administració perquè la ciutadania participi.
- b) Facilitar l'apoderament ciutadà. Vetllar perquè la participació ciutadana faciliti que les persones o els grups socials aconseguixin la capacitat o els mitjans necessaris per incidir legítimament en les polítiques públiques.
- c) Promoure una participació ciutadana de qualitat. Garantir que la participació ciutadana s'impulsa respecte a les qüestions estratègiques, i que en l'impuls de la participació es posen a disposició els recursos necessaris perquè la ciutadania pugui generar una opinió informada que incideixi en les polítiques públiques obertes a participació.
- d) Promoure la deliberació de qualitat i generar intel·ligència col·lectiva. Optimitzar les possibilitats que el coneixement ciutadà pugui emergir i adoptar les mesures necessàries perquè la participació ciutadana contribueixi a la deliberació de qualitat, com a una eina de millora efectiva de les polítiques públiques i de desenvolupament de la intel·ligència col·lectiva.
- e) Incrementar la interlocució amb la ciutadania i la confiança en les institucions. Augmentar la confiança en les institucions públiques, a través de l'impuls de formes més transparents, inclusives i estables de relació i col·laboració entre la ciutadania i les administracions públiques. També, a través de garanties en els casos en què no es compleixen les obligacions mínimes previstes en aquesta llei.
- f) Fomentar la cohesió social. Enfortir la vertebració i la cohesió de la societat a través de la promoció d'espais d'informació, debat i escolta, que fomentin les possibilitats de construir consensos o acords el més amplis possibles, tot enfortint els llaços d'integració en la comunitat.

g) Promoure la inclusió. Remoure els obstacles per tal de garantir la participació en igualtat de condicions de tots els col·lectius i del conjunt de la ciutadania.

h) Facilitar la cooperació i la col·laboració de l'Administració de la Generalitat amb els ens locals. Oferir suport als ens locals i aprofitar la seva proximitat amb la ciutadania per incrementar la participació en les polítiques estratègiques de país.

i) Fomentar la innovació democràtica. Emparar i donar seguretat jurídica a la innovació en l'impuls i el desplegament de nous instruments, metodologies i canals de participació ciutadana.

Article 3. Àmbit d'aplicació

Aquesta Llei és d'aplicació:

1. A l'Administració de la Generalitat, als ens que en depenen o hi estan vinculats així com a la resta d'entitats que integren el seu sector públic.

2. A les administracions locals i als seus organismes, entitats i ens instrumentals.

Als municipis de fins a 2.000 habitants, aquesta Llei els és aplicable exclusivament en allò que fa referència als principis generals que hi són establerts.

3. L'Administració pròpia d'Aran

4. Les universitats públiques de Catalunya es regeixen per la seva normativa específica i, supletòriament, per les previsions d'aquesta Llei, en allò que sigui compatible amb el seu règim d'autonomia i amb la naturalesa de les seves funcions.

5. Els articles d'aquesta Llei no són aplicables als actes o procediments que disposin d'un règim específic de participació ciutadana establert per la normativa de procediment administratiu o per normatives sectorials específiques, els quals es regeixen pel seu règim jurídic propi.

Capítol II. Principis i titulars del dret de participació ciutadana

Article 4. Principis informadors

La interpretació i aplicació d'aquesta llei s'ha de dur a terme prenent en consideració els principis següents:

- a) Govern obert. Aquesta Llei s'ha d'aplicar en congruència amb els principis i les polítiques de govern obert: la transparència, l'obertura de dades, l'accés a la informació pública, la interlocució amb la ciutadania, la col·laboració entre administracions, ciutadania i agents socials, la traçabilitat de les aportacions i la rendició de comptes.
- b) Transversalitat. La participació ciutadana s'ha d'impulsar de manera coordinada i amb la cooperació de les diferents unitats implicades per raó de la matèria. Així mateix, s'ha d'informar a la resta d'administracions públiques afectades, per a la consecució d'objectius comuns.
- c) Qualitat de la deliberació. Les disposicions de la Llei s'han d'interpretar de manera que afavoreixin la qualitat del debat, entesa com la creació d'una opinió informada i la deliberació lliure entre les persones participants.
- d) Innovació: Els instruments, metodologies i canals de participació estan subjectes a la innovació permanent per tal d'adaptar-les a les necessitats canviants o concretes que requereixin.
- e) Igualtat i inclusió. L'administració impulsora ha de promoure activament l'accés en condicions d'igualtat a la participació ciutadana i ha d'adoptar mesures d'acció positiva per eliminar els obstacles que en dificultin l'exercici, especialment en el cas de dones, infants, persones amb discapacitat, persones grans, col·lectius en situació de vulnerabilitat i qualsevol altre col·lectiu que vegi minvat aquest dret.
- f) Completesa de la informació i integritat. És responsabilitat de l'administració impulsora posar a disposició de la ciutadania la informació necessària i plural, practicar l'escolta activa i facilitar les condicions per a un debat de qualitat i no esbiaixat.
- g) Vertebració territorial. En l'aplicació de la Llei cal vetllar perquè les polítiques de participació arrelin en tot el territori de Catalunya i prestar especial atenció a pal·liar les desigualtats dels territoris en risc de despoblació.

Article 5. Exercici del dret de participació ciutadana

1. Totes les persones, incloses les persones menors d'edat, tenen dret a participar en els assumptes públics que afecten Catalunya, en condicions d'igualtat, ja sigui a títol individual o a través d'entitats, associacions o col·lectius, d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

2. El dret de participació inclou el dret a ser informat, a intervenir, a formular propostes en els diferents instruments de participació impulsats per les administracions públiques catalanes.
3. Les persones participants en un instrument de participació ciutadana tenen el dret a obtenir una resposta motivada respecte de les aportacions formulades, en els termes establerts per aquesta Llei.
4. L'exercici del dret de participació s'ha de fer amb ple respecte als principis d'igualtat, transparència, accessibilitat, inclusió, pluralisme, corresponsabilitat, respecte als drets fonamentals, i d'acord amb els principis de bona fe, d'escolta activa i de respecte mutu.
5. L'exercici del dret d'accés als instruments de participació pot ser objecte de modulació en funció dels objectius, l'abast, el nivell d'incidència i les característiques específiques de cada instrument de participació, sempre que aquesta modulació sigui proporcionada, objectivament justificada i no generi situacions de discriminació.

Títol II. Compromís institucional, impuls i requisits per a la participació ciutadana

Capítol I. Compromís institucional amb la participació ciutadana

Article 6. Elements essencials de compromís institucional

1. Per impulsar la participació ciutadana, les administracions públiques han d'adoptar els elements essencials de compromís institucional següents:
 - a) L'escolta activa a la ciutadania. És un element indispensable per impulsar la participació i un requisit essencial per millorar les polítiques públiques i la qualitat democràtica de les institucions.
 - b) La predisposició al canvi. La possibilitat que la ciutadania pugui incidir en les polítiques públiques ha de ser efectiva, entesa com la possibilitat que l'administració impulsora pugui incorporar les propostes ciutadanes en aspectes encara no definits o modificar posicions preestablertes.

c) El lideratge polític. L'òrgan competent en la matèria que és objecte de participació té la responsabilitat d'impulsar-la, liderar-la i fer-la efectiva, incorporant-la entre les prioritats de la seva agenda institucional.

d) Rendició de comptes i seguiment. L'administració impulsora ha de garantir la traçabilitat de les aportacions, a través del retorn motivat, la informació permanent i el seguiment de l'impacte de les propostes acceptades en la política pública.

2. Aquests elements essencials de compromís institucional s'han de manifestar i concretar a la convocatòria de qualsevol instrument de participació, d'acord amb l'article 27.

Article 7. Planificació de la participació ciutadana

1. L'impuls de la participació s'ha de planificar amb temps suficient per garantir una participació de qualitat, amb els recursos necessaris i conforme a una metodologia adequada per generar uns resultats útils per prendre decisions.

2. Amb l'objectiu de garantir la transparència, les administracions públiques han d'identificar, en els seus instruments de planificació, quines actuacions s'obriran a participació ciutadana, en un termini de dos mesos des de la seva aprovació.

3. Per prioritzar quines actuacions s'obren a participació, les administracions han de fer una ponderació entre la seva rellevància estratègica, l'interès que susciten entre la ciutadania i els recursos disponibles.

4. La planificació de la participació ciutadana s'ha de difondre, com a mínim, pels mitjans de comunicació institucionals, amb l'objectiu que la ciutadania pugui conèixer amb antelació en quines polítiques públiques podrà participar.

5. Les administracions públiques poden impulsar instruments de participació ciutadana sobre actuacions no previstes inicialment, per raons d'interès general. Aquesta motivació s'haurà de fer constar al portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes, amb la resta de la informació sobre l'instrument de participació.

6. Així mateix les administracions poden actualitzar la planificació de la participació ciutadana d'acord a les seves previsions de revisió dels seus instruments de planificació i fer-ne la corresponent difusió.

Article 8. Efectes de la participació ciutadana

1. Els resultats dels instruments de participació ciutadana regulats en aquesta Llei no tenen caràcter vinculant, atès que no expressen la voluntat del conjunt del cens electoral ni constitueixen una manifestació de sufragi. No obstant això, constitueixen un element rellevant per a la presa de decisions públiques, en la mesura que recullen les aportacions informades i deliberades de la ciutadania que hi ha participat.

2. L'administració impulsora està obligada a avaluar i valorar totes les aportacions rebudes i a emetre una resposta motivada, en els termes establerts a l'article 31, justificant els motius d'admissió o de no acceptació de cada proposta o conjunt de propostes. Aquesta obligació constitueix una fase preceptiva dels instruments de participació ciutadana.

Capítol II. Impuls de la participació ciutadana

Article 9. Actuacions obertes a la participació ciutadana

1. Les administracions públiques poden impulsar instruments de participació ciutadana, sempre que ho considerin oportú, sobre les polítiques públiques de la seva competència.

2. El departament de l'Administració de la Generalitat de Catalunya competent per raó de la matèria ha de valorar obrir a participació els projectes d'especial rellevància que impulsa l'Administració General de l'Estat i que afecten el territori de Catalunya.

Aquesta participació es pot impulsar:

a) De forma concertada amb l'Administració General de l'Estat.

b) Per part de l'Administració de la Generalitat als efectes de traslladar a l'Administració General de l'Estat el posicionament de la ciutadania.

Article 10. Impuls de la participació ciutadana

1. Per impulsar la participació ciutadana, les administracions han d'utilitzar activament tots els mitjans necessaris per arribar a la ciutadania, especialment, la interpel·lada per la política pública, d'acord amb les previsions d'aquesta Llei.

Han de garantir, també, que el personal al seu servei conegui i faciliti l'exercici del dret de participació.

2. Les administracions públiques poden impulsar la participació de manera conjunta amb altres administracions, quan l'objecte de la participació superi l'àmbit territorial de la seva competència o quan ho considerin convenient, de mutu acord.

3. El Govern de la Generalitat de Catalunya ha d'impulsar xarxes locals, nacionals i internacionals per impulsar, col·laborar i fomentar la participació ciutadana i el govern obert.

Article 11. Suport al món local

L'Administració de la Generalitat ha de facilitar a les administracions locals els recursos necessaris per a l'impuls dels instruments de participació previstos en aquesta Llei, sens perjudici de les competències legalment atribuïdes a les administracions supramunicipals.

Capítol III. Requisits per impulsar la participació ciutadana

Article 12. Límits del debat

Els límits que l'administració impulsora estableixi sobre l'abast dels instruments de participació ciutadana han de ser degudament motivats, establerts de forma prèvia i accessibles públicament, i han de respectar els principis de transparència, proporcionalitat i no discriminació.

Article 13. Comunicació i difusió

1. L'administració impulsora ha de fer difusió dels instruments de participació ciutadana a través de xarxes socials i mitjans de comunicació, segons la rellevància de la matèria, amb la finalitat de fomentar la participació. La informació també ha d'estar disponible als canals d'atenció ciutadana de l'administració impulsora.

2. El missatge i el registre que s'utilitzin s'han d'adaptar a la diversitat de la ciutadania cridada a participar. Amb aquesta finalitat, s'ha de facilitar la comprensió de tots els col·lectius a través d'una comunicació clara i inclusiva.

3. Les administracions han de promoure campanyes informatives de difusió, que tenen el caràcter de publicitat institucional, per augmentar la cultura participativa, amb la col·laboració dels mitjans de comunicació públics.
4. Les administracions han de promoure proactivament la participació de la ciutadania. Amb aquesta finalitat, han d'utilitzar els contactes amb administracions més properes a la ciutadania, organitzacions, col·lectius i entitats que puguin amplificar-ne la difusió, a través de l'elaboració d'un mapa d'actors, previst a l'article 39.
5. En l'impuls dels instruments de participació ciutadana s'ha de fer una campanya d'informació i difusió.

Article 14. Grup motor

1. El grup motor és un espai col·laboratiu, constituït per l'administració impulsora de l'instrument de participació, amb la participació de persones representatives de diferents interessos socials, sectorials o territorials, amb la finalitat de col·laborar en el disseny, seguiment i avaluació de l'instrument de participació, així com de vetllar pel compliment de les previsions d'aquesta Llei.
2. La constitució del grup motor és preceptiva en els instruments de participació ciutadana sobre qüestions estratègiques, enteses com aquelles actuacions incloses en els instruments de planificació estratègica de l'administració impulsora. En la resta d'instruments, la seva constitució és potestativa.
3. El grup motor s'ha de constituir amb caràcter previ a la convocatòria de l'instrument de participació i ha de romandre actiu, com a mínim, fins a l'emissió de l'informe de retorn.
3. La composició del grup motor ha d'incloure representants de l'administració impulsora i persones designades per representar les diferents perspectives, interessos o sectors socials vinculats a la política pública objecte de la participació.
4. Els grups motors no s'integren en l'estructura administrativa de l'Administració convocant i actuen com a espais de caràcter col·laboratiu, sense capacitat decisòria.
5. La composició i el règim de funcionament dels grups motors s'han de fer públics a través del portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes. Igualment, s'ha de garantir la publicitat de les actes i acords adoptats en el marc de les seves reunions.

Article 15. Igualtat d'accés a la participació ciutadana

La igualtat d'accés a la participació es garanteix amb la posada a disposició, per part de l'administració impulsora, de diversitat de canals de participació, entesos com els mitjans a través dels quals es facilita, de forma accessible, la informació a la ciutadania i, alhora els permet fer les seves propostes en igualtat de condicions i, si és el cas, participar en la deliberació.

Article 16. Mesures de conciliació i inclusió

1. L'administració impulsora ha d'adoptar les mesures necessàries per:

a) Facilitar la participació ciutadana en horari laboral del personal al servei de les administracions públiques, a través de la flexibilitat horària recuperable.

b) Garantir la participació ciutadana en diferents franges horàries.

c) Habilitar canals de participació digital per ampliar les opcions de participació i preveure mesures perquè siguin accessibles.

d) Possibilitar la participació de persones en situació de dependència o que necessitin la cura de tercers, així com de persones cuidadores i amb persones a càrrec, oferint els corresponents serveis de cures.

e) Garantir els drets lingüístics de les persones participants pel que fa al català i a l'occità -denominat aranès a l'Aran-, en els termes establerts per la normativa, i vetllar perquè no hi hagi barreres lingüístiques per la participació dels grups especialment afectats per la matèria, quan sigui necessari.

2. L'administració impulsora ha de dur a terme les actuacions necessàries per a fer efectives les mesures establertes en l'apartat anterior i, en tot cas, pot establir les següents:

a) Compensar la participació ciutadana, econòmicament o amb sistemes equivalents, en la quantitat que s'estableixi en la convocatòria. Les compensacions també poden ser en forma de beneficis comunitaris dirigits a un col·lectiu o grup de participants interpellat per la política que s'obre a participació.

- b) Compensar la participació d'infants i joves amb crèdits curriculars o facilitar la participació en horari lectiu.
- c) Prestar un servei de suport lingüístic a les persones participants que ho necessitin per poder expressar-se oralment o per escrit en català o en occità.

Títol III. Iniciativa, instruments i fases de la participació ciutadana

Capítol I Iniciativa per promoure instruments de participació ciutadana

Article 17. Iniciativa ciutadana

1. La iniciativa ciutadana s'aplica als instruments de participació de caràcter general adreçats al conjunt de la població.
2. En l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, la convocatòria de la iniciativa ciutadana és preceptiva si té el suport mínim, mitjançant signatura acreditada, de 20.000 persones majors de setze anys que puguin participar en l'instrument de participació ciutadana.
3. En l'àmbit local, la convocatòria de la iniciativa ciutadana és preceptiva si es compleixen les condicions de la normativa municipal en matèria de participació, que en cap cas pot preveure uns llindars superiors als d'aquest article.

En absència de norma municipal de referència, els ens locals es regeixen per les condicions següents:

- a) En els municipis de fins a 1.000 habitants, un 5% de les persones cridades a participar.
- b) En els municipis d'entre 1.001 i 20.000 habitants, un 3% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 50 signatures.
- c) En els municipis d'entre 20.001 i 100.000 habitants, un 2% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 600 signatures.
- d) En els municipis de més de 100.000 habitants, un 1% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 2.000 signatures.

3. En l'àmbit supramunicipal i en l'àmbit inferior al municipal, només s'apliquen els percentatges que estableix l'apartat 2, d'acord amb la població del territori que es pren en consideració.
4. En cas que la iniciativa proposi un instrument concret de participació ciutadana, l'administració impulsora pot, de manera motivada, adoptar un altre instrument de participació.
5. Si no es convoca cap instrument participatiu, les persones promotores de la sol·licitud poden presentar una queixa a la mateixa administració impulsora, al Síndic de Greuges o utilitzar aquells instruments de garantia que es prevegin per la normativa municipal.
6. L'administració impulsora pot rebutjar la iniciativa, de manera motivada, si hi ha un instrument de participació ciutadana iniciat sobre el mateix àmbit territorial o material, si és contrària als drets fonamentals o si se'n fa un ús abusiu i repetitiu.

Article 18. Normes especials sobre la iniciativa ciutadana

1. La iniciativa ciutadana sobre instruments de participació ciutadana adreçats col·lectius específics només és preceptiva en els casos que així ho prevegi la regulació pròpia de les administracions públiques. En aquest cas, el número de signatures previst a l'article anterior és el proporcional a l'àmbit subjectiu al qual s'adreça l'instrument de participació ciutadana.
2. Els sector públic institucional de les administracions catalanes i les universitats han de recollir en les seves normes d'organització i funcionament el dret d'iniciativa dels usuaris o membres per a promoure la participació ciutadana.

Capítol II. Instruments de participació ciutadana

Article 19. Els instruments de participació ciutadana

1. Els instruments de participació ciutadana, entesos com les diferents formes o variants de fer-la efectiva, poden consistir en els previstos per aquest capítol o en d'altres que es puguin crear, sempre que es garanteixin els principis informadors d'aquesta Llei.
2. Els instruments de participació ciutadana són:
 - a) segons la seva durada, de caràcter estable o temporal.
 - b) segons la forma d'accés de les persones participants, de crida oberta o de selecció prèvia.

3. La durada i la forma d'accés dels instruments de participació ciutadana s'han de fer públiques a la convocatòria corresponent, així com les mesures que s'adopten per tal de garantir la inclusió i el principi d'igualtat en l'accés a la participació.
4. Els ens locals poden preveure i regular altres instruments de participació ciutadana i disposar de normativa pròpia per al seu impuls a l'empara de l'autonomia local, d'acord amb els principis i previsions d'aquesta Llei.

Article 20. Instruments de participació ciutadana de caràcter estable

1. Els instruments de participació ciutadana de caràcter estable són espais d'interlocució entre la ciutadania i l'administració per dur a terme debats regulars a l'entorn de polítiques sectorials o àmbits concrets, amb l'objectiu d'incidir en les polítiques públiques.
2. Són instruments de participació ciutadana de caràcter estable:
 - a) Els consells de participació, que són òrgans col·legiats de caràcter participatiu, amb independència de la denominació específica que s'utilitzi.
 - b) Els òrgans de caràcter col·lectiu que tenen vocació de permanència i que, malgrat puguin comptar amb la presència de l'administració, pel seu caràcter extern a l'administració, no els és aplicable la normativa d'òrgans col·legiats de l'administració, amb independència de la denominació específica que s'utilitzi.
3. Les disposicions que creen o regulen instruments estables de participació ciutadana han de tenir en consideració les previsions següents:
 - a) Garantir la diversitat dels seus integrants, la participació dels actors implicats en la matèria i l'establiment d'unes normes de en el seu funcionament adequades per a la realització de les seves funcions.
 - b) Una presència de l'administració impulsora proporcionada i congruent amb les funcions directives, dinamitzadores i de rendició de comptes.
 - d) La presència paritària entre dones i homes.
 - c) La renovació periòdica dels seus membres.
 - d) El retiment de comptes de la participació en sessions obertes a la ciutadania.
4. Els instruments estables de participació ciutadana han d'estar vinculats a l'elaboració de polítiques públiques cícliques, sense perjudici que, finalitzats aquests cicles, es mantinguin en el temps com a espais de seguiment i retiment de comptes.

5. L'administració impulsora pot fer el seguiment de la implementació dels resultats d'instruments temporals de participació ciutadana a través dels instruments estables de participació ciutadana de l'àmbit material de què es tracti.

6. Per impulsar nous instruments estables de participació ciutadana, la unitat impulsora n'ha d'avaluar prèviament la seva oportunitat, atenent a l'existència d'altres iniciatives en el mateix àmbit, i ha de comptar amb els recursos necessaris per al seu funcionament.

7. Per suprimir instruments estables de participació ciutadana, la seva finalització haurà de ser justificada per l'ens convocant, exposant els motius pels quals no se li dona continuïtat.

Article 21. Instruments de participació ciutadana de caràcter temporal

1. Els instruments de participació ciutadana de caràcter temporal són espais d'interlocució entre la ciutadania i l'administració per dur a terme debats amb una durada determinada a l'entorn de polítiques sectorials o àmbits concrets, amb l'objectiu d'incidir en les polítiques públiques.

2. Són instruments de participació ciutadana de caràcter temporal:

- a) Els processos participatius, amb independència de la denominació concreta que s'utilitzi, entesos com una seqüència d'actuacions durant un període determinat de temps destinades a recollir les aportacions de les persones participants, per facilitar i promoure la intervenció de la ciutadania en qualsevol fase d'elaboració de les polítiques públiques, incloent la seva definició, implementació i avaluació.
- b) Les actuacions puntuals de participació que no s'estenen en el temps. No és necessari que aquestes actuacions estiguin incloses en la planificació estratègica. En el seu impuls es pot ometre el requisit de constituir un grup motor, i les mesures de conciliació i inclusió i les fases de participació es poden adaptar als objectius concrets de l'actuació. En tot cas, s'ha de fer un retorn a les aportacions de les persones participants.

Article 22. Instruments de participació ciutadana de crida oberta

1. Els instruments de participació ciutadana de crida oberta són aquells en els quals l'accés a la participació és de lliure concurrència.

2. Són instruments de participació ciutadana de crida oberta:

- a) Els instruments de participació universal, en els qual tothom pot prendre-hi part.
- b) Els instruments de participació vinculada a un cens, en els quals hi pot participar qualsevol persona prèviament inscrita a un cens.

Article 23. Instruments de participació ciutadana de selecció prèvia

1. Els instruments de participació ciutadana de selecció prèvia són aquells en els quals l'administració impulsora determina, amb caràcter previ, les persones o col·lectius que hi poden participar.

2. Són instruments de participació ciutadana de selecció prèvia:

a) Els instruments de selecció per sorteig, en les quals les persones participants són escollides aleatòriament, amb atenció a criteris prèviament establerts, que han de reflectir-se a la convocatòria, amb l'objectiu de disposar d'una mostra que respongui als objectius prèviament definits.

b) Els instruments de selecció directa, en les quals l'administració impulsora escull les persones directament, amb l'establiment previ de paràmetres de selecció que assegurin la congruència amb els objectius que es volen assolir.

Article 24. Singularitats dels instruments de selecció per sorteig

1. Per impulsar la participació per sorteig, l'administració impulsora, en exercici de les seves competències, pot accedir a les dades del Registre de Població de Catalunya, el padró municipal d'habitants o qualsevol altra base de dades útil a aquests efectes, en els termes establerts a l'article 39 i d'acord amb el que disposa la normativa de protecció de dades i la regulació específica dels registres i bases de dades dels quals es sol·liciti l'accés.

2. L'administració impulsora pot atorgar a les persones participants una compensació econòmica o equivalent per l'assistència efectiva a les sessions de debat, en la quantitat i pels conceptes que determinin la convocatòria corresponent.

Capítol III. Fases dels instruments de participació ciutadana

Article 25. Estructura dels instruments de participació ciutadana

1. Els instruments de participació ciutadana han de tenir, amb caràcter general, les fases següents:

- a) Fase de planificació
- b) Convocatòria i informació
- c) Fase de presentació de propostes
- d) Fase de deliberació
- e) Fase de tancament
- f) Fase de retorn

2. Aquestes fases es poden adaptar a les característiques de cada instrument i a les especificitats de cada temàtica objecte de debat.

Article 26. Fase de planificació

Prèviament a l'inici de l'instrument de participació ciutadana, l'administració impulsora ha de planificar com es duran a terme les diferents fases. En concret:

- a) el compromís institucional
- b) la possibilitat d'incidir en la política pública
- c) els recursos i les infraestructures necessàries
- d) l'estratègia comunicativa i de difusió
- e) la determinació dels col·lectius a qui convé incorporar

Article 27. Convocatòria i informació

1. La convocatòria de qualsevol instrument de participació es duu a terme, com a mínim, a través del portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes.

2. La convocatòria ha de contenir, de forma clara i transparent, com a mínim, els elements següents:

- a) la política pública sobre la qual ha d'incidir
- b) l'instrument de participació
- c) les fases, el calendari i els canals per a la participació

3. A efectes d'aquesta Llei, es considera iniciat un instrument de participació amb la publicació de la convocatòria al portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes.

4. La convocatòria inclourà la informació necessària i suficient per poder presentar propostes de manera informada, d'acord amb els requisits de la informació i de dades obertes previstos a l'article 36.

Article 28. Fase de presentació de propostes

1. La convocatòria dels instruments de participació ciutadana ha d'establir un termini perquè les persones participants puguin fer llurs aportacions i propostes de manera informada.

El termini s'ha d'adaptar a l'instrument, la complexitat o àmbit de la matèria objecte de participació i no pot ésser inferior a quinze dies hàbils.

2. Per tal de garantir la inclusió, i en funció de cada instrument, cal habilitar i complementar canals de presentació de propostes presencials i digitals.

Article 29. Fase de deliberació

1. La fase de deliberació, entesa com l'etapa en la qual es promou el debat estructurat i l'anàlisi col·lectiva de les propostes formulades per la ciutadania i altres agents implicats, és preceptiva en els instruments de participació sobre actuacions identificades com a estratègiques. En la resta de supòsits, sempre que concorrin motius d'urgència, pot prescindir-se de la realització de la fase de deliberació i en tot cas caldrà justificar-ho.

2. La fase de deliberació ha de garantir la transparència, la inclusivitat i la igualtat d'oportunitats per a tots els participants, així com la informació necessària i accessible que facin possible aquest debat.

3. En les sessions de deliberació s'ha de vetllar perquè tothom pugui intervenir en igualtat de condicions i amb respecte cap a les opinions alienes.

4. L'administració impulsora ha de fer extensiu el debat al conjunt de la ciutadania, per traslladar la deliberació més enllà de les persones participants.

Article 30. Fase de tancament

1. Els resultats de la participació ciutadana s'han de reflectir en un informe final de tancament.

2. L'informe final de tancament s'ha de fer públic al portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes i s'ha de comunicar a les persones participants.

Article 31. Fase de retorn

1. L'administració impulsora ha de considerar, valorar i fer un retorn motivat de totes les aportacions i propostes, en el termini de dos mesos des de la finalització de la fase de presentació de propostes.

De manera motivada es pot ampliar el termini indicat, en funció del volum de propostes presentades o la complexitat tècnica de la temàtica.

2. En la fase de retorn s'han de fer públics:

- a) Els criteris utilitzats per valorar les aportacions i propostes.
- b) La relació, de manera motivada, de les aportacions i propostes que s'accepten, les que s'accepten parcialment i quines no s'accepten.
- c) En el cas de les propostes acceptades, s'ha de definir quins compromisos s'adquireixen, per tal que sigui possible la traçabilitat de la seva implementació.

Article 32. Seguiment dels resultats

1. L'administració impulsora ha de rendir comptes sobre la implementació dels resultats de la participació ciutadana, que ha d'incloure, en tot cas:

- a) La manera en què s'han incorporat a les polítiques públiques les propostes acceptades.
- b) El compliment dels compromisos assumits a la fase de retorn.

2. La rendició de comptes es pot dur a terme a través dels instruments estables de participació de l'àmbit material que es tracti.

3. L'administració impulsora ha d'habilitar sistemes transparents perquè la ciutadania pugui seguir i participar en l'evolució de la implementació de les propostes acceptades.

4. L'Administració de la Generalitat, ha de posar a disposició de la ciutadania la informació sobre el seguiment dels resultats mitjançant la plataforma digital de participació ciutadana.

Article 33. Avaluació dels instruments de participació ciutadana

1. L'administració impulsora ha d'avaluar els instruments de participació ciutadana. En especial:

- a) les mesures per incorporar perfils que habitualment no participen
 - b) el tracte dispensat als participants
 - c) el retorn
 - d) la incidència de la ciutadania sobre les decisions adoptades per l'administració impulsora
 - e) els sistemes de retiment de comptes
2. Així mateix, cal preveure mesures perquè les persones participants puguin participar en l'avaluació de l'instrument en el qual han participat.
3. Els diferents departaments de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic han de presentar al Govern de la Generalitat els informes d'avaluació dels instruments de participació, que han d'incloure dades sobre els perfils dels participants.

Títol IV. Recursos i infraestructures per a la participació

Capítol I. Recursos per a la participació ciutadana

Article 34. Organització

1. Quan l'administració impulsora disposi d'una unitat competent en matèria de participació ciutadana, aquesta ha de vetllar per la coherència i l'eficiència dels diferents instruments de participació impulsats des d'una mateixa administració.
2. Les unitats competents per raó de la matèria que vulguin impulsar qualsevol instrument de participació ciutadana ho han de comunicar a la unitat competent en matèria de participació ciutadana, per tal que pugui prestar assessorament qualificat i informar sobre els recursos necessaris per dur-la a terme amb garanties.
3. Les disposicions que creïn instruments de participació ciutadana, temporals o estables, han de ser comunicades a la unitat competent en matèria de participació ciutadana, per tal que en pugui oferir assessorament especialitzat.

Article 35. Recursos econòmics

L'impuls de la participació ciutadana ha de comptar amb els recursos econòmics necessaris per garantir una participació de qualitat. A aquests efectes, l'administració

impulsora ha de fer una previsió pressupostària específica dirigida a la participació ciutadana de forma prèvia a l'impuls dels instruments de participació ciutadana.

Article 36. Informació i dades obertes

1. Les persones participants tenen dret a conèixer tota la informació necessària per poder generar una opinió pròpia i fonamentada.
2. La informació que es posi a disposició de les persones participants ha de ser plural, per tal de garantir diferents aproximacions sobre la matèria.
3. L'administració impulsora ha de publicar en format de dades obertes tota la informació relacionada amb la política pública objecte de la participació ciutadana, sempre que sigui possible. De manera preferent, la informació s'ha de facilitar amb formats de visualització gràfica fàcilment comprensibles.
4. La informació ha d'estar disponible en llenguatge planer, d'acord amb els requeriments de la comunicació clara. La informació també ha de ser accessible per les persones amb discapacitat i s'ha d'adaptar a les característiques de les persones destinatàries, en la mesura dels recursos disponibles.
5. La informació que s'ofereixi també ha d'estar disponible en llengua de signes catalana, si afecta específicament la comunitat signant.
6. Les persones participants poden aportar informació relacionada amb l'àmbit material de la participació ciutadana, que ha de ser facilitada a la resta de participants i pública per a tota la ciutadania.

Capítol II. Infraestructures

Article 37. Infraestructures físiques

1. L'administració impulsora ha de posar a disposició de la realització dels instruments de participació ciutadana equipaments públics adequats.
2. S'entén per equipaments públics adequats aquells que siguin de proximitat, accessibles amb transport públic i de fàcil per facilitar el desplaçament a persones que visquin fora de les trames urbanes o amb mobilitat reduïda i han de complir amb els requeriments d'accessibilitat establerts en la normativa vigent.

3. Els instruments de participació ciutadana també es poden desenvolupar en espais exteriors o amb ubicació itinerant.

Article 38. Infraestructures digitals

1. L'administració impulsora ha de proporcionar, en un portal que tingui habilitat a aquests efectes i en els diversos canals d'atenció ciutadana, tota la informació relativa als diferents instruments i canals de participació ciutadana actius.

Així mateix, ha de preveure un servei d'atenció a la ciutadania perquè puguin utilitzar les plataformes digitals i han d'adoptar altres mesures d'acompanyament i alfabetització digital, amb la finalitat de superar la bretxa digital.

2. L'Administració de la Generalitat ha de disposar d'una plataforma digital de participació ciutadana que permeti la participació digital, en software lliure, proveïda d'eines i funcionalitats que cobreixin les necessitats d'informació, deliberació, presentació de propostes, vot i seguiment de les iniciatives a les quals es participi.

3. Les administracions locals supramunicipals han de facilitar als municipis que ho sol·licitin una plataforma digital de participació ciutadana que permeti l'exercici dels drets de participació digital.

4. Les plataformes digitals de participació ciutadana han de complir amb la normativa d'accessibilitat.

Article 39. Mapa d'actors per a la participació

1. L'administració impulsora ha de cercar activament la participació de tota la ciutadania. Amb aquest objectiu ha d'elaborar un mapa d'actors, entès com una relació dels actors interpel·lats per les polítiques que s'obren a participació ciutadana.

2. Amb la finalitat d'identificar les diferents visions al voltant de la política pública i d'impulsar i fer difusió dels instruments de participació, l'administració impulsora pot fer ús de les dades de persones físiques i jurídiques, així com d'agrupacions de ciutadans sense personalitat jurídica.

3. L'Administració de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic institucional poden accedir a les dades de les persones físiques que constin en el Registre de Població de Catalunya amb la finalitat de fer difusió dels instruments de participació, amb els límits previstos a la seva normativa d'aplicació.

També poden accedir als altres registres i bases de dades sectorials amb l'objecte de difondre instruments de participació relacionats amb aquell àmbit, amb els límits previstos a la seva normativa d'aplicació.

Als efectes d'aquesta Llei, l'ús de dades incloses en els registres sectorials per a la difusió dels instruments de participació és compatible amb la finalitat inicial per la qual es va recollir la dada.

4. Les administracions locals poden accedir a les dades de les persones físiques que consten en el padró municipal amb l'objecte de fer difusió dels instrument de participació.

5. En tots els casos la informació a la qual s'accedeixi ha de ser aquella imprescindible per a l'exercici del dret a la participació i ha de complir amb les garanties de seguretat, integritat i confidencialitat de les dades, així com amb el deure d'informació.

6. Les administracions públiques han d'impulsar la interoperabilitat entre els diferents registres i bases de dades per fomentar la participació ciutadana. L'intercanvi de dades s'ha de dur a terme de manera que es garanteixi la seguretat, la integritat i la confidencialitat de les dades.

Títol V. Foment de la participació ciutadana i innovació democràtica

Capítol I. Foment de la participació ciutadana

Article 40. Foment de la participació ciutadana al sistema educatiu

L'Administració de la Generalitat ha de fomentar el coneixement de la participació ciutadana i del funcionament de la democràcia al sistema educatiu català, mitjançant el seu tractament en els currículums, així com del seu desenvolupament dins dels plans d'acció tutorial, del projecte de direcció i del projecte educatiu de cada centre de les diferents etapes educatives.

Així mateix, ha de fomentar els valors democràtics i de participació als centres educatius, en especial, la iniciativa de l'alumnat per impulsar projectes i propostes.

Article 41. Participació ciutadana en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics

1. Les administracions públiques poden habilitar instruments de participació ciutadana en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics, en els termes que estableixi la normativa aplicable i d'acord amb els principis d'eficiència, transparència i coresponsabilitat.
2. Les administracions públiques poden facilitar que entitats ciutadanes sense ànim de lucre arrelades al territori puguin assumir o participar en la gestió d'espais, equipaments públics i serveis públics.
3. Les possibilitats previstes pels apartats anteriors es poden alternar en el temps, pel que fa a un mateix equipament, espai o servei, en atenció a la conjuntura de cada moment.
4. Amb el consentiment dels titulars, l'administració impulsora també pot promoure la participació en espais o equipaments de titularitat privada.
5. En el cas de la ciutat de Barcelona, és d'aplicació la Carta municipal de Barcelona.

Capítol II. Innovació

Article 42. Promoció de la innovació

Les administracions públiques han de fomentar la innovació en l'impuls de nous instruments, canals i metodologies de participació, les quals han de respectar l'Estatut d'autonomia de Catalunya i els principis d'aquesta Llei.

Article 43. Recerca sobre participació

L'Administració de la Generalitat ha de promoure la col·laboració amb les universitats, el moviment associatiu i altres administracions públiques amb la finalitat de fomentar la recerca en matèria de participació ciutadana.

Títol VI. Sistema de garanties i avaluació

Capítol I. Sistema de garanties dels instruments de participació

Article 44. Mesures de restauració dels drets de les persones participants

1. Les persones participants que considerin que els seus drets han estat vulnerats durant el desenvolupament de l'instrument de participació poden adreçar-se al grup motor o directament a l'administració impulsora per sol·licitar-ne la reparació, sense perjudici de les competències del Síndic de Greuges.
2. En el cas que la sol·licitud de restauració sigui presentada davant el grup motor, aquest ha de sol·licitar un informe a l'administració impulsora sobre els fets denunciats per la persona participant. Si es considera que s'han vulnerat els drets del participant, el grup motor ha d'emetre una proposta de restauració que ha de ser degudament motivada i basada en criteris d'aplicació efectiva.
3. La proposta de restauració no és vinculant per a l'administració impulsora, però aquesta ha de proporcionar una resposta motivada en un termini de trenta dies a partir de la recepció de la proposta, indicant les actuacions correctives que s'adoptaran o les causes, degudament justificades, que n'impedeixen la seva execució.
4. En el cas que la sol·licitud de restauració sigui presentada davant l'administració impulsora, aquesta ha de donar resposta motivada sobre la valoració dels fets, i, si escau, ha d'emprendre les accions corresponents per a la reparació dels drets vulnerats.
5. El termini per resoldre la sol·licitud de restauració és de tres mesos a comptar des de la data de presentació de la sol·licitud. En cas que no es notifiqui la resolució en aquest termini, la sol·licitud de restauració s'entén desestimada.
6. En l'àmbit de l'administració local, les persones participants també poden utilitzar els mecanismes de protecció previstos per la normativa municipal que resultin aplicables.

Capítol II. Avaluació de l'aplicació de la llei

Article 45. Avaluació de les polítiques públiques de participació ciutadana

1. L'administració impulsora ha d'avaluar anualment, de forma agregada, el funcionament dels instruments de participació que ha impulsat.

2. Aquesta avaluació ha d'incloure en tot cas:

a) Els processos participatius desenvolupats en relació amb els planificats.

b) Les mesures per incorporar perfils que habitualment no participen.

b) El tracte dispensat als participants.

c) El retorn a la ciutadania.

d) El grau d'incidència de la ciutadania sobre les decisions adoptades per l'administració impulsora.

e) Els sistemes de retiment de comptes previstos

3. L'Administració de la Generalitat de Catalunya anualment ha d'eleva al Govern i presentar al Parlament de Catalunya els informes d'avaluació establert en aquest precepte i n'ha de fer difusió pels seus canals habituals

Article 46. Subjecte i competència per avaluar la llei

1. Correspon al Síndic de Greuges avaluar el compliment de les previsions establertes en aquesta Llei a través d'un informe de periodicitat biennal.

2. L'informe d'avaluació ha de contenir, en tot cas, el següent:

a) Els processos participatius desenvolupats en relació amb els planificats.

b) Les mesures per incorporar perfils que habitualment no participen.

c) El tracte dispensat als participants.

d) El retorn a la ciutadania.

e) El grau d'incidència de la ciutadania sobre les decisions adoptades per l'Administració.

f) Els sistemes de retiment de comptes previstos.

Disposició addicional primera

Les administracions locals poden desenvolupar regulacions de participació ciutadana més favorables per a l'exercici del dret de participació que les previstes per aquesta Llei. Aquestes regulacions locals han de respectar el marc general establert per la Llei.

Disposició addicional segona

En l'àmbit de l'Administració de la Generalitat, la unitat competent en matèria de participació ciutadana donarà suport a les unitats que impulsin tràmits participatius previstos en la normativa específica, als efectes de millorar la qualitat de la participació, d'acord amb les previsions d'aquesta Llei.

Disposició derogatòria

1. Es deroguen els articles 40 a 56 de la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana.
2. Es deroguen els articles 66, 67 apartats 2, 3 i 4, 69 i 78.4 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, així com la resta de preceptes que total o parcialment s'oposin o contradiguin aquesta llei.

Disposicions finals

Primera

Es modifica la lletra d de l'article 1.1, de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, que queda redactat de la manera següent:

“d) Aplicar el govern obert i la col·laboració ciutadanes”.

Segona

Es modifica la lletra / de l'article 9.1, de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, que queda redactat de la manera següent:

“l) La informació relativa als instruments de participació i els procediments participatius en tràmit, d'acord amb el que estableixen aquesta llei i la Llei de participació ciutadana, per tal de fer-ne difusió i facilitar la participació ciutadana.”

Tercera

L'Administració de la Generalitat ha d'elaborar els recursos formatius per als alts càrrecs i els altres servidors públics que garanteixin l'adquisició de les competències en participació ciutadana necessàries per al compliment dels preceptes d'aquesta Llei.

Quarta

1. En el termini màxim de sis mesos a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, els instruments estables de participació ciutadana s'han d'adaptar al que estableix l'article 21 d'aquesta Llei.
2. Els òrgans col·legiats que siguin òrgans estables de participació ciutadana s'han d'atendre a les especificitats previstes per aquesta Llei.
3. Els subjectes inclosos en l'àmbit d'aplicació han d'adaptar la seva normativa de participació ciutadana a les previsions d'aquesta Llei en un termini màxim de sis mesos.

Cinquena

S'autoritza el Govern perquè dicti les disposicions reglamentàries necessàries per aplicar i desplegar aquesta Llei.

Sisena

Entrada en vigor

Aquesta Llei entra en vigor en el termini de sis mesos a comptar de la data de la seva publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Avantprojecte de llei de participació ciutadana

Índex

Exposició de motius

Títol I. Disposicions generals

Capítol I. Objecte, finalitats i àmbit d'aplicació

Article 1. Objecte

Article 2. Finalitats de la llei

Article 3. Àmbit d'aplicació

Capítol II. Principis i exercici del dret de participació ciutadana

Article 4. Principis informadors

Article 5. Exercici del dret de participació ciutadana

Títol II. Compromís institucional, impuls i requisits per a la participació ciutadana

Capítol I. Compromís institucional amb la participació ciutadana

Article 6. Elements essencials de compromís institucional

Article 7. Planificació de la participació ciutadana

Article 8. Efectes de la participació ciutadana

Capítol II. Impuls de la participació ciutadana

Article 9. Actuacions obertes a participació ciutadana

Article 10. Impuls de la participació

Article 11. Suport al món local

Capítol III. Requisits per impulsar la participació ciutadana

Article 12. Límits del debat

Article 13. Comunicació i difusió

Article 14. Grup motor

Article 15. Igualtat d'accés a la participació ciutadana

Article 16. Mesures de conciliació i inclusió

Títol III. Iniciativa, instruments i fases de la participació ciutadana

Capítol I Iniciativa per promoure els instruments de participació ciutadana

Article 17. Iniciativa ciutadana

Article 18. Normes especials sobre la iniciativa ciutadana

Article 19. Iniciativa institucional

Capítol II. Instruments de participació ciutadana

Article 20. Els instruments de participació ciutadana

Article 21. Instruments de participació ciutadana de caràcter estable

Article 22. Instruments de participació ciutadana de caràcter temporal

Article 23. Instruments de participació ciutadana de crida oberta

Article 24. Instruments de participació ciutadana de selecció prèvia

Article 25. Singularitats dels instruments de selecció per sorteig

Capítol III. Fases dels instruments de participació ciutadana

Article 26. Estructura dels instruments de participació

Article 27. Fase de planificació

Article 28. Convocatòria i informació

Article 29. Fase de presentació de propostes

Article 30. Fase de deliberació

Article 31. Fase de tancament

Article 32. Fase de retorn

Article 33. Seguiment dels resultats

Article 34. Avaluació dels instruments de participació

Títol IV. Recursos i infraestructures per a la participació ciutadana

Capítol I. Recursos per a la participació ciutadana

Article 35. Organització

Article 36. Recursos econòmics

Article 37. Informació i dades obertes

Capítol II. Infraestructures

Article 38. Infraestructures físiques

Article 39. Infraestructures digitals

Article 40. Mapa d'actors per a la participació

Títol V. Foment de la participació i innovació democràtica

Capítol I. Foment de la participació ciutadana

Article 41. Foment de la participació al sistema educatiu

Article 42. Participació en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics

Capítol II. Innovació

Article 43. Promoció de la innovació

Article 44. Recerca sobre participació

Títol VI. Sistema de garanties i avaluació

Capítol I. Sistema de garanties dels instruments de participació ciutadana

Article 45. Mesures de restauració dels drets de les persones participants

Capítol II. Avaluació de l'aplicació de la llei

Article 46. Avaluació de les polítiques públiques de participació ciutadana

Article 47. Subjecte i competència per avaluar la llei

Disposició addicional primera

Disposició addicional segona

Disposició addicional tercera

Disposició derogatòria

Disposició final primera

Disposició final segona

Disposició final tercera

Disposició final quarta

Exposició de motius

I

La participació ciutadana té múltiples expressions i totes elles contribueixen a enfortir la qualitat democràtica de les institucions i del país. Algunes de les formes de la participació ciutadana, com ara el dret de sufragi actiu i passiu, l'exercici del dret de reunió i manifestació, el dret d'associació o la participació directa, a través de referèndums, gaudeixen de la màxima garantia constitucional, la categoria de dret fonamental, perquè són inherents a un sistema democràtic i de dret. A més de les vies tradicionals, els últims anys també ha proliferat la pràctica d'altres formes de participació ciutadana, pròpies d'una democràcia participativa o característiques d'una societat democràtica avançada: les consultes populars, els consells de participació o els processos participatius, com ara les assemblees ciutadanes, els fòrums ciutadans, etc. Són aquestes formes de participació, emparades en els articles 4.2, 43.1 i 122 de l'Estatut d'autonomia, les quals són objecte d'aquesta llei, deixant al marge les consultes populars que, per les seves particularitats i garanties específiques, resten regulades a la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana.

La cultura de la participació ciutadana s'està introduint paulatinament en l'activitat ordinària de les administracions públiques juntament amb altres mecanismes de bon govern i govern obert, com ara, la transparència, l'accés a la informació i la integritat pública, que permeten disposar de la màxima informació i poder confiar en les institucions, d'acord amb les previsions de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. D'altra banda, l'aprofundiment en els drets de participació està generant un empoderament de la ciutadania en la seva relació amb els agents públics, amb demandes creixents d'una major presència en els processos de presa de decisions i fins i tot d'avançar cap a la cocreació de polítiques públiques i la cogestió públicociutadana d'equipaments i espais, com ara, centres cívics, horts urbans o la custòdia del territori. És a dir, l'impacte de la participació és bidireccional, atès que suposa un canvi de paradigma en l'elaboració, implementació i avaluació de polítiques públiques per part de les administracions, però també dels drets i deures de la ciutadania pel que fa al seu paper actiu i implicació en els assumptes d'interès general.

Lluny de tractar-se de fenòmens aïllats o puntuals, els darrers anys, la Generalitat de Catalunya ha impulsat múltiples instruments de participació, estables i temporals, en els quals la ciutadania, a través d'organitzacions o individualment, ha pogut incidir sobre diferents temàtiques en el marc de l'elaboració de diferents polítiques públiques i textos normatius. També nombrosos ajuntaments han impulsat instruments participatius sobre diferents àmbits, que han permès que la ciutadania tingui espais institucionalitzats de reflexió i deliberació a escala local, així com un canal més d'interlocució amb l'administració i per a la presentació de propostes.

Aquests instruments de participació, sumats a d'altres que no són institucionals, com poden ser les associacions o plataformes ciutadanes i veïnals, generen un teixit social i cultural ric, compromès i crític que convé reconèixer i promoure.

II

Malgrat els avenços en l'impuls de la participació ciutadana per canals institucionals, en nombroses ocasions, encara es reproduïxen pràctiques que no són idònies per l'obtenció d'uns resultats útils i de qualitat, desincentiven la participació ciutadana, incideixen en la deslegitimació de les institucions i contribueixen a generar desafecció política. De vegades, les administracions no planifiquen les polítiques de participació, s'impulsa la participació per adoptar decisions poc rellevants i s'omet en qüestions estratègiques, com poden ser les que tenen impacte ambiental o sobre el territori; s'utilitza com a via de legitimació de decisions ja preses o com a canal de publicitat institucional. En altres casos, no es duu a terme un retorn motivat a les aportacions de la ciutadania ni es vetlla per la seva traçabilitat al llarg de tota la política pública; en definitiva, no es fa una rendició de comptes. Tampoc no hi sol haver un òrgan que garanteixi els drets de les persones participants ni s'adopten mesures d'inclusió per facilitar la participació de persones que tenen més dificultats d'accés a la participació.

Les problemàtiques exposades requereixen ser abordades des de diferents nivells i necessiten canvis estructurals que incorporin la cultura de la participació en el sí de les administracions públiques. Tanmateix, en el procés participatiu dut a terme en el marc dels treballs de redacció d'aquesta llei, també es va posar de manifest que l'actual dispersió i fragmentació de la regulació sobre participació genera una manca de seguretat jurídica, tant per a la ciutadania que participa com per als diferents actors implicats (tècnics i tècniques de l'administració, gestors i gestores, polítics i polítiques, professionals del sector).

Així mateix, les persones participants també van posar de relleu que l'excessiva reglamentació pot anar en detriment de la innovació i incidir negativament en la qualitat de la participació, que requereix mesures flexibles i adequades a les circumstàncies concretes de cada context, a més dels recursos necessaris, tant econòmics, com humans, tècnics i d'infraestructures per al desplegament de la llei. En especial, per la situació específica de petits municipis i la manca de recursos de què disposen per impulsar la participació.

III

La Llei incorpora novetats amb relació al marc jurídic existent. La Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana, tot i incloure els processos de participació ciutadana com a "altres formes de participació", es va centrar, pel context en què va ser aprovada, en el règim jurídic i les garanties de les consultes populars. La Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, així com la nombrosa

normativa sectorial (en matèria d'urbanisme, medi ambient), van introduir tràmits i requisits en matèria de participació ciutadana, però a part de configurar-los de manera dispersa i sovint amb poca coherència, no es van centrar en definir els elements necessaris per aconseguir una participació de qualitat. Els últims anys, també, molts ajuntaments han aprovat reglaments de participació ciutadana i la majoria de comunitats autònomes han aprovat les seves lleis de participació ciutadana.

Amb l'entrada en vigor d'aquesta Llei, Catalunya disposa d'una llei pròpia de regulació integral de la participació ciutadana, que serveix de marc normatiu a l'hora d'impulsar la participació, a la qual han de donar compliment totes les administracions públiques catalanes quan promoguin la participació, amb ple respecte a l'autonomia local. Als municipis de fins a 2.000 habitants aquesta Llei els és aplicable exclusivament en allò que fa referència als principis generals que hi són establerts.

Per garantir l'autonomia local, al llarg de l'articulat hi ha algunes previsions diferenciades en funció de l'administració impulsora, i en tot cas hi ha una clàusula d'obertura que permet a les administracions desenvolupar els instruments de participació ciutadana que més s'ajustin a les seves necessitats i possibilitats, sempre respectant els principis establerts a la llei.

Amb la voluntat d'incidir en el canvi cultural que suposa incorporar la participació ciutadana en l'activitat ordinària de l'administració, fa un desenvolupament detallat dels principis informadors i dels elements de compromís institucional, relacionats amb la voluntat d'escolta i la predisposició dels poders públics a modificar les opcions inicials. La llei defuig de regulacions procedimentals exhaustives, sense entrar en els múltiples tràmits de participació preceptiva, els quals són objecte de les regulacions sectorials i de procediment administratiu. En moltes ocasions, l'excés regulador i el fet de considerar la participació com un tràmit dins del procediment administratiu, en què prevalen els elements reglats, no han contribuït a l'impuls d'una participació de qualitat.

La llei és el marc regulador del dret de participació ciutadana, que s'ha de garantir quan les administracions impulsin instruments de participació ciutadana. Per tant, la llei no regula la participació com un tràmit més dins del procediment administratiu, sinó com una forma d'interlocució entre l'administració i la ciutadania a l'hora d'adoptar les decisions rellevants, on els elements clau són la deliberació ciutadana i el retorn motivat a les aportacions presentades per la ciutadania, per tal de configurar una presa de decisions més informada sobre les polítiques públiques.

El dret de participació ciutadana comporta també el compromís de l'administració d'impulsar la participació en la presa de decisions estratègiques. La llei no obliga en cap cas a impulsar instruments de participació respecte a algunes polítiques o matèries en concret, però insta les administracions a prioritzar les qüestions

estratègiques que s'obriran a participació i a informar-ne la ciutadania. Les administracions han de prioritzar quines de les qüestions estratègiques obren a participació perquè a dia d'avui no disposen dels recursos necessaris per impulsar una participació de qualitat en totes les actuacions. Aquesta fórmula pretén avançar cap a la cultura de la planificació estratègica i la transparència, elements fonamentals per a la participació.

El dret que aquí es regula, emparat en l'article 9.2 de la Constitució espanyola (CE), té caràcter programàtic, i en tot cas està vinculat a la decisió de l'administració d'impulsar un instrument de participació. En aquest sentit, cada administració té plena autonomia per impulsar els instruments de participació ciutadana més adients i en el moment que consideri més oportú, si bé, quan els impulsa, ha de respectar uns elements mínims de qualitat establerts al llarg de tot l'articulat i ha de garantir el dret de participació.

El dret de participació inclou el dret a ser informat o informada, a intervenir, a formular propostes en els diferents instruments de participació impulsats per les administracions públiques catalanes.

El dret a obtenir un retorn motivat de les seves propostes és exigible a l'administració impulsora per part de les persones participants.

IV

Al capítol I del títol I, la Llei determina l'objecte, les finalitats i l'àmbit d'aplicació. Pel que fa a l'objecte, escau destacar que el dret de participació ciutadana es refereix a la possibilitat de la ciutadania d'incidir en totes les polítiques públiques, en un sentit ampli. Convé destacar que als municipis de fins a 2.000 habitants aquesta Llei els és aplicable exclusivament en allò que fa referència als principis generals que hi són establerts.

La Llei no modifica ni afecta els tràmits de participació previstos per les normes sectorials, sense perjudici que, d'acord amb la disposició addicional segona, la unitat competent en matèria de participació de l'Administració de la Generalitat pugui donar suport en l'impuls d'aquests tràmits per tal que es facin d'acord als principis de la Llei.

Al capítol II, relaciona els principis que l'informen i configura un nou dret de participació ciutadana, de titularitat universal, en la participació impulsada des de les administracions públiques catalanes, com a eina per possibilitar que la ciutadania pugui intervenir en les decisions vinculades als processos d'elaboració, implementació i avaluació de les polítiques públiques.

El dret de participació és de titularitat universal, una innovació democràtica relacionada amb els elements diferencials de la democràcia participativa, que són el

diàleg amb la ciutadania i la deliberació entre les persones participants; en què les propostes que es presenten són valorades per l'administració impulsora, que decideix si s'admeten o no, és a dir, les propostes no són vinculants. Per tant, podran exercir-lo totes les persones i només se'n podrà restringir l'accés de forma justificada. Això la diferencia de les formes de participació relacionades amb l'exercici de la sobirania, en què, per diferents motius, es limita l'exercici del dret, com ara el dret de sufragi, o de formes de democràcia directa, com ara, els referèndums o la fase de votació d'un pressupost participatiu.

Així mateix, la Llei posa en valor la participació ciutadana, amb l'objectiu de millorar les polítiques públiques, però també com a eina de cohesió social i territorial. És per aquest motiu que fa especial incidència en la deliberació de qualitat, entesa com el debat ciutadà informat per poder assolir consensos, però també per reflectir els dissensos i per a la construcció d'un subjecte col·lectiu que pugui dialogar amb els poders públics.

Al capítol I del títol II, la Llei identifica els elements de compromís institucional, que han de garantir la posada en pràctica sostinguda de la participació ciutadana; també en recull la planificació de la participació en les actuacions estratègiques, que són les prioritàries.

El capítol clou amb la identificació dels efectes de la participació, que la Llei relaciona amb un retorn de qualitat preceptiu i amb la traçabilitat de les decisions, sense preveure l'efecte vinculant dels resultats de la participació, que solen ser plurals, amb dissensos i que no representen la totalitat del cos electoral.

Al capítol II, la Llei disposa que les administracions han de complir amb les obligacions previstes quan considerin oportú impulsar instruments de participació. Aquest mandat es concreta en l'obligació de prioritzar quines són les decisions estratègiques que s'obriran a participació, amb atenció a l'especial interès per a la ciutadania, als recursos disponibles i la seva rellevància.

Així mateix, la Llei preveu que la ciutadania pugui intervenir en el capteniment de la Generalitat sobre obres o actuacions de l'Estat que tinguin especial rellevància en el territori de Catalunya i estableix que les administracions locals supramunicipals, en coordinació amb la Generalitat, han de donar suport a aquells municipis mancats de capacitats per posar-la en pràctica.

Al capítol III, la Llei estableix requisits relacionats amb la definició dels límits del debat, que es consideren legítims si són motivats, transparents i públics d'antuvi. D'una banda, preveu com a requisit la comunicació i la difusió continuada per arribar a la població. D'altra banda, la previsió sobre les mesures de conciliació i inclusió suposa una innovació respecte la situació actual, atès que estableix un mandat d'acció positiva per cercar una major participació de persones i col·lectius que hi tenen dificultats per motius socioeconòmics o de cures.

Al capítol I del títol III, la Llei preveu la iniciativa ciutadana i institucional, amb la identificació del quòrum necessari perquè el seu impuls esdevingui preceptiu. Així mateix, determina la instància a la qual es pot recórrer en cas que es desatenguin les sol·licituds, com també els casos en què les administracions les poden desestimar.

Al capítol II, desenvolupa els diferents instruments de participació segons diversos paràmetres, amb una clàusula d'obertura per permetre la innovació en l'impuls de nous instruments no previstos expressament a l'articulat. També defineix alguns elements de qualitat i de garantia característics de les diferents instruments de participació, sense fer-ne una regulació exhaustiva, atès que no es conceben els instruments com un procediment administratiu, sinó com a espais d'interlocució amb la ciutadania. És per això, i per garantir la flexibilitat en l'impuls dels instruments de participació, que la Llei en preveu l'aplicació directa i no condicionada a un desplegament reglamentari. Tot i això, s'habilita al Govern per fer el desplegament reglamentari de la Llei.

Un dels elements diferencials que la Llei preveu per als instruments d'accés per sorteig, en què les persones participants són seleccionades segons els criteris sociodemogràfics preestablerts d'acord amb els objectius del debat, és l'accés als registres de població, així com la possibilitat de compensació econòmica o equivalent a les persones participants, que pot facilitar la participació de perfils de persones que habitualment no tenen accés a la participació. Així mateix, la selecció aleatòria contribueix a fomentar la pluralitat i a superar alguns biaixos habituals en la participació.

El capítol III enumera les fases comunes a tots els instruments de participació, amb una regulació suficientment flexible que alhora asseguri que les administracions impulsores planifiquen la participació, publiquen una convocatòria prèvia amb una informació plural i sense biaixos per participar de manera informada, obren la possibilitat de presentar propostes, en fan un retorn motivat i reten comptes a la ciutadania. La fase de deliberació és en tot cas obligatòria per a l'Administració de la Generalitat de Catalunya quan es tracti de les actuacions estratègiques identificades en la planificació com a estratègiques.

Totes les previsions de la Llei, incloses les fases, també són aplicables instruments estables, llevat les previstes expressament només per als instruments temporals. Aquesta homologació respon a la voluntat que aquests espais de participació amb vocació de permanència estiguin vinculats a l'elaboració de polítiques públiques cícliques, amb les seves corresponents fases, sense perjudici que, finalitzats aquests cicles, es mantinguin en el temps com a espais de seguiment i retiment de comptes.

En el títol IV, la Llei defineix els elements de qualitat comuns imprescindibles, amb la flexibilitat necessària per adaptar la seva aplicació a cada circumstància. El capítol I relaciona els recursos necessaris, fent èmfasi en la seva racionalització, per evitar una multiplicitat d'instruments de participació sobre una mateixa temàtica. En la

mateixa direcció racionalitzadora, el capítol II no crea un nou registre de participació, sinó que s'opta per la interoperabilitat entre els registres existents per crear el mapa d'actors per a la participació.

El títol V està dedicat al foment de la participació i la innovació. El capítol I preveu la possibilitat d'introduir la participació en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics, ja sigui en la definició dels elements de la gestió com, en una intensitat més elevada, perquè associacions arrelades al territori puguin assumir o participar en la gestió. Les previsions sobre la promoció de la participació en el sistema educatiu i la recerca en participació -aquesta última, al capítol II-, tenen la voluntat de contribuir al canvi cultural, a través d'incidir en els coneixements i pràctiques de les noves generacions.

El títol VI estableix un règim de garanties que la diferencia de l'opció reguladora de les lleis de participació d'altres comunitats autònomes, que no preveuen un sistema de garanties. Les persones participants, poden recórrer a l'administració impulsora, en primer terme, en cas que s'hagi vulnerat el seu dret de participació. El Síndic de Greuges també té la funció d'atendre les queixes, d'acord amb la seva pròpia regulació; el capítol II de la Llei li atorga, a més, la competència per avaluar la Llei.

Per acabar, la disposició addicional primera preveu que les administracions locals puguin desenvolupar regulacions més favorables, la disposició addicional segona, que la unitat competent en matèria de participació de l'Administració de la Generalitat pugui donar suport en l'impuls dels tràmits de participació preceptius d'acord als principis d'aquesta llei i la disposició addicional III reconeix el règim especial de la ciutat de Barcelona.

La disposició derogatòria, deroga les previsions de la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana, referents als processos de participació ciutadana, així com els preceptes de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern que fan previsions sobre participació.

Les disposicions finals primera i segona modifiquen els articles de les disposicions afectades; la disposició final tercera insta l'Administració de la Generalitat a elaborar els recursos formatius necessaris per al compliment de la llei; la disposició final quarta dona als subjectes inclosos en l'àmbit d'aplicació un termini màxim de 2 anys per adaptar la seva normativa de participació ciutadana a les previsions d'aquesta llei la disposició final cinquena autoritza el Govern a dictar disposicions de desplegament de la llei. La disposició final sisena estableix sis mesos de *vacatio legis*, en atenció als canvis necessaris perquè les administracions s'adaptin a les noves previsions, abans de la seva entrada en vigor.

V

D'acord amb els principis de necessitat i eficàcia, aquesta Llei es justifica per raons d'interès general. Actualment, el marc normatiu que disposa l'Administració de la Generalitat de Catalunya i del sector públic institucional, així com les entitats que conformen l'administració local, és dispers i poc clar, atès que la participació ciutadana està prevista en diversos àmbits de relació amb l'administració. Aquesta multiplicitat de regulacions i la seva heterogeneïtat sobre una mateixa disciplina, la participació ciutadana, genera dificultats a l'hora de determinar quina és la llei específica en matèria de participació ciutadana que actua com a llei marc a l'hora d'impulsar els diferents instruments de participació, i com es relaciona amb la resta de normativa sectorial i de procediment administratiu que preveuen tràmits de participació ciutadana.

Pel que fa al principi d'interès general al qual han de respondre les iniciatives normatives, es fa palès que la millora de la participació en les polítiques públiques i en conseqüència, de la qualitat democràtica de les nostres institucions, justifiquen l'impuls normatiu en aquest àmbit. Així mateix, si bé la participació ciutadana té múltiples expressions, l'objecte de la Llei és, de manera concreta i específica, la participació impulsada des de les administracions públiques que possibilita la incidència de la ciutadania en les polítiques públiques, amb les exclusions que s'hi especifiquen. D'aquesta manera, l'àmbit de l'ordenament jurídic és clar i homogeni.

En atenció al principi de seguretat jurídica, aprovar un text normatiu complet en aquest àmbit esdevé un instrument útil per a l'operador jurídic, en tant que se'l dota de les eines necessàries per impulsar instruments de participació ciutadana de qualitat. Un dels objectius principals de la Llei és clarificar quina és la norma marc en matèria de participació ciutadana, per facilitar-ne la comprensió de la ciutadania i els agents socials, així com per establir un model de participació de qualitat, i els recursos i instruments per fer-lo efectiu. També, perquè les persones participants tinguin un règim de garanties mínimes a la mateixa norma.

En aplicació del principi de transparència, l'Administració de la Generalitat de Catalunya possibilita l'accés senzill, universal i actualitzat a la normativa en vigor, així com els documents propis del seu procés d'elaboració. En aplicació del principi de participació, la iniciativa s'ha contrastat amb la ciutadania a través de la corresponent consulta pública prèvia, s'ha dut a terme un procés de participació abans de l'elaboració del text articulat, que ha continuat en la fase de revisió de la primera versió del text, que s'ha contrastat amb sessions amb tècnics i càrrecs electes en sessions presencials, així com els preceptius tràmits d'audiència i informació pública.

I, finalment, en aplicació del principi d'eficiència, aquesta Llei facilita la presa de decisions sobre com s'ha d'impulsar un instrument participatiu, els recursos i infraestructures necessaris i quin instrument és el més adient per a cada objectiu que es vol assolir. Això fa possible un ús més eficient i eficaç dels recursos destinats a la participació, atès que a l'actualitat, la manca d'un marc normatiu adequat genera que

les mesures d'intervenció no normatives que s'estan duent a terme no tinguin l'impacte desitjat, en el sentit que necessiten d'un acompanyament normatiu per tal d'aconseguir, conjuntament, els resultats òptims.

Títol I. Disposicions generals

Capítol I. Objecte, finalitats i àmbit d'aplicació

Article 1. Objecte

1. Aquesta llei té per objecte regular el dret de participació ciutadana mitjançant els instruments que es promoguin per les administracions públiques catalanes, amb la finalitat de garantir la incidència de la ciutadania en l'elaboració, la implementació i l'avaluació de les polítiques públiques.

2. No és objecte d'aquesta Llei la participació ciutadana en els processos electorals, les consultes populars no referendàries i les consultes populars per via de referèndum, així com l'impuls d'enquestes i estudis d'opinió, que es regeixen per la seva normativa específica.

Article 2. Finalitats de la Llei

Les finalitats de la Llei són les següents:

- a) Reconèixer i promoure la participació ciutadana en l'acció pública. Incorporar la participació ciutadana en l'exercici ordinari de les competències de les administracions públiques catalanes vinculades al desenvolupament de les polítiques públiques i fomentar una actitud proactiva de l'administració perquè la ciutadania participi.
- b) Facilitar l'apoderament ciutadà. Vetllar perquè la participació ciutadana faciliti que les persones o els grups socials aconseguixin la capacitat o els mitjans necessaris per incidir legítimament en les polítiques públiques.
- c) Promoure una participació ciutadana de qualitat. Garantir que la participació ciutadana s'impulsa respecte a les qüestions estratègiques, i que en l'impuls de la participació es posen a disposició els recursos necessaris perquè la ciutadania pugui generar una opinió informada que incideixi en les polítiques públiques obertes a participació.

d) Promoure la deliberació de qualitat i generar intel·ligència col·lectiva. Optimitzar les possibilitats que el coneixement ciutadà pugui emergir i adoptar les mesures necessàries perquè la participació ciutadana contribueixi a la deliberació de qualitat, com a una eina de millora efectiva de les polítiques públiques i de desenvolupament de la intel·ligència col·lectiva.

e) Incrementar la interlocució amb la ciutadania i la confiança en les institucions. Augmentar la confiança en les institucions públiques, a través de l'impuls de formes més transparents, inclusives, accessibles i estables de relació i col·laboració entre la ciutadania i les administracions públiques. També, a través de garanties en els casos en què no es compleixen les obligacions mínimes previstes en aquesta llei.

f) Fomentar la cohesió social. Enfortir la vertebració i la cohesió de la societat a través de la promoció d'espais d'informació, debat i escolta, que fomentin les possibilitats de construir consensos o acords el més amplis possibles, tot enfortint els llaços d'integració en la comunitat.

g) Fomentar l'accessibilitat i la inclusió. Promoure l'accessibilitat universal per tal de garantir la participació en igualtat de condicions de tots els col·lectius i del conjunt de la ciutadania.

h) Facilitar la cooperació i la col·laboració de l'Administració de la Generalitat amb els ens locals. Oferir suport als ens locals i aprofitar la seva proximitat amb la ciutadania per incrementar la participació en les polítiques estratègiques de país.

i) Fomentar la innovació democràtica. Emparar i donar seguretat jurídica a la innovació en l'impuls i el desplegament de nous instruments, metodologies i canals de participació ciutadana.

Article 3. Àmbit d'aplicació

Aquesta Llei és d'aplicació:

1. Al sector públic de l'Administració de la Generalitat, que als efectes d'aquesta Llei, inclou els departaments de l'Administració de la Generalitat, les entitats en les quals aquesta Administració hi participa de forma íntegra o majoritària, directa o indirectament, i la resta d'entitats que hi són adscrites d'acord amb la normativa de règim jurídic del sector públic.

2. A les administracions locals i als seus organismes, entitats i ens instrumentals, amb ple respecte a l'autonomia local.

Als municipis de fins a 2.000 habitants, aquesta Llei els és aplicable exclusivament en allò que fa referència als principis generals que hi són establerts.

3. L'Administració pròpia d'Aran, amb ple respecte al règim especial propi.

4. Els articles d'aquesta Llei no són aplicables als actes o procediments que disposin d'un règim específic de participació ciutadana establert per la normativa de procediment administratiu o per normatives sectorials específiques, els quals es regeixen pel seu règim jurídic propi.

Capítol II. Principis i titularitat del dret de participació ciutadana

Article 4. Principis informadors

La interpretació i aplicació d'aquesta Llei s'ha de dur a terme prenent en consideració els principis següents:

a) Govern obert. Aquesta Llei s'ha d'aplicar en congruència amb els principis i les polítiques de govern obert: la transparència, l'obertura de dades, l'accés a la informació pública, la interlocució amb la ciutadania, la col·laboració entre administracions, ciutadania i agents socials, la traçabilitat de les aportacions i la rendició de comptes.

b) Transversalitat. La participació ciutadana s'ha d'impulsar de manera coordinada i amb la cooperació de les diferents unitats implicades per raó de la matèria. Així mateix, s'ha d'informar a la resta d'administracions públiques afectades, per a la consecució d'objectius comuns.

c) Qualitat de la deliberació. Les disposicions de la Llei s'han d'interpretar de manera que afavoreixin la qualitat del debat, entesa com la creació d'una opinió informada i la deliberació lliure entre les persones participants.

d) Innovació: Els instruments, metodologies i canals de participació estan subjectes a la innovació permanent per tal d'adaptar-les a les necessitats canviants o concretes que requereixin.

e) Igualtat i inclusió. L'administració impulsora ha de promoure activament l'accessibilitat universal per fomentar la participació ciutadana en igualtat de condicions i ha d'adoptar les mesures d'acció positiva necessàries per assegurar l'exercici del dret de participació, especialment en el cas de dones, infants, persones

amb discapacitat, persones grans, col·lectius en situació de vulnerabilitat i qualsevol altre col·lectiu que vegi minvat aquest dret.

f) Completesa de la informació i integritat. És responsabilitat de l'administració impulsora posar a disposició de la ciutadania la informació necessària i plural, practicar l'escolta activa i facilitar les condicions per a un debat de qualitat i no esbiaixat.

g) Vertebració territorial. En l'aplicació de la Llei cal vetllar perquè les polítiques de participació arrelin en tot el territori de Catalunya i prestar especial atenció a pal·liar les desigualtats dels territoris en risc de despoblació.

Article 5. Exercici del dret de participació ciutadana

1. Totes les persones, incloses les persones menors d'edat, tenen dret a participar en els assumptes públics que afecten Catalunya, en condicions d'igualtat, ja sigui a títol individual o a través d'entitats, associacions o col·lectius, d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

2. El dret de participació inclou el dret a ser informat o informada, a intervenir, a formular propostes en els diferents instruments de participació impulsats per les administracions públiques catalanes.

3. Les persones participants en un instrument de participació ciutadana tenen el dret a obtenir una resposta motivada respecte de les aportacions formulades, en els termes establerts per aquesta Llei.

4. L'exercici del dret de participació s'ha de fer amb ple respecte als principis d'igualtat, transparència, accessibilitat, inclusió, pluralisme, corresponsabilitat, respecte als drets fonamentals, i d'acord amb els principis de bona fe, d'escolta activa i de respecte mutu.

5. L'exercici del dret d'accés als instruments de participació pot ser objecte de modulació en funció dels objectius, l'abast, el nivell d'incidència i les característiques específiques de cada instrument de participació, sempre que aquesta modulació sigui proporcionada, objectivament justificada i no generi situacions de discriminació.

Títol II. Compromís institucional, impuls i requisits per a la participació ciutadana

Capítol I. Compromís institucional amb la participació ciutadana

Article 6. Elements essencials de compromís institucional

1. Per impulsar la participació ciutadana, les administracions públiques han d'adoptar els elements essencials de compromís institucional següents:

- a) L'escolta activa a la ciutadania. És un element indispensable per impulsar la participació i un requisit essencial per millorar les polítiques públiques i la qualitat democràtica de les institucions.
- b) La predisposició al canvi. La possibilitat que la ciutadania pugui incidir en les polítiques públiques ha de ser efectiva, entesa com la possibilitat que l'administració impulsora pugui incorporar les propostes ciutadanes en aspectes encara no definits o modificar posicions preestablertes.
- c) El lideratge polític. L'òrgan competent en la matèria que és objecte de participació té la responsabilitat d'impulsar-la, liderar-la i fer-la efectiva, incorporant-la entre les prioritats de la seva agenda institucional.
- d) Rendició de comptes i seguiment. L'administració impulsora ha de garantir la traçabilitat de les aportacions, a través del retorn motivat, la informació permanent i el seguiment de l'impacte de les propostes acceptades en la política pública.

2. Aquests elements essencials de compromís institucional s'han de manifestar i concretar a la convocatòria de qualsevol instrument de participació, d'acord amb l'article 27.

Article 7. Planificació de la participació ciutadana

1. L'impuls de la participació s'ha de planificar amb temps suficient per garantir una participació de qualitat, amb els recursos necessaris i conforme a una metodologia adequada per generar uns resultats útils per prendre decisions.

2. Amb l'objectiu de garantir la transparència, les administracions públiques han d'identificar, en els seus instruments de planificació, quines actuacions s'obriran a participació ciutadana. El sector públic de l'Administració de la Generalitat, i les

administracions locals llevat hagin establert un termini diferent, han de dur aquesta identificació en el termini de dos mesos des de l'aprovació de l'instrument de planificació corresponent.

3. Per prioritzar quines actuacions s'obren a participació, les administracions han de fer una ponderació entre la seva rellevància estratègica, l'interès que susciten entre la ciutadania i els recursos disponibles.

4. La planificació de la participació ciutadana s'ha de difondre, com a mínim, pels mitjans de comunicació institucionals, amb l'objectiu que la ciutadania pugui conèixer amb antelació en quines polítiques públiques podrà participar.

5. Les administracions públiques poden impulsar instruments de participació ciutadana sobre actuacions no previstes inicialment, per raons d'interès general. Aquesta motivació s'haurà de fer constar al portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes, amb la resta de la informació sobre l'instrument de participació.

6. Així mateix les administracions poden actualitzar la planificació de la participació ciutadana d'acord a les seves previsions de revisió dels seus instruments de planificació i fer-ne la corresponent difusió.

Article 8. Efectes de la participació ciutadana

1. Els resultats dels instruments de participació ciutadana regulats en aquesta Llei no tenen caràcter vinculant, atès que no expressen la voluntat del conjunt del cens electoral ni constitueixen una manifestació de sufragi. No obstant això, constitueixen un element rellevant per a la presa de decisions públiques, en la mesura que recullen les aportacions informades i deliberades de la ciutadania que hi ha participat.

2. L'administració impulsora està obligada a avaluar i valorar totes les aportacions rebudes i a emetre una resposta motivada, en els termes establerts a l'article 31, justificant els motius d'admissió o de no acceptació de cada proposta o conjunt de propostes. Aquesta obligació constitueix una fase preceptiva dels instruments de participació ciutadana.

Capítol II. Impuls de la participació ciutadana

Article 9. Actuacions obertes a la participació ciutadana

1. Les administracions públiques poden impulsar instruments de participació ciutadana, sempre que ho considerin oportú, sobre les polítiques públiques de la seva competència.
2. El departament de l'Administració de la Generalitat de Catalunya competent per raó de la matèria ha de valorar obrir a participació els projectes d'especial rellevància que impulsa l'Administració General de l'Estat i que afecten el territori de Catalunya.

Aquesta participació es pot impulsar:

- a) De forma concertada amb l'Administració General de l'Estat.
- b) Per part de l'Administració de la Generalitat als efectes de traslladar a l'Administració General de l'Estat el posicionament de la ciutadania.

Article 10. Impuls de la participació ciutadana

1. Per impulsar la participació ciutadana, les administracions han d'utilitzar activament tots els mitjans necessaris per arribar a la ciutadania, especialment, la interpel·lada per la política pública, d'acord amb les previsions d'aquesta Llei.

Han de garantir, també, que el personal al seu servei conegui i faciliti l'exercici del dret de participació.

2. Les administracions públiques poden impulsar la participació de manera conjunta amb altres administracions, quan l'objecte de la participació superi l'àmbit territorial de la seva competència o quan ho considerin convenient, de mutu acord.
3. El Govern de la Generalitat de Catalunya ha d'impulsar xarxes locals, nacionals i internacionals per impulsar, col·laborar i fomentar la participació ciutadana i el govern obert.

Article 11. Suport al món local

L'Administració de la Generalitat ha de facilitar a les administracions locals els recursos necessaris per a l'impuls dels instruments de participació previstos en aquesta Llei, sens perjudici de les competències legalment atribuïdes a les administracions supramunicipals.

Capítol III. Requisits per impulsar la participació ciutadana

Article 12. Límits del debat

Els límits que l'administració impulsora estableixi sobre l'abast dels instruments de participació ciutadana han de ser degudament motivats, establerts de forma prèvia i accessibles públicament, i han de respectar els principis de transparència, proporcionalitat i no discriminació.

Article 13. Comunicació i difusió

1. L'administració impulsora ha de fer difusió dels instruments de participació ciutadana a través de xarxes socials i mitjans de comunicació, segons la rellevància de la matèria, amb la finalitat de fomentar la participació. La informació també ha d'estar disponible als canals d'atenció ciutadana de l'administració impulsora, atenent als criteris d'accessibilitat universal.
2. El missatge i el registre que s'utilitzin s'han d'adaptar a la diversitat de la ciutadania cridada a participar. Amb aquesta finalitat, s'ha de facilitar la comprensió de tots els col·lectius a través d'una comunicació clara i inclusiva.
3. L'administració impulsora ha d'utilitzar un llenguatge que tingui en compte la diversitat, que sigui respectuós, no classista, ni racista, ni xenòfob, ni LGTBI-fòbic; que eviti qualsevol imatge discriminatòria de les dones o estereotips sexistes, i que fomenti valors d'igualtat, presència paritària, diversitat i corresponsabilitat.
4. Les administracions han de promoure campanyes informatives de difusió, que tenen el caràcter de publicitat institucional, per augmentar la cultura participativa, amb la col·laboració dels mitjans de comunicació públics.
5. Les administracions han de promoure proactivament la participació de la ciutadania. Amb aquesta finalitat, han d'utilitzar els contactes amb administracions més properes a la ciutadania, organitzacions, col·lectius i entitats que puguin amplificar-ne la difusió, a través de l'elaboració d'un mapa d'actors, previst a l'article 39.
6. En l'impuls dels instruments de participació ciutadana s'ha de fer una campanya d'informació i difusió que ha de tenir en compte la diversitat ciutadana.

Article 14. Grup motor

1. El grup motor és un espai col·laboratiu, constituït per l'administració impulsora de l'instrument de participació, amb la participació de persones representatives de diferents interessos socials, sectorials o territorials, amb la finalitat de col·laborar en el disseny, seguiment i avaluació de l'instrument de participació.
2. El sector públic de l'Administració de la Generalitat ha de constituir un grup motor en els instruments de participació ciutadana temporals que versin sobre qüestions estratègiques, enteses com aquelles actuacions incloses en els instruments de planificació estratègica. En la resta d'instruments i per la resta d'administracions, la seva constitució és potestativa.
3. El grup motor s'ha de constituir amb caràcter previ a la convocatòria de l'instrument de participació i ha de romandre actiu, com a mínim, fins a l'emissió de l'informe de retorn.
3. La composició del grup motor ha d'incloure representants de l'administració impulsora i persones designades per representar les diferents perspectives, interessos o sectors socials vinculats a la política pública objecte de la participació i ha de ser paritària entre dones i homes.
4. Els grups motors no s'integren en l'estructura administrativa de l'Administració convocant i actuen com a espais de caràcter col·laboratiu, sense capacitat decisòria.
5. La composició, limitada a les dades merament identificatives, i el règim de funcionament dels grups motors s'han de fer públics a través del portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes. Igualment, s'ha de garantir la publicitat de les deliberacions que es desenvolupen en el marc de les seves reunions, amb l'adopció prèvia de les mesures que correspongui per garantir el compliment de les normes sobre protecció de dades personals.

Article 15. Igualtat d'accés a la participació ciutadana

La igualtat d'accés a la participació es garanteix amb la posada a disposició, per part de l'administració impulsora, de diversitat de canals de participació, entesos com els mitjans a través dels quals es facilita, de forma accessible, la informació a la ciutadania i, alhora els permet fer les seves propostes en igualtat de condicions i, si és el cas, participar en la deliberació.

Article 16. Mesures de conciliació i inclusió

1. L'administració impulsora ha d'adoptar les mesures necessàries per:

a) Facilitar la participació ciutadana en horari laboral del personal al servei de les administracions públiques, a través de la flexibilitat horària recuperable.

b) Garantir la participació ciutadana en diferents franges horàries.

c) Habilitar canals de participació digital accessibles per ampliar les opcions de participació i preveure mesures d'acompanyament digital.

d) Possibilitar la participació de persones en situació de dependència o que necessitin la cura de terceres persones, així com de persones cuidadores i amb persones a càrrec, oferint els corresponents serveis de cures.

e) Garantir els drets lingüístics de les persones participants pel que fa al català i a l'occità -denominat aranès a l'Aran-, en els termes establerts per la normativa, i vetllar perquè no hi hagi barreres lingüístiques per la participació dels grups especialment afectats per la matèria, quan sigui necessari.

2. L'administració impulsora ha de dur a terme les actuacions necessàries per a fer efectives les mesures establertes en l'apartat anterior i, en tot cas, pot establir les següents:

a) Compensar la participació ciutadana, econòmicament o amb sistemes equivalents, en la quantitat que s'estableixi en la convocatòria. Les compensacions també poden ser en forma de beneficis comunitaris dirigits a un col·lectiu o grup de participants interpellat per la política que s'obre a participació.

b) Compensar la participació d'infants i joves amb reconeixement curricular i facilitar la participació en horari lectiu.

c) Prestar un servei de suport lingüístic a les persones participants que ho necessitin per poder expressar-se oralment o per escrit en català o en occità.

d) Facilitar ajudes per als desplaçaments.

Títol III. Iniciativa, instruments i fases de la participació ciutadana

Capítol I Iniciativa per promoure instruments de participació ciutadana

Article 17. Iniciativa ciutadana

1. La iniciativa ciutadana s'aplica als instruments de participació de caràcter general adreçats al conjunt de la població.
2. En l'àmbit del sector públic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, la convocatòria de la iniciativa ciutadana és preceptiva si té el suport mínim, mitjançant signatura acreditada, de 20.000 persones majors de setze anys que puguin participar en l'instrument de participació ciutadana.
3. En l'àmbit local, la convocatòria de la iniciativa ciutadana és preceptiva si es compleixen les condicions de la normativa municipal en matèria de participació, que en cap cas pot preveure uns llindars superiors als d'aquest article.

En absència de norma municipal de referència, els ens locals es regeixen per les condicions següents:

- a) En els municipis de fins a 1.000 habitants, un 5% de les persones cridades a participar.
 - b) En els municipis d'entre 1.001 i 20.000 habitants, un 3% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 50 signatures.
 - c) En els municipis d'entre 20.001 i 100.000 habitants, un 2% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 600 signatures.
 - d) En els municipis de més de 100.000 habitants, un 1% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 2.000 signatures.
3. En l'àmbit supramunicipal i en l'àmbit inferior al municipal, només s'apliquen els percentatges que estableix l'apartat 2, d'acord amb la població del territori que es pren en consideració.
 4. En cas que la iniciativa proposi un instrument concret de participació ciutadana, l'administració impulsora pot, de manera motivada, adoptar un altre instrument de participació.
 5. Si no es convoca cap instrument participatiu, les persones promotores de la sol·licitud poden presentar una queixa a la mateixa administració impulsora, al Síndic de Greuges o utilitzar aquells instruments de garantia que es prevegin per la normativa municipal.

6. L'administració impulsora pot rebutjar la iniciativa, de manera motivada, si hi ha un instrument de participació ciutadana iniciat sobre el mateix àmbit territorial o material, si és contrària als drets fonamentals o si se'n fa un ús abusiu i repetitiu.

Article 18. Normes especials sobre la iniciativa ciutadana

1. La iniciativa ciutadana sobre instruments de participació ciutadana adreçats col·lectius específics només és preceptiva en els casos que així ho prevegi la regulació pròpia de les administracions públiques. En aquest cas, el número de signatures previst a l'article anterior és el proporcional a l'àmbit subjectiu al qual s'adreça l'instrument de participació ciutadana.

2. Els sector públic institucional de les administracions catalanes i les universitats han de recollir en les seves normes d'organització i funcionament el dret d'iniciativa de les persones usuàries o membres per a promoure la participació ciutadana.

Article 19. Iniciativa institucional

1. En l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, la convocatòria de la iniciativa institucional és preceptiva si té el suport mínim d'un 10% dels municipis de Catalunya, mitjançant un acord adoptat per majoria absoluta de llurs plens.

2. En cas que la iniciativa proposi un instrument concret de participació ciutadana, l'Administració de la Generalitat pot, de manera motivada, adoptar un altre instrument de participació.

3. L'Administració de la Generalitat pot rebutjar la iniciativa, de manera motivada, si hi ha un instrument de participació ciutadana iniciat sobre el mateix àmbit territorial o material, si és contrària als drets fonamentals, si se'n fa un ús abusiu i repetitiu o si el projecte o actuacions sobre els que es proposa la iniciativa no afecten directament els interessos dels ens locals promotors.

Capítol II. Instruments de participació ciutadana

Article 19. Els instruments de participació ciutadana

1. Els instruments de participació ciutadana, entesos com les diferents formes o variants de fer-la efectiva, poden consistir en els previstos per aquest capítol o en d'altres que es puguin crear, sempre que es garanteixin els principis informadors d'aquesta Llei.

2. En el disseny, la implementació i l'avaluació dels instruments de participació ciutadana, les administracions públiques han de garantir la incorporació transversal de la perspectiva de gènere i reflectir de manera equilibrada la diversitat social, territorial, generacional i cultural.
3. En el desenvolupament dels instruments de participació la presència de l'administració impulsora ha de ser proporcionada i congruent amb les funcions directives, de facilitació de la informació i de la participació i de rendició de comptes
4. Els instruments de participació ciutadana són:
 - a) segons la seva durada, de caràcter estable o temporal.
 - b) segons la forma d'accés de les persones participants, de crida oberta o de selecció prèvia.
5. La durada i la forma d'accés dels instruments de participació ciutadana s'han de fer públiques a la convocatòria o a la norma constitutiva corresponent, així com les mesures que s'adopten per tal de garantir la inclusió i el principi d'igualtat en l'accés a la participació.
6. Els instruments de participació ciutadana regulats per aquesta llei es regeixen per les pròpies normes constitutives o segons allò establert a la convocatòria corresponent, sempre respectant els principis generals establerts en aquesta llei.
7. Els ens locals poden impulsar i regular altres instruments de participació ciutadana i disposar de normativa pròpia per al seu impuls a l'empara de l'autonomia local, d'acord amb els principis i previsions d'aquesta llei.

Article 20. Instruments de participació ciutadana de caràcter estable

1. Els instruments de participació ciutadana de caràcter estable són espais d'interlocució entre la ciutadania i l'administració per dur a terme debats regulars a l'entorn de polítiques sectorials o àmbits concrets, amb l'objectiu d'incidir en les polítiques públiques.
2. Són instruments de participació ciutadana de caràcter estable:
 - a) Els consells de participació, que són òrgans col·legiats amb funcions de participació, amb independència de la denominació específica que s'utilitzi.
 - b) Els òrgans de caràcter col·lectiu que tenen vocació de permanència i que, malgrat puguin comptar amb la presència de l'administració, pel seu caràcter extern a l'administració, no els és aplicable la normativa d'òrgans col·legiats de l'administració, amb independència de la denominació específica que s'utilitzi.

3. L'administració impulsora pot fer el seguiment de la implementació dels resultats d'instruments temporals de participació ciutadana a través dels instruments estables de participació ciutadana de l'àmbit material de què es tracti.

4. Per impulsar nous instruments estables de participació ciutadana, la unitat impulsora n'ha d'avaluar prèviament la seva oportunitat, atenent a l'existència d'altres iniciatives en el mateix àmbit, i ha de comptar amb els recursos necessaris per al seu funcionament.

5. Per suprimir instruments estables de participació ciutadana, la seva finalització haurà de ser justificada per l'ens convocant, exposant els motius pels quals no se li dona continuïtat.

Article 21. Instruments de participació ciutadana de caràcter temporal

Els instruments de participació ciutadana de caràcter temporal són els processos participatius, amb independència de la denominació concreta que s'utilitzi, entesos com una seqüència d'actuacions durant un període determinat de temps destinades a recollir les aportacions de les persones participants, per facilitar i promoure la intervenció de la ciutadania en qualsevol fase d'elaboració de les polítiques públiques, incloent la seva definició, implementació i avaluació.

Article 22. Instruments de participació ciutadana de crida oberta

1. Els instruments de participació ciutadana de crida oberta són aquells en els quals l'accés a la participació és de lliure concurrència.

2. Són instruments de participació ciutadana de crida oberta:

- a) Els instruments de participació universal, en els qual tothom pot prendre-hi part.
- b) Els instruments de participació vinculada a un cens, en els quals hi pot participar qualsevol persona prèviament inscrita a un cens.

Article 23. Instruments de participació ciutadana de selecció prèvia

1. Els instruments de participació ciutadana de selecció prèvia són aquells en els quals l'administració impulsora determina, amb caràcter previ, les persones o col·lectius que hi poden participar.

2. Són instruments de participació ciutadana de selecció prèvia:

a) Els instruments de selecció per sorteig, en les quals les persones participants són escollides aleatòriament, amb atenció a criteris prèviament establerts, que han de reflectir-se a la convocatòria, amb l'objectiu de disposar d'una mostra que respongui als objectius prèviament definits.

b) Els instruments de selecció directa, en les quals l'administració impulsora escull les persones directament, amb l'establiment previ de paràmetres de selecció que assegurin la congruència amb els objectius que es volen assolir.

Article 24. Singularitats dels instruments de selecció per sorteig

1. Per impulsar la participació per sorteig, l'administració impulsora, en exercici de les seves competències, pot accedir únicament a les dades del Registre de Població de Catalunya i del Padró municipal d'habitants necessàries per garantir la representativitat de la mostra i fer arribar les invitacions per a la participació. Aquest accés es limita a les dades identificatives, de contacte i sociodemogràfiques que resultin estrictament necessàries per a la finalitat indicada.

Als efectes d'aquesta Llei, aquest ús es declara compatible amb la finalitat inicial per la qual les dades van ser recollides, d'acord amb el que disposa l'article 6.4 del Reglament (UE) 2016/679, sense perjudici de les garanties establertes en la normativa sectorial aplicable.

S'han d'adoptar mesures tècniques i organitzatives adequades per garantir-ne la confidencialitat, integritat i seguretat, incloent la separació de les dades identificatives respecte de les dades sociodemogràfiques emprades per elaborar la mostra, la pseudonimització sempre que sigui possible, el registre d'accessos i la limitació temporal de la conservació. Les dades només podran ser utilitzades per contactar amb les persones finalment seleccionades, garantint així que no s'emprin per a cap altra finalitat i respectant la voluntarietat de la participació.

Les persones afectades han de ser informades de manera clara sobre el tractament de les seves dades amb aquesta finalitat i han de disposar d'un mecanisme efectiu per exercir els seus drets, inclòs el dret d'oposició a participar en el sorteig, mitjançant els canals establerts per l'administració.

2. L'administració impulsora pot atorgar a les persones participants una compensació econòmica o equivalent per l'assistència efectiva a les sessions de debat, en la quantitat i pels conceptes que determinin la convocatòria corresponent.

Capítol III. Fases dels instruments de participació ciutadana

Article 25. Estructura dels instruments de participació ciutadana

1. Els instruments de participació ciutadana han de tenir, amb caràcter general, les fases següents:

- a) Fase de planificació
- b) Convocatòria i informació
- c) Fase de presentació de propostes
- d) Fase de deliberació
- e) Fase de tancament
- f) Fase de retorn

2. Aquestes fases es poden adaptar a les característiques de cada instrument i a les especificitats de cada temàtica objecte de debat.

Article 26. Fase de planificació

Prèviament a l'inici de l'instrument de participació ciutadana, l'administració impulsora ha de planificar com es duran a terme les diferents fases. En concret:

- a) el compromís institucional
- b) la possibilitat d'incidir en la política pública
- c) els recursos i les infraestructures necessàries
- d) l'estratègia comunicativa i de difusió
- e) la determinació dels col·lectius a qui convé incorporar

Article 27. Convocatòria i informació

1. La convocatòria de qualsevol instrument de participació es duu a terme, com a mínim, a través del portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes.

2. La convocatòria ha de contenir, de forma clara i transparent, com a mínim, els elements següents:

- a) la política pública sobre la qual ha d'incidir
- b) l'instrument de participació
- c) les fases, el calendari i els canals per a la participació

3. A efectes d'aquesta Llei, es considera iniciat un instrument de participació amb la publicació de la convocatòria al portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes.

4. La convocatòria inclourà la informació necessària i suficient per poder presentar propostes de manera informada, d'acord amb els requisits de la informació i de dades obertes previstos a l'article 36.

Article 28. Fase de presentació de propostes

1. La convocatòria dels instruments de participació ciutadana ha d'establir un termini perquè les persones participants puguin fer llurs aportacions i propostes de manera informada.

El termini s'ha d'adaptar a l'instrument, la complexitat o àmbit de la matèria objecte de participació i no pot ésser inferior a quinze dies hàbils.

2. Per tal de garantir la inclusió i l'accessibilitat, i en funció de cada instrument, cal habilitar i complementar canals de presentació de propostes presencials i digitals.

3. Les propostes han de ser públiques.

Article 29. Fase de deliberació

1. La fase de deliberació, entesa com l'etapa en la qual es promou el debat estructurat i l'anàlisi col·lectiva de les propostes formulades per la ciutadania i altres agents implicats, és preceptiva en els instruments de participació sobre actuacions identificades com a estratègiques. En la resta de supòsits, sempre que concorrin motius d'urgència, pot prescindir-se de la realització de la fase de deliberació i en tot cas caldrà justificar-ho.

2. La fase de deliberació ha de garantir la transparència, la inclusivitat, l'accessibilitat i la igualtat d'oportunitats per a totes les persones participants, així com la informació necessària i accessible que facin possible aquest debat.

3. En les sessions de deliberació s'ha de vetllar perquè tothom pugui intervenir en igualtat de condicions i amb respecte cap a les opinions alienes.

4. L'administració impulsora ha de fer extensiu el debat al conjunt de la ciutadania, per traslladar la deliberació més enllà de les persones participants.

Article 30. Fase de tancament

1. Els resultats de la participació ciutadana s'han de reflectir en un informe final de tancament.
2. L'informe final de tancament s'ha de fer públic al portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes i s'ha de comunicar a les persones participants que hagin facilitat les seves dades a aquests efectes.

Article 31. Fase de retorn

1. L'administració impulsora ha de considerar, valorar i fer un retorn motivat de totes les aportacions i propostes, en el termini de dos mesos des de la finalització de la fase de tancament.

De manera motivada es pot ampliar el termini indicat, en funció del volum de propostes presentades o la complexitat tècnica de la temàtica.

2. En la fase de retorn s'han de fer públics al portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes:
 - a) Els criteris utilitzats per valorar les aportacions i propostes.
 - b) La relació, de manera motivada, de les aportacions i propostes que s'accepten, les que s'accepten parcialment i quines no s'accepten.
 - c) En el cas de les propostes acceptades, s'ha de definir quins compromisos s'adquireixen, per tal que sigui possible la traçabilitat de la seva implementació.
3. Aquesta informació s'haurà de traslladar a totes les persones participants que hagin facilitat les seves dades a aquests efectes.

Article 32. Seguiment dels resultats

1. L'administració impulsora ha de rendir comptes sobre la implementació dels resultats de la participació ciutadana, que ha d'incloure, en tot cas:
 - a) La manera en què s'han incorporat a les polítiques públiques les propostes acceptades.
 - b) El compliment dels compromisos assumits a la fase de retorn.
2. La rendició de comptes es pot dur a terme a través dels instruments estables de participació de l'àmbit material que es tracti.
3. L'administració impulsora ha d'habilitar sistemes transparents perquè la ciutadania pugui seguir i participar en l'evolució de la implementació de les propostes acceptades.

4. El sector públic de l'Administració de la Generalitat, ha de posar a disposició de la ciutadania la informació sobre el seguiment dels resultats mitjançant la plataforma digital de participació ciutadana.

5. Tota aquesta informació ha de complir els requeriments establerts a l'article 36.

Article 33. Avaluació dels instruments de participació ciutadana

1. L'administració impulsora ha d'avaluar els instruments de participació ciutadana. En especial:

- a) les mesures d'inclusió i accessibilitat
- b) el tracte dispensat a les persones participants
- c) el retorn
- d) la incidència de la ciutadania sobre les decisions adoptades per l'administració impulsora
- e) els sistemes de retiment de comptes

2. Així mateix, cal preveure mesures perquè les persones participants puguin participar en l'avaluació de l'instrument en el qual han participat.

3. El sector públic de l'Administració de la Generalitat ha de presentar al Govern de la Generalitat els informes d'avaluació dels instruments de participació, que han d'incloure dades desagregades per sexe (dona/home) i/o per identitat de gènere (dona/home/persona no binària) i altres variables sociodemogràfiques rellevants.

Títol IV. Recursos i infraestructures per a la participació

Capítol I. Recursos per a la participació ciutadana

Article 34. Organització

1. Quan l'administració impulsora disposi d'una unitat competent en matèria de participació ciutadana, aquesta ha de vetllar per la coherència i l'eficiència dels diferents instruments de participació impulsats des d'una mateixa administració.

2. Les unitats competents per raó de la matèria que vulguin impulsar qualsevol instrument de participació ciutadana ho han de comunicar a la unitat competent en

matèria de participació ciutadana, per tal que pugui prestar assessorament qualificat i informar sobre els recursos necessaris per dur-la a terme amb garanties.

3. Les disposicions que creïn instruments de participació ciutadana, temporals o estables, han de ser comunicades a la unitat competent en matèria de participació ciutadana, per tal que en pugui oferir assessorament especialitzat.

Article 35. Recursos econòmics

L'impuls de la participació ciutadana ha de comptar amb els recursos econòmics necessaris per garantir una participació de qualitat. A aquests efectes, l'administració impulsora ha de fer una previsió pressupostària específica dirigida a la participació ciutadana de forma prèvia a l'impuls dels instruments de participació ciutadana.

Article 36. Informació i dades obertes

1. Les persones participants tenen dret a conèixer tota la informació necessària per poder generar una opinió pròpia i fonamentada.

2. La informació que es posi a disposició de les persones participants ha de ser plural, per tal de garantir diferents aproximacions sobre la matèria.

3. L'administració impulsora ha de publicar en format de dades obertes tota la informació relacionada amb la política pública objecte de la participació ciutadana, sempre que sigui possible. De manera preferent, la informació s'ha de facilitar amb formats de visualització gràfica fàcilment comprensibles.

4. La informació ha d'estar disponible en llenguatge planer, d'acord amb els requeriments de la comunicació clara i s'ha d'adaptar a les característiques de les persones destinatàries.

6. Les persones participants poden aportar informació relacionada amb l'àmbit material de la participació ciutadana, que ha de ser facilitada a la resta de participants i pública per a tota la ciutadania.

Capítol II. Infraestructures

Article 37. Infraestructures físiques

1. L'administració impulsora ha de posar a disposició de la realització dels instruments de participació ciutadana equipaments públics adequats.

2. S'entén per equipaments públics adequats aquells que siguin de proximitat, accessibles amb transport públic i de fàcil accés per facilitar el desplaçament a persones que visquin fora de les trames urbanes o amb mobilitat reduïda i han de complir amb els requeriments d'accessibilitat establerts en la normativa vigent.
3. Els instruments de participació ciutadana també es poden desenvolupar en espais exteriors o amb ubicació itinerant.

Article 38. Infraestructures digitals

1. L'administració impulsora ha de proporcionar, en un portal que tingui habilitat a aquests efectes i en els diversos canals d'atenció ciutadana, tota la informació relativa als diferents instruments i canals de participació ciutadana actius. Aquest portal ha de complir amb els criteris d'accessibilitat establerts per la normativa vigent.
 2. El sector públic de l'Administració de la Generalitat ha de disposar d'una plataforma digital de participació ciutadana que permeti la participació digital, en software lliure, proveïda d'eines i funcionalitats que cobreixin les necessitats d'informació, deliberació, presentació de propostes, vot i seguiment de les iniciatives a les quals es participi.
- Així mateix, ha de preveure un servei d'atenció a la ciutadania perquè puguin utilitzar digitals la plataforma digital i ha d'adoptar altres mesures d'acompanyament i alfabetització digital, amb la finalitat de superar la bretxa digital.
3. Les administracions locals supramunicipals han de facilitar als municipis que ho sol·licitin una plataforma digital de participació ciutadana que permeti l'exercici dels drets de participació digital.
 4. Les plataformes digitals de participació ciutadana han de complir amb la normativa d'accessibilitat.

Article 39. Mapa d'actors per a la participació

1. L'administració impulsora ha de cercar activament la participació de tota la ciutadania. Amb aquest objectiu ha d'elaborar un mapa d'actors, entès com una relació dels actors interpel·lats per les polítiques que s'obren a participació ciutadana.
2. Amb la finalitat d'identificar les diferents visions al voltant de la política pública i d'impulsar i fer difusió dels instruments de participació, l'administració impulsora pot fer ús de les dades de persones físiques i jurídiques, així com d'agrupacions de

ciutadans sense personalitat jurídica, limitant-se estrictament a les dades necessàries per a aquesta finalitat.

3. El sector públic de l'Administració de la Generalitat pot accedir a les dades de les persones físiques que constin en el Registre de Població de Catalunya necessàries per a la finalitat de fer difusió dels instruments de participació, amb els límits previstos a la seva normativa d'aplicació.

També poden accedir a altres registres sectorials estrictament identificats com a rellevants per a la difusió dels instruments de participació relacionats amb aquell àmbit, d'acord amb els límits establerts per la normativa sectorial aplicable.

L'accés es limita únicament a les dades estrictament necessàries per identificar i contactar els actors rellevants, incloent dades identificatives, de contacte i dades sociodemogràfiques estrictament necessàries per descriure les característiques dels actors i assegurar que la mostra sigui representativa del conjunt de la població o del sector implicat, sense incloure dades sensibles llevat que la normativa sectorial així ho prevegi.

Als efectes d'aquesta Llei, aquest ús es declara compatible amb la finalitat inicial per la qual les dades van ser recollides, d'acord amb el que disposa l'article 6.4 del Reglament (UE) 2016/679, sense perjudici de les garanties establertes en la normativa sectorial aplicable.

4. Les administracions locals poden accedir a les dades de les persones físiques que consten en el padró municipal amb l'objecte de fer difusió dels instruments de participació, limitant-se també a les dades estrictament necessàries per identificar i contactar els actors.

Aquest ús es considera compatible amb la finalitat inicial de recollida de les dades.

5. S'han d'adoptar mesures tècniques i organitzatives adequades per garantir-ne la confidencialitat, integritat i seguretat, incloent la separació de les dades identificatives respecte de les dades sociodemogràfiques, la pseudonimització quan que sigui possible, el registre d'accessos i la limitació temporal de la conservació.

6. Les persones afectades han de ser informades de manera clara sobre el tractament de les seves dades amb aquesta finalitat i han de disposar d'un mecanisme efectiu per exercir els seus drets, inclòs el dret d'oposició, mitjançant els canals establerts per l'administració.

7. Les administracions públiques han d'impulsar la interoperabilitat entre els diferents registres i bases de dades per fomentar la participació ciutadana, assegurant que l'intercanvi de dades es limiti a la informació estrictament necessària, amb accés

restringit a les unitats responsables i l'aplicació de mesures tècniques i organitzatives que garanteixin la seguretat, integritat i confidencialitat de les dades.

Títol V. Foment de la participació ciutadana i innovació democràtica

Capítol I. Foment de la participació ciutadana

Article 40. Foment de la participació ciutadana al sistema educatiu

L'Administració de la Generalitat ha de fomentar el coneixement de la participació ciutadana i del funcionament de la democràcia al sistema educatiu català no universitari, mitjançant el seu tractament en els currículums, així com del seu desenvolupament dins dels plans d'acció tutorial, del projecte de direcció i del projecte educatiu de cada centre de les diferents etapes educatives.

Així mateix, ha de fomentar els valors democràtics i de participació als centres educatius no universitaris, en especial, la iniciativa de l'alumnat per impulsar projectes i propostes.

Article 41. Participació ciutadana en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics

1. Les administracions públiques poden habilitar instruments de participació ciutadana en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics, en els termes que estableixi la normativa aplicable i d'acord amb els principis d'eficiència, transparència i coresponsabilitat.
2. Les administracions públiques han de facilitar que les entitats ciutadanes sense ànim de lucre arrelades al territori puguin participar o assumir la gestió d'espais, equipaments públics i serveis públics.
3. Les possibilitats previstes pels apartats anteriors es poden alternar en el temps, pel que fa a un mateix equipament, espai o servei, en atenció a la conjuntura de cada moment.
4. Amb el consentiment de les persones titulars, l'administració impulsora també pot promoure la participació en espais o equipaments de titularitat privada.

5. En el cas de la ciutat de Barcelona, és d'aplicació la Carta municipal de Barcelona.

Capítol II. Innovació

Article 42. Promoció de la innovació

Les administracions públiques han de fomentar la innovació en l'impuls de nous instruments, canals i metodologies de participació, les quals han de respectar l'Estatut d'autonomia de Catalunya i els principis d'aquesta Llei.

Article 43. Recerca sobre participació

L'Administració de la Generalitat ha de promoure la col·laboració amb les universitats, el moviment associatiu, els col·legis professionals i altres administracions públiques amb la finalitat de fomentar la recerca en matèria de participació ciutadana.

Títol VI. Sistema de garanties i avaluació

Capítol I. Sistema de garanties dels instruments de participació

Article 44. Mesures de restauració dels drets de les persones participants

1. Les persones participants que considerin que els seus drets han estat vulnerats durant el desenvolupament de l'instrument de participació poden adreçar-se a l'administració impulsora per sol·licitar-ne la reparació, sense perjudici de les competències del Síndic de Greuges.
2. L'administració impulsora ha de donar resposta motivada sobre la valoració dels fets, i, si escau, ha d'emprendre les accions corresponents per a la reparació dels drets vulnerats.
4. El termini per resoldre la sol·licitud de restauració és de tres mesos a comptar des de la data de presentació de la sol·licitud. En cas que no es notifiqui la resolució en aquest termini, la sol·licitud de restauració s'entén desestimada.
5. En l'àmbit de l'administració local, les persones participants també poden utilitzar els mecanismes de protecció previstos per la normativa municipal que resultin aplicables.

Capítol II. Avaluació de l'aplicació de la llei

Article 45. Avaluació de les polítiques públiques de participació ciutadana

1. L'administració impulsora ha d'avaluar en un informe biennal, de forma agregada, el funcionament dels instruments de participació que ha impulsat.

2. Aquesta avaluació ha d'incloure en tot cas:

a) Els processos participatius desenvolupats.

c) El retorn a la ciutadania.

3. L'avaluació dels instruments de participació impulsats pel sector públic de l'Administració de la Generalitat, a d'incloure, a més:

a) Les mesures d'inclusió i d'accessibilitat.

b) L'impacte de les aportacions de la ciutadania.

c) La valoració dels participants i el perfil dels participants.

d) Els sistemes de retiment de comptes previstos.

3. L'Administració de la Generalitat de Catalunya ha d'eleva al l'informe d'avaluació establert en aquest precepte i n'ha de fer difusió pels seus canals habituals.

Article 46. Subjecte i competència per avaluar la llei

1. Correspon al Síndic de Greuges avaluar el compliment de les previsions establertes en aquesta Llei. A aquest efecte el Síndic de Greuges ha d'elaborar i presentar al Parlament, de manera biennal, un informe general d'avaluació de l'aplicació d'aquesta llei.

2. Per a l'elaboració d'aquest informe d'avaluació, la unitat competent en matèria de participació de l'Administració de la Generalitat facilitarà al Síndic de Greuges les dades sobre els processos participatius duts a terme durant els dos anys a avaluar i n'informarà, si s'escau, de les incidències, queixes o consultes que n'hagi tingut coneixement.

3. El Síndic de Greuges pot elaborar informes específics d'avaluació amb relació a les administracions, organismes, entitats i ens instrumentals inclosos en l'àmbit

d'aplicació d'aquesta llei en àmbits materials concrets. Els informes específics han d'ésser lliurats al Parlament.

4. Les autoritats i el personal al servei de les administracions, les entitats i els organismes compresos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei tenen el deure de col·laborar amb el Síndic de Greuges en l'elaboració dels informes d'avaluació.

Disposició addicional primera

Les administracions locals poden desenvolupar regulacions de participació ciutadana més favorables per a l'exercici del dret de participació que les previstes per aquesta llei. Aquestes regulacions locals han de respectar el marc general establert per la llei.

Disposició addicional segona

En l'àmbit de l'Administració de la Generalitat, la unitat competent en matèria de participació ciutadana donarà suport a les unitats que impulsin tràmits participatius previstos en la normativa específica, als efectes de millorar la qualitat de la participació, d'acord amb les previsions d'aquesta llei.

Disposició addicional tercera

Règim especial de Barcelona

En el municipi de Barcelona aquesta llei només s'aplica supletòriament a allò que es disposi en el seu règim especial, i, específicament, en les normes sobre participació ciutadana establertes a la Carta municipal de Barcelona, aprovada per la llei 22/1998, de 30 de desembre, i en les disposicions municipals que despleguin aquestes normes”.

Disposició derogatòria

1. Es deroguen els articles 40 a 56 de la llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana.

2. Es deroguen els articles 66, 67 apartats 2, 3 i 4, 69 i 78.4 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, així com la resta de preceptes que total o parcialment s'oposin o contradiguin aquesta llei.

Disposicions finals

Primera

Es modifica la lletra d de l'article 1.1, de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, que queda redactat de la manera següent:

“d) Aplicar el govern obert i la col·laboració ciutadanes”.

Segona

Es modifica la lletra f de l'article 9.1, de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, que queda redactat de la manera següent:

“f) La informació relativa als instruments de participació i els procediments participatius en tràmit, d'acord amb el que estableixen aquesta llei i la Llei de participació ciutadana, per tal de fer-ne difusió i facilitar la participació ciutadana.”

Tercera

L'Administració de la Generalitat ha d'elaborar els recursos formatius per a alts càrrecs i els altres servidors públics que garanteixin l'adquisició de les competències en participació ciutadana necessàries per al compliment dels preceptes d'aquesta llei.

Quarta

Els subjectes inclosos en l'àmbit d'aplicació han d'adaptar la seva normativa de participació ciutadana a les previsions d'aquesta llei en un termini màxim de dos anys.

Quarta

S'autoritza el Govern perquè dicti les disposicions reglamentàries necessàries per aplicar i desplegar aquesta Llei.

Cinquena

Entrada en vigor

Aquesta Llei entra en vigor en el termini de sis mesos a comptar de la data de la seva publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Avantprojecte de llei de participació ciutadana

Índex

Exposició de motius

Títol I. Disposicions generals

Capítol I. Objecte, finalitats i àmbit d'aplicació

Article 1. Objecte

Article 2. Finalitats de la llei

Article 3. Àmbit d'aplicació

Capítol II. Principis i exercici del dret de participació ciutadana

Article 4. Principis informadors

Article 5. Exercici del dret de participació ciutadana

Títol II. Compromís institucional, impuls i requisits per a la participació ciutadana

Capítol I. Compromís institucional amb la participació ciutadana

Article 6. Elements essencials de compromís institucional

Article 7. Planificació de la participació ciutadana

Article 8. Efectes de la participació ciutadana

Capítol II. Impuls de la participació ciutadana

Article 9. Actuacions obertes a participació ciutadana

Article 10. Impuls de la participació

Article 11. Suport al món local

Capítol III. Requisits per impulsar la participació ciutadana

Article 12. Límits del debat

Article 13. Comunicació i difusió

Article 14. Grup motor

Article 15. Igualtat d'accés a la participació ciutadana

Article 16. Mesures de conciliació i inclusió

Títol III. Iniciativa, instruments i fases de la participació ciutadana

Capítol I Iniciativa per promoure els instruments de participació ciutadana

Article 17. Iniciativa ciutadana

Article 18. Normes especials sobre la iniciativa ciutadana

Article 19. Iniciativa institucional

Capítol II. Instruments de participació ciutadana

Article 20. Els instruments de participació ciutadana

Article 21. Instruments de participació ciutadana de caràcter estable

Article 22. Instruments de participació ciutadana de caràcter temporal

Article 23. Instruments de participació ciutadana de crida oberta

Article 24. Instruments de participació ciutadana de selecció prèvia

Article 25. Singularitats dels instruments de selecció per sorteig

Capítol III. Fases dels instruments de participació ciutadana

Article 26. Estructura dels instruments de participació

Article 27. Fase de planificació

Article 28. Convocatòria i informació

Article 29. Fase de presentació de propostes

Article 30. Fase de deliberació

Article 31. Fase de tancament

Article 32. Fase de retorn

Article 33. Seguiment dels resultats

Article 34. Avaluació dels instruments de participació

Títol IV. Recursos i infraestructures per a la participació ciutadana

Capítol I. Recursos per a la participació ciutadana

Article 35. Organització

Article 36. Recursos econòmics

Article 37. Informació i dades obertes

Capítol II. Infraestructures

Article 38. Infraestructures físiques

Article 39. Infraestructures digitals

Article 40. Mapa d'actors per a la participació

Títol V. Foment de la participació i innovació democràtica

Capítol I. Foment de la participació ciutadana

Article 41. Foment de la participació al sistema educatiu

Article 42. Participació en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics

Capítol II. Innovació

Article 43. Promoció de la innovació

Article 44. Recerca sobre participació

Títol VI. Sistema de garanties i avaluació

Capítol I. Sistema de garanties dels instruments de participació ciutadana

Article 45. Mesures de restauració dels drets de les persones participants

Capítol II. Avaluació de l'aplicació de la llei

Article 46. Avaluació de les polítiques públiques de participació ciutadana

Article 47. Avaluació del compliment de la llei

Disposició addicional primera

Disposició addicional segona

Disposició addicional tercera

Disposició derogatòria

Disposició final primera

Disposició final segona

Disposició final tercera

Disposició final quarta

Exposició de motius

I

La participació ciutadana té múltiples expressions i totes elles contribueixen a enfortir la qualitat democràtica de les institucions i del país. Algunes de les formes de la participació ciutadana, com ara el dret de sufragi actiu i passiu, l'exercici del dret de reunió i manifestació, el dret d'associació o la participació directa, a través de referèndums, gaudeixen de la màxima garantia constitucional, la categoria de dret fonamental, perquè són inherents a un sistema democràtic i de dret. A més de les vies tradicionals, els últims anys també ha proliferat la pràctica d'altres formes de participació ciutadana, pròpies d'una democràcia participativa o característiques d'una societat democràtica avançada: les consultes populars, els consells de participació o els processos participatius, com ara les assemblees ciutadanes, els fòrums ciutadans, etc. Són aquestes formes de participació, emparades en els articles 4.2, 43.1 i 122 de l'Estatut d'autonomia, les quals són objecte d'aquesta llei, deixant al marge les consultes populars que, per les seves particularitats i garanties específiques, resten regulades a la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana.

La cultura de la participació ciutadana s'està introduint paulatinament en l'activitat ordinària de les administracions públiques juntament amb altres mecanismes de bon govern i govern obert, com ara, la transparència, l'accés a la informació i la integritat pública, que permeten disposar de la màxima informació i poder confiar en les institucions, d'acord amb les previsions de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. D'altra banda, l'aprofundiment en els drets de participació està generant un empoderament de la ciutadania en la seva relació amb els agents públics, amb demandes creixents d'una major presència en els processos de presa de decisions i fins i tot d'avançar cap a la cocreació de polítiques públiques i la cogestió públicociutadana d'equipaments i espais, com ara, centres cívics, horts urbans o la custòdia del territori. És a dir, l'impacte de la participació és bidireccional, atès que suposa un canvi de paradigma en l'elaboració, implementació i avaluació de polítiques públiques per part de les administracions, però també dels drets i deures de la ciutadania pel que fa al seu paper actiu i implicació en els assumptes d'interès general.

Lluny de tractar-se de fenòmens aïllats o puntuals, els darrers anys, la Generalitat de Catalunya ha impulsat múltiples instruments de participació, estables i temporals, en els quals la ciutadania, a través d'organitzacions o individualment, ha pogut incidir sobre diferents temàtiques en el marc de l'elaboració de diferents polítiques públiques i textos normatius. També nombrosos ajuntaments han impulsat instruments participatius sobre diferents àmbits, que han permès que la ciutadania tingui espais institucionalitzats de reflexió i deliberació a escala local, així com un canal més d'interlocució amb l'administració i per a la presentació de propostes.

Aquests instruments de participació, sumats a d'altres que no són institucionals, com poden ser les associacions o plataformes ciutadanes i veïnals, generen un teixit social i cultural ric, compromès i crític que convé reconèixer i promoure.

II

Malgrat els avenços en l'impuls de la participació ciutadana per canals institucionals, en nombroses ocasions, encara es reproduïxen pràctiques que no són idònies per l'obtenció d'uns resultats útils i de qualitat, desincentiven la participació ciutadana, incideixen en la deslegitimació de les institucions i contribueixen a generar desafecció política. De vegades, les administracions no planifiquen les polítiques de participació, s'impulsa la participació per adoptar decisions poc rellevants i s'omet en qüestions estratègiques, com poden ser les que tenen impacte ambiental o sobre el territori; s'utilitza com a via de legitimació de decisions ja preses o com a canal de publicitat institucional. En altres casos, no es duu a terme un retorn motivat a les aportacions de la ciutadania ni es vetlla per la seva traçabilitat al llarg de tota la política pública; en definitiva, no es fa una rendició de comptes. Tampoc no hi sol haver un òrgan que garanteixi els drets de les persones participants ni s'adopten mesures d'inclusió per facilitar la participació de persones que tenen més dificultats d'accés a la participació.

Les problemàtiques exposades requereixen ser abordades des de diferents nivells i necessiten canvis estructurals que incorporin la cultura de la participació en el sí de les administracions públiques. Tanmateix, en el procés participatiu dut a terme en el marc dels treballs de redacció d'aquesta llei, també es va posar de manifest que l'actual dispersió i fragmentació de la regulació sobre participació genera una manca de seguretat jurídica, tant per a la ciutadania que participa com per als diferents actors implicats (tècnics i tècniques de l'administració, gestors i gestores, polítics i polítiques, professionals del sector).

Així mateix, les persones participants també van posar de relleu que l'excessiva reglamentació pot anar en detriment de la innovació i incidir negativament en la qualitat de la participació, que requereix mesures flexibles i adequades a les circumstàncies concretes de cada context, a més dels recursos necessaris, tant econòmics, com humans, tècnics i d'infraestructures per al desplegament de la llei. En especial, per la situació específica de petits municipis i la manca de recursos de què disposen per impulsar la participació.

III

La Llei incorpora novetats amb relació al marc jurídic existent. La Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana, tot i incloure els processos de participació ciutadana com a "altres formes de participació", es va centrar, pel context en què va ser aprovada, en el règim jurídic i les garanties de les consultes populars. La Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, així com la nombrosa

normativa sectorial (en matèria d'urbanisme, medi ambient), van introduir tràmits i requisits en matèria de participació ciutadana, però a part de configurar-los de manera dispersa i sovint amb poca coherència, no es van centrar en definir els elements necessaris per aconseguir una participació de qualitat. Els últims anys, també, molts ajuntaments han aprovat reglaments de participació ciutadana i la majoria de comunitats autònomes han aprovat les seves lleis de participació ciutadana.

Amb l'entrada en vigor d'aquesta Llei, Catalunya disposa d'una llei pròpia de regulació integral de la participació ciutadana, que serveix de marc normatiu a l'hora d'impulsar la participació, a la qual han de donar compliment totes les administracions públiques catalanes quan promoguin la participació, amb ple respecte a l'autonomia local. Als municipis de fins a 2.000 habitants aquesta Llei els és aplicable exclusivament en allò que fa referència als principis generals que hi són establerts.

Per garantir l'autonomia local, al llarg de l'articulat hi ha algunes previsions diferenciades en funció de l'administració impulsora, i en tot cas hi ha una clàusula d'obertura que permet a les administracions desenvolupar els instruments de participació ciutadana que més s'ajustin a les seves necessitats i possibilitats, sempre respectant els principis establerts a la llei.

Amb la voluntat d'incidir en el canvi cultural que suposa incorporar la participació ciutadana en l'activitat ordinària de l'administració, fa un desenvolupament detallat dels principis informadors i dels elements de compromís institucional, relacionats amb la voluntat d'escolta i la predisposició dels poders públics a modificar les opcions inicials. La llei defuig de regulacions procedimentals exhaustives, sense entrar en els múltiples tràmits de participació preceptiva, els quals són objecte de les regulacions sectorials i de procediment administratiu. En moltes ocasions, l'excés regulador i el fet de considerar la participació com un tràmit dins del procediment administratiu, en què prevalen els elements reglats, no han contribuït a l'impuls d'una participació de qualitat.

La llei és el marc regulador del dret de participació ciutadana, que s'ha de garantir quan les administracions impulsin instruments de participació ciutadana. Per tant, la llei no regula la participació com un tràmit més dins del procediment administratiu, sinó com una forma d'interlocució entre l'administració i la ciutadania a l'hora d'adoptar les decisions rellevants, on els elements clau són la deliberació ciutadana i el retorn motivat a les aportacions presentades per la ciutadania, per tal de configurar una presa de decisions més informada sobre les polítiques públiques.

El dret de participació ciutadana comporta també el compromís de l'administració d'impulsar la participació en la presa de decisions estratègiques. La llei no obliga en cap cas a impulsar instruments de participació respecte a algunes polítiques o matèries en concret, però insta les administracions a prioritzar les qüestions

estratègiques que s'obriran a participació i a informar-ne la ciutadania. Les administracions han de prioritzar quines de les qüestions estratègiques obren a participació perquè a dia d'avui no disposen dels recursos necessaris per impulsar una participació de qualitat en totes les actuacions. Aquesta fórmula pretén avançar cap a la cultura de la planificació estratègica i la transparència, elements fonamentals per a la participació.

El dret que aquí es regula, emparat en l'article 9.2 de la Constitució espanyola (CE), té caràcter programàtic, i en tot cas està vinculat a la decisió de l'administració d'impulsar un instrument de participació. En aquest sentit, cada administració té plena autonomia per impulsar els instruments de participació ciutadana més adients i en el moment que consideri més oportú, si bé, quan els impulsa, ha de respectar uns elements mínims de qualitat establerts al llarg de tot l'articulat i ha de garantir el dret de participació.

El dret de participació inclou el dret a ser informat o informada, a intervenir, a formular propostes en els diferents instruments de participació impulsats per les administracions públiques catalanes.

El dret a obtenir un retorn motivat de les seves propostes és exigible a l'administració impulsora per part de les persones participants.

IV

Al capítol I del títol I, la Llei determina l'objecte, les finalitats i l'àmbit d'aplicació. Pel que fa a l'objecte, escau destacar que el dret de participació ciutadana es refereix a la possibilitat de la ciutadania d'incidir en totes les polítiques públiques, en un sentit ampli. Convé destacar que als municipis de fins a 2.000 habitants aquesta Llei els és aplicable exclusivament en allò que fa referència als principis generals que hi són establerts.

La Llei no modifica ni afecta els tràmits de participació previstos per les normes sectorials, sense perjudici que, d'acord amb la disposició addicional segona, la unitat competent en matèria de participació de l'Administració de la Generalitat pugui donar suport en l'impuls d'aquests tràmits per tal que es facin d'acord als principis de la Llei.

Al capítol II, relaciona els principis que l'informen i configura un nou dret de participació ciutadana, de titularitat universal, en la participació impulsada des de les administracions públiques catalanes, com a eina per possibilitar que la ciutadania pugui intervenir en les decisions vinculades als processos d'elaboració, implementació i avaluació de les polítiques públiques.

El dret de participació és de titularitat universal, una innovació democràtica relacionada amb els elements diferencials de la democràcia participativa, que són el

diàleg amb la ciutadania i la deliberació entre les persones participants; en què les propostes que es presenten són valorades per l'administració impulsora, que decideix si s'admeten o no, és a dir, les propostes no són vinculants. Per tant, podran exercir-lo totes les persones i només se'n podrà restringir l'accés de forma justificada. Això la diferencia de les formes de participació relacionades amb l'exercici de la sobirania, en què, per diferents motius, es limita l'exercici del dret, com ara el dret de sufragi, o de formes de democràcia directa, com ara, els referèndums o la fase de votació d'un pressupost participatiu.

Així mateix, la Llei posa en valor la participació ciutadana, amb l'objectiu de millorar les polítiques públiques, però també com a eina de cohesió social i territorial. És per aquest motiu que fa especial incidència en la deliberació de qualitat, entesa com el debat ciutadà informat per poder assolir consensos, però també per reflectir els dissensos i per a la construcció d'un subjecte col·lectiu que pugui dialogar amb els poders públics.

Al capítol I del títol II, la Llei identifica els elements de compromís institucional, que han de garantir la posada en pràctica sostinguda de la participació ciutadana; també en recull la planificació de la participació en les actuacions estratègiques, que són les prioritàries.

El capítol clou amb la identificació dels efectes de la participació, que la Llei relaciona amb un retorn de qualitat preceptiu i amb la traçabilitat de les decisions, sense preveure l'efecte vinculant dels resultats de la participació, que solen ser plurals, amb dissensos i que no representen la totalitat del cos electoral.

Al capítol II, la Llei disposa que les administracions han de complir amb les obligacions previstes quan considerin oportú impulsar instruments de participació. Aquest mandat es concreta en l'obligació de prioritzar quines són les decisions estratègiques que s'obriran a participació, amb atenció a l'especial interès per a la ciutadania, als recursos disponibles i la seva rellevància.

Així mateix, la Llei preveu que la ciutadania pugui intervenir en el capteniment de la Generalitat sobre obres o actuacions de l'Estat que tinguin especial rellevància en el territori de Catalunya i estableix que les administracions locals supramunicipals, en coordinació amb la Generalitat, han de donar suport a aquells municipis mancats de capacitats per posar-la en pràctica.

Al capítol III, la Llei estableix requisits relacionats amb la definició dels límits del debat, que es consideren legítims si són motivats, transparents i públics d'antuvi. D'una banda, preveu com a requisit la comunicació i la difusió continuada per arribar a la població. D'altra banda, la previsió sobre les mesures de conciliació i inclusió suposa una innovació respecte la situació actual, atès que estableix un mandat d'acció positiva per cercar una major participació de persones i col·lectius que hi tenen dificultats per motius socioeconòmics o de cures.

Al capítol I del títol III, la Llei preveu la iniciativa ciutadana i institucional, amb la identificació del quòrum necessari perquè el seu impuls esdevingui preceptiu. Així mateix, determina la instància a la qual es pot recórrer en cas que es desatenguin les sol·licituds, com també els casos en què les administracions les poden desestimar.

Al capítol II, desenvolupa els diferents instruments de participació segons diversos paràmetres, amb una clàusula d'obertura per permetre la innovació en l'impuls de nous instruments no previstos expressament a l'articulat. També defineix alguns elements de qualitat i de garantia característics de les diferents instruments de participació, sense fer-ne una regulació exhaustiva, atès que no es conceben els instruments com un procediment administratiu, sinó com a espais d'interlocució amb la ciutadania. És per això, i per garantir la flexibilitat en l'impuls dels instruments de participació, que la Llei en preveu l'aplicació directa i no condicionada a un desplegament reglamentari. Tot i això, s'habilita al Govern per fer el desplegament reglamentari de la Llei.

Un dels elements diferencials que la Llei preveu per als instruments d'accés per sorteig, en què les persones participants són seleccionades segons els criteris sociodemogràfics preestablerts d'acord amb els objectius del debat, és l'accés als registres de població, així com la possibilitat de compensació econòmica o equivalent a les persones participants, que pot facilitar la participació de perfils de persones que habitualment no tenen accés a la participació. Així mateix, la selecció aleatòria contribueix a fomentar la pluralitat i a superar alguns biaixos habituals en la participació.

El capítol III enumera les fases comunes a tots els instruments de participació, amb una regulació suficientment flexible que alhora asseguri que les administracions impulsores planifiquen la participació, publiquen una convocatòria prèvia amb una informació plural i sense biaixos per participar de manera informada, obren la possibilitat de presentar propostes, en fan un retorn motivat i reten comptes a la ciutadania. La fase de deliberació és en tot cas obligatòria per a l'Administració de la Generalitat de Catalunya quan es tracti de les actuacions estratègiques identificades en la planificació com a estratègiques.

Totes les previsions de la Llei, incloses les fases, també són aplicables instruments estables, llevat les previstes expressament només per als instruments temporals. Aquesta homologació respon a la voluntat que aquests espais de participació amb vocació de permanència estiguin vinculats a l'elaboració de polítiques públiques cícliques, amb les seves corresponents fases, sense perjudici que, finalitzats aquests cicles, es mantinguin en el temps com a espais de seguiment i retiment de comptes.

En el títol IV, la Llei defineix els elements de qualitat comuns imprescindibles, amb la flexibilitat necessària per adaptar la seva aplicació a cada circumstància. El capítol I relaciona els recursos necessaris, fent èmfasi en la seva racionalització, per evitar una multiplicitat d'instruments de participació sobre una mateixa temàtica. En la

mateixa direcció racionalitzadora, el capítol II no crea un nou registre de participació, sinó que s'opta per la interoperabilitat entre els registres existents per crear el mapa d'actors per a la participació.

El títol V està dedicat al foment de la participació i la innovació. El capítol I preveu la possibilitat d'introduir la participació en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics, ja sigui en la definició dels elements de la gestió com, en una intensitat més elevada, perquè associacions arrelades al territori puguin assumir o participar en la gestió. Les previsions sobre la promoció de la participació en el sistema educatiu i la recerca en participació -aquesta última, al capítol II-, tenen la voluntat de contribuir al canvi cultural, a través d'incidir en els coneixements i pràctiques de les noves generacions.

El títol VI estableix un règim de garanties que la diferencia de l'opció reguladora de les lleis de participació d'altres comunitats autònomes, que no preveuen un sistema de garanties. Les persones participants, poden recórrer a l'administració impulsora, en primer terme, en cas que s'hagi vulnerat el seu dret de participació. El Síndic de Greuges també té la funció d'atendre les queixes, d'acord amb la seva pròpia regulació; el capítol II de la Llei li atorga, a més, la competència per avaluar la Llei.

Per acabar, la disposició addicional primera preveu que les administracions locals puguin desenvolupar regulacions més favorables, la disposició addicional segona, que la unitat competent en matèria de participació de l'Administració de la Generalitat pugui donar suport en l'impuls dels tràmits de participació preceptius d'acord als principis d'aquesta llei i la disposició addicional III reconeix el règim especial de la ciutat de Barcelona.

La disposició derogatòria, deroga les previsions de la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana, referents als processos de participació ciutadana, així com els preceptes de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern que fan previsions sobre participació.

Les disposicions finals primera i segona modifiquen els articles de les disposicions afectades; la disposició final tercera insta l'Administració de la Generalitat a elaborar els recursos formatius necessaris per al compliment de la llei; la disposició final quarta dona als subjectes inclosos en l'àmbit d'aplicació un termini màxim de 2 anys per adaptar la seva normativa de participació ciutadana a les previsions d'aquesta llei la disposició final cinquena autoritza el Govern a dictar disposicions de desplegament de la llei. La disposició final sisena estableix sis mesos de *vacatio legis*, en atenció als canvis necessaris perquè les administracions s'adaptin a les noves previsions, abans de la seva entrada en vigor.

V

D'acord amb els principis de necessitat i eficàcia, aquesta Llei es justifica per raons d'interès general. Actualment, el marc normatiu que disposa l'Administració de la Generalitat de Catalunya i del sector públic institucional, així com les entitats que conformen l'administració local, és dispers i poc clar, atès que la participació ciutadana està prevista en diversos àmbits de relació amb l'administració. Aquesta multiplicitat de regulacions i la seva heterogeneïtat sobre una mateixa disciplina, la participació ciutadana, genera dificultats a l'hora de determinar quina és la llei específica en matèria de participació ciutadana que actua com a llei marc a l'hora d'impulsar els diferents instruments de participació, i com es relaciona amb la resta de normativa sectorial i de procediment administratiu que preveuen tràmits de participació ciutadana.

Pel que fa al principi d'interès general al qual han de respondre les iniciatives normatives, es fa palès que la millora de la participació en les polítiques públiques i en conseqüència, de la qualitat democràtica de les nostres institucions, justifiquen l'impuls normatiu en aquest àmbit. Així mateix, si bé la participació ciutadana té múltiples expressions, l'objecte de la Llei és, de manera concreta i específica, la participació impulsada des de les administracions públiques que possibilita la incidència de la ciutadania en les polítiques públiques, amb les exclusions que s'hi especifiquen. D'aquesta manera, l'àmbit de l'ordenament jurídic és clar i homogeni.

En atenció al principi de seguretat jurídica, aprovar un text normatiu complet en aquest àmbit esdevé un instrument útil per a l'operador jurídic, en tant que se'l dota de les eines necessàries per impulsar instruments de participació ciutadana de qualitat. Un dels objectius principals de la Llei és clarificar quina és la norma marc en matèria de participació ciutadana, per facilitar-ne la comprensió de la ciutadania i els agents socials, així com per establir un model de participació de qualitat, i els recursos i instruments per fer-lo efectiu. També, perquè les persones participants tinguin un règim de garanties mínimes a la mateixa norma.

En aplicació del principi de transparència, l'Administració de la Generalitat de Catalunya possibilita l'accés senzill, universal i actualitzat a la normativa en vigor, així com els documents propis del seu procés d'elaboració. En aplicació del principi de participació, la iniciativa s'ha contrastat amb la ciutadania a través de la corresponent consulta pública prèvia, s'ha dut a terme un procés de participació abans de l'elaboració del text articulat, que ha continuat en la fase de revisió de la primera versió del text, que s'ha contrastat amb sessions amb tècnics i càrrecs electes en sessions presencials, així com els preceptius tràmits d'audiència i informació pública.

I, finalment, en aplicació del principi d'eficiència, aquesta Llei facilita la presa de decisions sobre com s'ha d'impulsar un instrument participatiu, els recursos i infraestructures necessaris i quin instrument és el més adient per a cada objectiu que es vol assolir. Això fa possible un ús més eficient i eficaç dels recursos destinats a la participació, atès que a l'actualitat, la manca d'un marc normatiu adequat genera que

les mesures d'intervenció no normatives que s'estan duent a terme no tinguin l'impacte desitjat, en el sentit que necessiten d'un acompanyament normatiu per tal d'aconseguir, conjuntament, els resultats òptims.

Títol I. Disposicions generals

Capítol I. Objecte, finalitats i àmbit d'aplicació

Article 1. Objecte

1. Aquesta llei té per objecte regular el dret de participació ciutadana mitjançant els instruments que es promoguin per les administracions públiques catalanes, amb la finalitat de garantir la incidència de la ciutadania en l'elaboració, la implementació i l'avaluació de les polítiques públiques.

2. No és objecte d'aquesta Llei la participació ciutadana en els processos electorals, les consultes populars no referendàries i les consultes populars per via de referèndum, així com l'impuls d'enquestes i estudis d'opinió, que es regeixen per la seva normativa específica.

Article 2. Finalitats de la Llei

Les finalitats de la Llei són les següents:

- a) Reconèixer i promoure la participació ciutadana en l'acció pública. Incorporar la participació ciutadana en l'exercici ordinari de les competències de les administracions públiques catalanes vinculades al desenvolupament de les polítiques públiques i fomentar una actitud proactiva de l'administració perquè la ciutadania participi.
- b) Facilitar l'apoderament ciutadà. Vetllar perquè la participació ciutadana faciliti que les persones o els grups socials aconseguixin la capacitat o els mitjans necessaris per incidir legítimament en les polítiques públiques.
- c) Promoure una participació ciutadana de qualitat. Garantir que la participació ciutadana s'impulsa respecte a les qüestions estratègiques, i que en l'impuls de la participació es posen a disposició els recursos necessaris perquè la ciutadania pugui generar una opinió informada que incideixi en les polítiques públiques obertes a participació.

d) Promoure la deliberació de qualitat i generar intel·ligència col·lectiva. Optimitzar les possibilitats que el coneixement ciutadà pugui emergir i adoptar les mesures necessàries perquè la participació ciutadana contribueixi a la deliberació de qualitat, com a una eina de millora efectiva de les polítiques públiques i de desenvolupament de la intel·ligència col·lectiva.

e) Incrementar la interlocució amb la ciutadania i la confiança en les institucions. Augmentar la confiança en les institucions públiques, a través de l'impuls de formes més transparents, inclusives, accessibles i estables de relació i col·laboració entre la ciutadania i les administracions públiques. També, a través de garanties en els casos en què no es compleixen les obligacions mínimes previstes en aquesta llei.

f) Fomentar la cohesió social. Enfortir la vertebració i la cohesió de la societat a través de la promoció d'espais d'informació, debat i escolta, que fomentin les possibilitats de construir consensos o acords el més amplis possibles, tot enfortint els llaços d'integració en la comunitat.

g) Fomentar l'accessibilitat i la inclusió. Promoure l'accessibilitat universal per tal de garantir la participació en igualtat de condicions de tots els col·lectius i del conjunt de la ciutadania.

h) Facilitar la cooperació i la col·laboració de l'Administració de la Generalitat amb els ens locals. Oferir suport als ens locals i aprofitar la seva proximitat amb la ciutadania per incrementar la participació en les polítiques estratègiques de país.

i) Fomentar la innovació democràtica. Emparar i donar seguretat jurídica a la innovació en l'impuls i el desplegament de nous instruments, metodologies i canals de participació ciutadana.

Article 3. Àmbit d'aplicació

Aquesta Llei és d'aplicació:

1. Al sector públic de l'Administració de la Generalitat, que als efectes d'aquesta Llei, inclou els departaments de l'Administració de la Generalitat, les entitats en les quals aquesta Administració hi participa de forma íntegra o majoritària, directa o indirectament, i la resta d'entitats que hi són adscrites d'acord amb la normativa de règim jurídic del sector públic.

2. A les administracions locals i als seus organismes, entitats i ens instrumentals, amb ple respecte a l'autonomia local.

Als municipis de fins a 2.000 habitants, aquesta Llei els és aplicable exclusivament en allò que fa referència als principis generals que hi són establerts.

3. L'Administració pròpia d'Aran, amb ple respecte al règim especial propi.

4. Els articles d'aquesta Llei no són aplicables als actes o procediments que disposin d'un règim específic de participació ciutadana establert per la normativa de procediment administratiu o per normatives sectorials específiques, els quals es regeixen pel seu règim jurídic propi.

Capítol II. Principis i titularitat del dret de participació ciutadana

Article 4. Principis informadors

La interpretació i aplicació d'aquesta Llei s'ha de dur a terme prenent en consideració els principis següents:

a) Govern obert. Aquesta Llei s'ha d'aplicar en congruència amb els principis i les polítiques de govern obert: la transparència, l'obertura de dades, l'accés a la informació pública, la interlocució amb la ciutadania, la col·laboració entre administracions, ciutadania i agents socials, la traçabilitat de les aportacions i la rendició de comptes.

b) Transversalitat. La participació ciutadana s'ha d'impulsar de manera coordinada i amb la cooperació de les diferents unitats implicades per raó de la matèria. Així mateix, s'ha d'informar a la resta d'administracions públiques afectades, per a la consecució d'objectius comuns.

c) Qualitat de la deliberació. Les disposicions de la Llei s'han d'interpretar de manera que afavoreixin la qualitat del debat, entesa com la creació d'una opinió informada i la deliberació lliure entre les persones participants.

d) Innovació: Els instruments, metodologies i canals de participació estan subjectes a la innovació permanent per tal d'adaptar-les a les necessitats canviants o concretes que requereixin.

e) Igualtat i inclusió. L'administració impulsora ha de promoure activament l'accessibilitat universal per fomentar la participació ciutadana en igualtat de condicions i ha d'adoptar les mesures d'acció positiva necessàries per assegurar l'exercici del dret de participació, especialment en el cas de dones, infants, persones

amb discapacitat, persones grans, col·lectius en situació de vulnerabilitat i qualsevol altre col·lectiu que vegi minvat aquest dret.

f) Completesa de la informació i integritat. És responsabilitat de l'administració impulsora posar a disposició de la ciutadania la informació necessària i plural, practicar l'escolta activa i facilitar les condicions per a un debat de qualitat i no esbiaixat.

g) Vertebració territorial. En l'aplicació de la Llei cal vetllar perquè les polítiques de participació arrelin en tot el territori de Catalunya i prestar especial atenció a pal·liar les desigualtats dels territoris en risc de despoblació.

Article 5. Exercici del dret de participació ciutadana

1. Totes les persones, incloses les persones menors d'edat, tenen dret a participar en els assumptes públics que afecten Catalunya, en condicions d'igualtat, ja sigui a títol individual o a través d'entitats, associacions o col·lectius, d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

2. El dret de participació inclou el dret a ser informat o informada, a intervenir, a formular propostes en els diferents instruments de participació impulsats per les administracions públiques catalanes.

3. Les persones participants en un instrument de participació ciutadana tenen el dret a obtenir una resposta motivada respecte de les aportacions formulades, en els termes establerts per aquesta Llei.

4. L'exercici del dret de participació s'ha de fer amb ple respecte als principis d'igualtat, transparència, accessibilitat, inclusió, pluralisme, corresponsabilitat, respecte als drets fonamentals, i d'acord amb els principis de bona fe, d'escolta activa i de respecte mutu.

5. L'exercici del dret d'accés als instruments de participació pot ser objecte de modulació en funció dels objectius, l'abast, el nivell d'incidència i les característiques específiques de cada instrument de participació, sempre que aquesta modulació sigui proporcionada, objectivament justificada i no generi situacions de discriminació.

Títol II. Compromís institucional, impuls i requisits per a la participació ciutadana

Capítol I. Compromís institucional amb la participació ciutadana

Article 6. Elements essencials de compromís institucional

1. Per impulsar la participació ciutadana, les administracions públiques han d'adoptar els elements essencials de compromís institucional següents:

- a) L'escolta activa a la ciutadania. És un element indispensable per impulsar la participació i un requisit essencial per millorar les polítiques públiques i la qualitat democràtica de les institucions.
- b) La predisposició al canvi. La possibilitat que la ciutadania pugui incidir en les polítiques públiques ha de ser efectiva, entesa com la possibilitat que l'administració impulsora pugui incorporar les propostes ciutadanes en aspectes encara no definits o modificar posicions preestablertes.
- c) El lideratge polític. L'òrgan competent en la matèria que és objecte de participació té la responsabilitat d'impulsar-la, liderar-la i fer-la efectiva, incorporant-la entre les prioritats de la seva agenda institucional.
- d) Rendició de comptes i seguiment. L'administració impulsora ha de garantir la traçabilitat de les aportacions, a través del retorn motivat, la informació permanent i el seguiment de l'impacte de les propostes acceptades en la política pública.

2. Aquests elements essencials de compromís institucional s'han de manifestar i concretar a la convocatòria de qualsevol instrument de participació, d'acord amb l'article 27.

Article 7. Planificació de la participació ciutadana

1. L'impuls de la participació s'ha de planificar amb temps suficient per garantir una participació de qualitat, amb els recursos necessaris i conforme a una metodologia adequada per generar uns resultats útils per prendre decisions.

2. Amb l'objectiu de garantir la transparència, les administracions públiques han d'identificar, en els seus instruments de planificació, quines actuacions s'obriran a participació ciutadana. El sector públic de l'Administració de la Generalitat, i les

administracions locals llevat hagin establert un termini diferent, han de dur aquesta identificació en el termini de dos mesos des de l'aprovació de l'instrument de planificació corresponent.

3. Per prioritzar quines actuacions s'obren a participació, les administracions han de fer una ponderació entre la seva rellevància estratègica, l'interès que susciten entre la ciutadania i els recursos disponibles.

4. La planificació de la participació ciutadana s'ha de difondre, com a mínim, pels mitjans de comunicació institucionals, amb l'objectiu que la ciutadania pugui conèixer amb antelació en quines polítiques públiques podrà participar.

5. Les administracions públiques poden impulsar instruments de participació ciutadana sobre actuacions no previstes inicialment, per raons d'interès general. Aquesta motivació s'haurà de fer constar al portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes, amb la resta de la informació sobre l'instrument de participació.

6. Així mateix les administracions poden actualitzar la planificació de la participació ciutadana d'acord a les seves previsions de revisió dels seus instruments de planificació i fer-ne la corresponent difusió.

Article 8. Efectes de la participació ciutadana

1. Els resultats dels instruments de participació ciutadana regulats en aquesta Llei no tenen caràcter vinculant, atès que no expressen la voluntat del conjunt del cens electoral ni constitueixen una manifestació de sufragi. No obstant això, constitueixen un element rellevant per a la presa de decisions públiques, en la mesura que recullen les aportacions informades i deliberades de la ciutadania que hi ha participat.

2. L'administració impulsora està obligada a avaluar i valorar totes les aportacions rebudes i a emetre una resposta motivada, en els termes establerts a l'article 31, justificant els motius d'admissió o de no acceptació de cada proposta o conjunt de propostes. Aquesta obligació constitueix una fase preceptiva dels instruments de participació ciutadana.

Capítol II. Impuls de la participació ciutadana

Article 9. Actuacions obertes a la participació ciutadana

1. Les administracions públiques poden impulsar instruments de participació ciutadana, sempre que ho considerin oportú, sobre les polítiques públiques de la seva competència.
2. El departament de l'Administració de la Generalitat de Catalunya competent per raó de la matèria ha de valorar obrir a participació els projectes d'especial rellevància que impulsa l'Administració General de l'Estat i que afecten el territori de Catalunya.

Aquesta participació es pot impulsar:

- a) De forma concertada amb l'Administració General de l'Estat.
- b) Per part de l'Administració de la Generalitat als efectes de traslladar a l'Administració General de l'Estat el posicionament de la ciutadania.

Article 10. Impuls de la participació ciutadana

1. Per impulsar la participació ciutadana, les administracions han d'utilitzar activament tots els mitjans necessaris per arribar a la ciutadania, especialment, la interpel·lada per la política pública, d'acord amb les previsions d'aquesta Llei.

Han de garantir, també, que el personal al seu servei conegui i faciliti l'exercici del dret de participació.

2. Les administracions públiques poden impulsar la participació de manera conjunta amb altres administracions, quan l'objecte de la participació superi l'àmbit territorial de la seva competència o quan ho considerin convenient, de mutu acord.
3. El Govern de la Generalitat de Catalunya ha d'impulsar xarxes locals, nacionals i internacionals per impulsar, col·laborar i fomentar la participació ciutadana i el govern obert.

Article 11. Suport al món local

L'Administració de la Generalitat ha de facilitar a les administracions locals els recursos necessaris per a l'impuls dels instruments de participació previstos en aquesta Llei, sens perjudici de les competències legalment atribuïdes a les administracions supramunicipals.

Capítol III. Requisits per impulsar la participació ciutadana

Article 12. Límits del debat

Els límits que l'administració impulsora estableixi sobre l'abast dels instruments de participació ciutadana han de ser degudament motivats, establerts de forma prèvia i accessibles públicament, i han de respectar els principis de transparència, proporcionalitat i no discriminació.

Article 13. Comunicació i difusió

1. L'administració impulsora ha de fer difusió dels instruments de participació ciutadana a través de xarxes socials i mitjans de comunicació, segons la rellevància de la matèria, amb la finalitat de fomentar la participació. La informació també ha d'estar disponible als canals d'atenció ciutadana de l'administració impulsora, atenent als criteris d'accessibilitat universal.
2. El missatge i el registre que s'utilitzin s'han d'adaptar a la diversitat de la ciutadania cridada a participar. Amb aquesta finalitat, s'ha de facilitar la comprensió de tots els col·lectius a través d'una comunicació clara i inclusiva.
3. L'administració impulsora ha d'utilitzar un llenguatge que tingui en compte la diversitat, que sigui respectuós, no classista, ni racista, ni xenòfob, ni LGTBI-fòbic; que eviti qualsevol imatge discriminatòria de les dones o estereotips sexistes, i que fomenti valors d'igualtat, presència paritària, diversitat i corresponsabilitat.
4. Les administracions han de promoure campanyes informatives de difusió, que tenen el caràcter de publicitat institucional, per augmentar la cultura participativa, amb la col·laboració dels mitjans de comunicació públics.
5. Les administracions han de promoure proactivament la participació de la ciutadania. Amb aquesta finalitat, han d'utilitzar els contactes amb administracions més properes a la ciutadania, organitzacions, col·lectius i entitats que puguin amplificar-ne la difusió, a través de l'elaboració d'un mapa d'actors, previst a l'article 39.
6. En l'impuls dels instruments de participació ciutadana s'ha de fer una campanya d'informació i difusió que ha de tenir en compte la diversitat ciutadana.

Article 14. Grup motor

1. El grup motor és un espai col·laboratiu, constituït per l'administració impulsora de l'instrument de participació, amb la participació de persones representatives de diferents interessos socials, sectorials o territorials, amb la finalitat de col·laborar en el disseny, seguiment i avaluació de l'instrument de participació.
2. El sector públic de l'Administració de la Generalitat ha de constituir un grup motor en els instruments de participació ciutadana temporals que versin sobre qüestions estratègiques, enteses com aquelles actuacions incloses en els instruments de planificació estratègica. En la resta d'instruments i per la resta d'administracions, la seva constitució és potestativa.
3. El grup motor s'ha de constituir amb caràcter previ a la convocatòria de l'instrument de participació i ha de romandre actiu, com a mínim, fins a l'emissió de l'informe de retorn.
3. La composició del grup motor ha d'incloure representants de l'administració impulsora i persones designades per representar les diferents perspectives, interessos o sectors socials vinculats a la política pública objecte de la participació i ha de ser paritària entre dones i homes.
4. Els grups motors no s'integren en l'estructura administrativa de l'Administració convocant i actuen com a espais de caràcter col·laboratiu, sense capacitat decisòria.
5. La composició, limitada a les dades merament identificatives, i el règim de funcionament dels grups motors s'han de fer públics a través del portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes. Igualment, s'ha de garantir la publicitat de les deliberacions que es desenvolupen en el marc de les seves reunions, amb l'adopció prèvia de les mesures que correspongui per garantir el compliment de les normes sobre protecció de dades personals.

Article 15. Igualtat d'accés a la participació ciutadana

La igualtat d'accés a la participació es garanteix amb la posada a disposició, per part de l'administració impulsora, de diversitat de canals de participació, entesos com els mitjans a través dels quals es facilita, de forma accessible, la informació a la ciutadania i, alhora els permet fer les seves propostes en igualtat de condicions i, si és el cas, participar en la deliberació.

Article 16. Mesures de conciliació i inclusió

1. L'administració impulsora ha d'adoptar les mesures necessàries per:

a) Facilitar la participació ciutadana en horari laboral del personal al servei de les administracions públiques, a través de la flexibilitat horària recuperable.

b) Garantir la participació ciutadana en diferents franges horàries.

c) Habilitar canals de participació digital accessibles per ampliar les opcions de participació i preveure mesures d'acompanyament digital.

d) Possibilitar la participació de persones en situació de dependència o que necessitin la cura de terceres persones, així com de persones cuidadores i amb persones a càrrec, oferint els corresponents serveis de cures.

e) Garantir els drets lingüístics de les persones participants pel que fa al català i a l'occità -denominat aranès a l'Aran-, en els termes establerts per la normativa, i vetllar perquè no hi hagi barreres lingüístiques per la participació dels grups especialment afectats per la matèria, quan sigui necessari.

2. L'administració impulsora ha de dur a terme les actuacions necessàries per a fer efectives les mesures establertes en l'apartat anterior i, en tot cas, pot establir les següents:

a) Compensar la participació ciutadana, econòmicament o amb sistemes equivalents, en la quantitat que s'estableixi en la convocatòria. Les compensacions també poden ser en forma de beneficis comunitaris dirigits a un col·lectiu o grup de participants interpellat per la política que s'obre a participació.

b) Compensar la participació d'infants i joves amb reconeixement curricular i facilitar la participació en horari lectiu.

c) Prestar un servei de suport lingüístic a les persones participants que ho necessitin per poder expressar-se oralment o per escrit en català o en occità.

d) Facilitar ajudes per als desplaçaments.

Títol III. Iniciativa, instruments i fases de la participació ciutadana

Capítol I Iniciativa per promoure instruments de participació ciutadana

Article 17. Iniciativa ciutadana

1. La iniciativa ciutadana s'aplica als instruments de participació de caràcter general adreçats al conjunt de la població.
2. En l'àmbit del sector públic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, la convocatòria de la iniciativa ciutadana és preceptiva si té el suport mínim, mitjançant signatura acreditada, de 20.000 persones majors de setze anys que puguin participar en l'instrument de participació ciutadana.
3. En l'àmbit local, la convocatòria de la iniciativa ciutadana és preceptiva si es compleixen les condicions de la normativa municipal en matèria de participació, que en cap cas pot preveure uns llindars superiors als d'aquest article.

En absència de norma municipal de referència, els ens locals es regeixen per les condicions següents:

- a) En els municipis de fins a 1.000 habitants, un 5% de les persones cridades a participar.
 - b) En els municipis d'entre 1.001 i 20.000 habitants, un 3% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 50 signatures.
 - c) En els municipis d'entre 20.001 i 100.000 habitants, un 2% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 600 signatures.
 - d) En els municipis de més de 100.000 habitants, un 1% de les persones cridades a participar, amb un mínim de 2.000 signatures.
3. En l'àmbit supramunicipal i en l'àmbit inferior al municipal, només s'apliquen els percentatges que estableix l'apartat 2, d'acord amb la població del territori que es pren en consideració.
 4. En cas que la iniciativa proposi un instrument concret de participació ciutadana, l'administració impulsora pot, de manera motivada, adoptar un altre instrument de participació.
 5. Si no es convoca cap instrument participatiu, les persones promotores de la sol·licitud poden presentar una queixa a la mateixa administració impulsora, al Síndic de Greuges o utilitzar aquells instruments de garantia que es prevegin per la normativa municipal.

6. L'administració impulsora pot rebutjar la iniciativa, de manera motivada, si hi ha un instrument de participació ciutadana iniciat sobre el mateix àmbit territorial o material, si és contrària als drets fonamentals o si se'n fa un ús abusiu i repetitiu.

Article 18. Normes especials sobre la iniciativa ciutadana

1. La iniciativa ciutadana sobre instruments de participació ciutadana adreçats col·lectius específics només és preceptiva en els casos que així ho prevegi la regulació pròpia de les administracions públiques. En aquest cas, el número de signatures previst a l'article anterior és el proporcional a l'àmbit subjectiu al qual s'adreça l'instrument de participació ciutadana.

2. Els sector públic institucional de les administracions catalanes i les universitats han de recollir en les seves normes d'organització i funcionament el dret d'iniciativa de les persones usuàries o membres per a promoure la participació ciutadana.

Article 19. Iniciativa institucional

1. En l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, la convocatòria de la iniciativa institucional és preceptiva si té el suport mínim d'un 10% dels municipis de Catalunya, mitjançant un acord adoptat per majoria absoluta de llurs plens.

2. En cas que la iniciativa proposi un instrument concret de participació ciutadana, l'Administració de la Generalitat pot, de manera motivada, adoptar un altre instrument de participació.

3. L'Administració de la Generalitat pot rebutjar la iniciativa, de manera motivada, si hi ha un instrument de participació ciutadana iniciat sobre el mateix àmbit territorial o material, si és contrària als drets fonamentals, si se'n fa un ús abusiu i repetitiu o si el projecte o actuacions sobre els que es proposa la iniciativa no afecten directament els interessos dels ens locals promotors.

Capítol II. Instruments de participació ciutadana

Article 20. Els instruments de participació ciutadana

1. Els instruments de participació ciutadana, entesos com les diferents formes o variants de fer-la efectiva, poden consistir en els previstos per aquest capítol o en d'altres que es puguin crear, sempre que es garanteixin els principis informadors d'aquesta Llei.

2. En el disseny, la implementació i l'avaluació dels instruments de participació ciutadana, les administracions públiques han de garantir la incorporació transversal de la perspectiva de gènere i reflectir de manera equilibrada la diversitat social, territorial, generacional i cultural.
3. En el desenvolupament dels instruments de participació la presència de l'administració impulsora ha de ser proporcionada i congruent amb les funcions directives, de facilitació de la informació i de la participació i de rendició de comptes
4. Els instruments de participació ciutadana són:
 - a) segons la seva durada, de caràcter estable o temporal.
 - b) segons la forma d'accés de les persones participants, de crida oberta o de selecció prèvia.
5. La durada i la forma d'accés dels instruments de participació ciutadana s'han de fer públiques a la convocatòria o a la norma constitutiva corresponent, així com les mesures que s'adopten per tal de garantir la inclusió i el principi d'igualtat en l'accés a la participació.
6. Els instruments de participació ciutadana regulats per aquesta llei es regeixen per les pròpies normes constitutives o segons allò establert a la convocatòria corresponent, sempre respectant els principis generals establerts en aquesta llei.
7. Els ens locals poden impulsar i regular altres instruments de participació ciutadana i disposar de normativa pròpia per al seu impuls a l'empara de l'autonomia local, d'acord amb els principis i previsions d'aquesta llei.

Article 21. Instruments de participació ciutadana de caràcter estable

1. Els instruments de participació ciutadana de caràcter estable són espais d'interlocució entre la ciutadania i l'administració per dur a terme debats regulars a l'entorn de polítiques sectorials o àmbits concrets, amb l'objectiu d'incidir en les polítiques públiques.
2. Són instruments de participació ciutadana de caràcter estable, amb independència de la seva denominació:
 - a) Els consells de participació, que són òrgans col·legiats que, a més de funcions principals de consulta o assessorament, també tenen funcions de participació.
 - b) Els òrgans de caràcter col·lectiu que, malgrat puguin comptar amb la presència de l'administració, pel seu caràcter extern a l'administració, no els és aplicable la normativa d'òrgans col·legiats de l'administració.

3. L'administració impulsora pot fer el seguiment de la implementació dels resultats d'instruments temporals de participació ciutadana a través dels instruments estables de participació ciutadana de l'àmbit material de què es tracti.

4. Per impulsar nous instruments estables de participació ciutadana, la unitat impulsora n'ha d'avaluar prèviament la seva oportunitat, atenent a l'existència d'altres iniciatives en el mateix àmbit, i ha de comptar amb els recursos necessaris per al seu funcionament.

5. Per suprimir instruments estables de participació ciutadana, la seva finalització haurà de ser justificada per l'ens convocant, exposant els motius pels quals no se li dona continuïtat.

Article 22. Instruments de participació ciutadana de caràcter temporal

Els instruments de participació ciutadana de caràcter temporal són els processos participatius, amb independència de de seva denominació, entesos com una seqüència d'actuacions durant un període determinat de temps destinades a recollir les aportacions de les persones participants, per facilitar i promoure la intervenció de la ciutadania en qualsevol fase d'elaboració de les polítiques públiques, incloent la seva definició, implementació i avaluació.

Article 23. Instruments de participació ciutadana de crida oberta

1. Els instruments de participació ciutadana de crida oberta són aquells en els quals l'accés a la participació és de lliure concurrència.

2. Són instruments de participació ciutadana de crida oberta:

- a) Els instruments de participació universal, en els qual tothom pot prendre-hi part.
- b) Els instruments de participació vinculada a un cens, en els quals hi pot participar qualsevol persona prèviament inscrita a un cens.

Article 24. Instruments de participació ciutadana de selecció prèvia

1. Els instruments de participació ciutadana de selecció prèvia són aquells en els quals l'administració impulsora determina, amb caràcter previ, les persones o col·lectius que hi poden participar.

2. Són instruments de participació ciutadana de selecció prèvia:

a) Els instruments de selecció per sorteig, en les quals les persones participants són escollides aleatòriament, amb atenció a criteris prèviament establerts, que han de reflectir-se a la convocatòria, amb l'objectiu de disposar d'una mostra que respongui als objectius prèviament definits.

b) Els instruments de selecció directa, en les quals l'administració impulsora escull les persones directament, amb l'establiment previ de paràmetres de selecció que assegurin la congruència amb els objectius que es volen assolir.

Article 25. Singularitats dels instruments de selecció per sorteig

1. Per impulsar la participació per sorteig, l'administració impulsora, en exercici de les seves competències, pot accedir únicament a les dades del Registre de Població de Catalunya i del Padró municipal d'habitants necessàries per garantir la representativitat de la mostra i fer arribar les invitacions per a la participació. Aquest accés es limita a les dades identificatives, de contacte i sociodemogràfiques que resultin estrictament necessàries per a la finalitat indicada.

Als efectes d'aquesta Llei, aquest ús es declara compatible amb la finalitat inicial per la qual les dades van ser recollides, d'acord amb el que disposa l'article 6.4 del Reglament (UE) 2016/679, sense perjudici de les garanties establertes en la normativa sectorial aplicable.

S'han d'adoptar mesures tècniques i organitzatives adequades per garantir-ne la confidencialitat, integritat i seguretat, incloent la separació de les dades identificatives respecte de les dades sociodemogràfiques emprades per elaborar la mostra, la pseudonimització sempre que sigui possible, el registre d'accessos i la limitació temporal de la conservació. Les dades només podran ser utilitzades per contactar amb les persones finalment seleccionades, garantint així que no s'emprin per a cap altra finalitat i respectant la voluntarietat de la participació.

Les persones afectades han de ser informades de manera clara sobre el tractament de les seves dades amb aquesta finalitat i han de disposar d'un mecanisme efectiu per exercir els seus drets, inclòs el dret d'oposició a participar en el sorteig, mitjançant els canals establerts per l'administració.

2. L'administració impulsora pot atorgar a les persones participants una compensació econòmica o equivalent per l'assistència efectiva a les sessions de debat, en la quantitat i pels conceptes que determinin la convocatòria corresponent.

Capítol III. Fases dels instruments de participació ciutadana

Article 26. Estructura dels instruments de participació ciutadana

1. Els instruments de participació ciutadana han de tenir, amb caràcter general, les fases següents:

- a) Fase de planificació
- b) Convocatòria i informació
- c) Fase de presentació de propostes
- d) Fase de deliberació
- e) Fase de tancament
- f) Fase de retorn

2. Aquestes fases es poden adaptar a les característiques de cada instrument i a les especificitats de cada temàtica objecte de debat.

Article 27. Fase de planificació

Prèviament a l'inici de l'instrument de participació ciutadana, l'administració impulsora ha de planificar com es duran a terme les diferents fases. En concret:

- a) el compromís institucional
- b) la possibilitat d'incidir en la política pública
- c) els recursos i les infraestructures necessàries
- d) l'estratègia comunicativa i de difusió
- e) la determinació dels col·lectius a qui convé incorporar

Article 28. Convocatòria i informació

1. La convocatòria de qualsevol instrument de participació es duu a terme, com a mínim, a través del portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes.

2. La convocatòria ha de contenir, de forma clara i transparent, com a mínim, els elements següents:

- a) la política pública sobre la qual ha d'incidir
- b) l'instrument de participació
- c) les fases, el calendari i els canals per a la participació

3. A efectes d'aquesta Llei, es considera iniciat un instrument de participació amb la publicació de la convocatòria al portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes.

4. La convocatòria inclourà la informació necessària i suficient per poder presentar propostes de manera informada, d'acord amb els requisits de la informació i de dades obertes previstos a l'article 36.

Article 29. Fase de presentació de propostes

1. La convocatòria dels instruments de participació ciutadana ha d'establir un termini perquè les persones participants puguin fer llurs aportacions i propostes de manera informada.

El termini s'ha d'adaptar a l'instrument, la complexitat o àmbit de la matèria objecte de participació i no pot ésser inferior a quinze dies hàbils.

2. Per tal de garantir la inclusió i l'accessibilitat, i en funció de cada instrument, cal habilitar i complementar canals de presentació de propostes presencials i digitals.

3. Les propostes han de ser públiques.

Article 30. Fase de deliberació

1. La fase de deliberació, entesa com l'etapa en la qual es promou el debat estructurat i l'anàlisi col·lectiva de les propostes formulades per la ciutadania i altres agents implicats, és preceptiva en els instruments de participació sobre actuacions identificades com a estratègiques. En la resta de supòsits, sempre que concorrin motius d'urgència, pot prescindir-se de la realització de la fase de deliberació i en tot cas caldrà justificar-ho.

2. La fase de deliberació ha de garantir la transparència, la inclusivitat, l'accessibilitat i la igualtat d'oportunitats per a totes les persones participants, així com la informació necessària i accessible que facin possible aquest debat.

3. En les sessions de deliberació s'ha de vetllar perquè tothom pugui intervenir en igualtat de condicions i amb respecte cap a les opinions alienes.

4. L'administració impulsora ha de fer extensiu el debat al conjunt de la ciutadania, per traslladar la deliberació més enllà de les persones participants.

Article 31. Fase de tancament

1. Els resultats de la participació ciutadana s'han de reflectir en un informe de tancament.
2. L'informe de tancament s'ha de fer públic al portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes.
3. L'informe de tancament també s'ha de traslladar a les persones participants que hagin atorgat el consentiment amb aquesta finalitat, d'acord amb la normativa de protecció de dades.

Article 32. Fase de retorn

1. L'administració impulsora ha de considerar, valorar i fer un retorn motivat de totes les aportacions i propostes, en el termini de dos mesos des de la finalització de la fase de tancament.

De manera motivada es pot ampliar el termini indicat, en funció del volum de propostes presentades o la complexitat tècnica de la temàtica.

2. L'informe de retorn s'ha de fer públic al portal que l'administració impulsora tingui habilitat a aquests efectes i ha d'incorporar:
 - a) Els criteris utilitzats per valorar les aportacions i propostes.
 - b) La relació, de manera motivada, de les aportacions i propostes que s'accepten, les que s'accepten parcialment i quines no s'accepten.
 - c) En el cas de les propostes acceptades, s'ha de definir quins compromisos s'adquireixen, per tal que sigui possible la traçabilitat de la seva implementació.
3. L'informe de retorn també s'ha de traslladar a les persones participants que hagin atorgat el consentiment amb aquesta finalitat, d'acord amb la normativa de protecció de dades.

Article 33. Seguiment dels resultats

1. L'administració impulsora ha de rendir comptes sobre la implementació dels resultats de la participació ciutadana, que ha d'incloure, en tot cas:
 - a) La manera en què s'han incorporat a les polítiques públiques les propostes acceptades.
 - b) El compliment dels compromisos assumits a la fase de retorn.
2. La rendició de comptes es pot dur a terme a través dels instruments estables de participació de l'àmbit material que es tracti.

3. L'administració impulsora ha d'habilitar sistemes transparents perquè la ciutadania pugui seguir i participar en l'evolució de la implementació de les propostes acceptades.
4. El sector públic de l'Administració de la Generalitat, ha de posar a disposició de la ciutadania la informació sobre el seguiment del resultat mitjançant la plataforma digital de participació ciutadana.
5. Tota aquesta informació ha de complir els requeriments establerts a l'article 37.4.

Article 34. Avaluació dels instruments de participació ciutadana

1. L'administració impulsora ha d'avaluar els instruments de participació ciutadana. En especial:
 - a) les mesures d'inclusió i accessibilitat
 - b) el tracte dispensat a les persones participants
 - c) el retorn
 - d) la incidència de la ciutadania sobre les decisions adoptades per l'administració impulsora
 - e) els sistemes de retiment de comptes
2. Així mateix, cal preveure mesures perquè les persones participants puguin participar en l'avaluació de l'instrument en el qual han participat.
3. El sector públic de l'Administració de la Generalitat ha de presentar al Govern de la Generalitat els informes d'avaluació dels instruments de participació, que han d'incloure dades desagregades per sexe (dona/home) i/o per identitat de gènere (dona/home/persona no binària) i altres variables sociodemogràfiques rellevants.

Títol IV. Recursos i infraestructures per a la participació

Capítol I. Recursos per a la participació ciutadana

Article 35. Organització

1. Quan l'administració impulsora disposi d'una unitat competent en matèria de participació ciutadana, aquesta ha de vetllar per la coherència i l'eficiència dels diferents instruments de participació impulsats des d'una mateixa administració.
2. Les unitats competents per raó de la matèria que vulguin impulsar qualsevol instrument de participació ciutadana ho han de comunicar a la unitat competent en matèria de participació ciutadana, per tal que pugui prestar assessorament qualificat i informar sobre els recursos necessaris per dur-la a terme amb garanties.
3. Les disposicions que creïn instruments de participació ciutadana, temporals o estables, han de ser comunicades a la unitat competent en matèria de participació ciutadana, per tal que en pugui oferir assessorament especialitzat.

Article 36. Recursos econòmics

L'impuls de la participació ciutadana ha de comptar amb els recursos econòmics necessaris per garantir una participació de qualitat. A aquests efectes, l'administració impulsora ha de fer una previsió pressupostària específica dirigida a la participació ciutadana de forma prèvia a l'impuls dels instruments de participació ciutadana.

Article 37. Informació i dades obertes

1. Les persones participants tenen dret a conèixer tota la informació necessària per poder generar una opinió pròpia i fonamentada.
2. La informació que es posi a disposició de les persones participants ha de ser plural, per tal de garantir diferents aproximacions sobre la matèria.
3. L'administració impulsora ha de publicar en format de dades obertes tota la informació relacionada amb la política pública objecte de la participació ciutadana, sempre que sigui possible. De manera preferent, la informació s'ha de facilitar amb formats de visualització gràfica fàcilment comprensibles.
4. La informació ha d'estar disponible en llenguatge planer, d'acord amb els requeriments de la comunicació clara i s'ha d'adaptar a les característiques de les persones destinatàries.
6. Les persones participants poden aportar informació relacionada amb l'àmbit material de la participació ciutadana, que ha de ser facilitada a la resta de participants i pública per a tota la ciutadania.

Capítol II. Infraestructures

Article 38. Infraestructures físiques

1. L'administració impulsora ha de posar a disposició de la realització dels instruments de participació ciutadana equipaments públics adequats.
2. S'entén per equipaments públics adequats aquells que siguin de proximitat, accessibles amb transport públic i de fàcil accés per facilitar el desplaçament a persones que visquin fora de les trames urbanes o amb mobilitat reduïda i han de complir amb els requeriments d'accessibilitat establerts en la normativa vigent.
3. Els instruments de participació ciutadana també es poden desenvolupar en espais exteriors o amb ubicació itinerant.

Article 39. Infraestructures digitals

1. L'administració impulsora ha de proporcionar, en un portal que tingui habilitat a aquests efectes i en els diversos canals d'atenció ciutadana, tota la informació relativa als diferents instruments i canals de participació ciutadana actius. Aquest portal ha de complir amb els criteris d'accessibilitat establerts per la normativa vigent.
2. El sector públic de l'Administració de la Generalitat ha de disposar d'una plataforma digital de participació ciutadana que permeti la participació digital, en software lliure, proveïda d'eines i funcionalitats que cobreixin les necessitats d'informació, deliberació, presentació de propostes, vot i seguiment de les iniciatives a les quals es participi.

Així mateix, ha de preveure un servei d'atenció a la ciutadania perquè puguin utilitzar digitals la plataforma digital i ha d'adoptar altres mesures d'acompanyament i alfabetització digital, amb la finalitat de superar la bretxa digital.
3. Les administracions locals supramunicipals han de facilitar als municipis que ho sol·licitin una plataforma digital de participació ciutadana que permeti l'exercici dels drets de participació digital.
4. Les plataformes digitals de participació ciutadana han de complir amb la normativa d'accessibilitat.

Article 40. Mapa d'actors per a la participació

1. L'administració impulsora ha de cercar activament la participació de tota la ciutadania. Amb aquest objectiu ha d'elaborar un mapa d'actors, entès com una relació dels actors interpel·lats per les polítiques que s'obren a participació ciutadana.

2. Amb la finalitat d'identificar les diferents visions al voltant de la política pública i d'impulsar i fer difusió dels instruments de participació, l'administració impulsora pot fer ús de les dades de persones físiques i jurídiques, així com d'agrupacions de ciutadans sense personalitat jurídica, limitant-se estrictament a les dades necessàries per a aquesta finalitat.

3. El sector públic de l'Administració de la Generalitat pot accedir a les dades de les persones físiques que constin en el Registre de Població de Catalunya necessàries per a la finalitat de fer difusió dels instruments de participació, amb els límits previstos a la seva normativa d'aplicació.

També poden accedir a altres registres sectorials estrictament identificats com a rellevants per a la difusió dels instruments de participació relacionats amb aquell àmbit, d'acord amb els límits establerts per la normativa sectorial aplicable.

L'accés es limita únicament a les dades estrictament necessàries per identificar i contactar els actors rellevants, incloent dades identificatives, de contacte i dades sociodemogràfiques estrictament necessàries per descriure les característiques dels actors i assegurar que la mostra sigui representativa del conjunt de la població o del sector implicat, sense incloure dades sensibles llevat que la normativa sectorial així ho prevegi.

Als efectes d'aquesta Llei, aquest ús es declara compatible amb la finalitat inicial per la qual les dades van ser recollides, d'acord amb el que disposa l'article 6.4 del Reglament (UE) 2016/679, sense perjudici de les garanties establertes en la normativa sectorial aplicable.

4. Les administracions locals poden accedir a les dades de les persones físiques que consten en el padró municipal amb l'objecte de fer difusió dels instruments de participació, limitant-se també a les dades estrictament necessàries per identificar i contactar els actors.

Aquest ús es considera compatible amb la finalitat inicial de recollida de les dades.

5. S'han d'adoptar mesures tècniques i organitzatives adequades per garantir-ne la confidencialitat, integritat i seguretat, incloent la separació de les dades identificatives respecte de les dades sociodemogràfiques, la pseudonimització quan que sigui possible, el registre d'accessos i la limitació temporal de la conservació.

6. Les persones afectades han de ser informades de manera clara sobre el tractament de les seves dades amb aquesta finalitat i han de disposar d'un mecanisme efectiu per exercir els seus drets, inclòs el dret d'oposició, mitjançant els canals establerts per l'administració.

7. Les administracions públiques han d'impulsar la interoperabilitat entre els diferents registres i bases de dades per fomentar la participació ciutadana, assegurant que l'intercanvi de dades es limiti a la informació estrictament necessària, amb accés restringit a les unitats responsables i l'aplicació de mesures tècniques i organitzatives que garanteixin la seguretat, integritat i confidencialitat de les dades.

Títol V. Foment de la participació ciutadana i innovació democràtica

Capítol I. Foment de la participació ciutadana

Article 41. Foment de la participació ciutadana al sistema educatiu

L'Administració de la Generalitat ha de fomentar el coneixement de la participació ciutadana i del funcionament de la democràcia al sistema educatiu català no universitari, mitjançant el seu tractament en els currículums, així com del seu desenvolupament dins dels plans d'acció tutorial, del projecte de direcció i del projecte educatiu de cada centre de les diferents etapes educatives.

Així mateix, ha de fomentar els valors democràtics i de participació als centres educatius no universitaris, en especial, la iniciativa de l'alumnat per impulsar projectes i propostes.

Article 42. Participació ciutadana en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics

1. Les administracions públiques poden habilitar instruments de participació ciutadana en la gestió d'espais, equipaments i serveis públics, en els termes que estableixi la normativa aplicable i d'acord amb els principis d'eficiència, transparència i coresponsabilitat.

2. Les administracions públiques han de facilitar que les entitats ciutadanes sense ànim de lucre arrelades al territori puguin participar o assumir la gestió d'espais, equipaments públics i serveis públics.
3. Les possibilitats previstes pels apartats anteriors es poden alternar en el temps, pel que fa a un mateix equipament, espai o servei, en atenció a la conjuntura de cada moment.
4. Amb el consentiment de les persones titulars, l'administració impulsora també pot promoure la participació en espais o equipaments de titularitat privada.
5. En el cas de la ciutat de Barcelona, és d'aplicació la Carta municipal de Barcelona.

Capítol II. Innovació

Article 43. Promoció de la innovació

Les administracions públiques han de fomentar la innovació en l'impuls de nous instruments, canals i metodologies de participació, les quals han de respectar l'Estatut d'autonomia de Catalunya i els principis d'aquesta Llei.

Article 44. Recerca sobre participació

L'Administració de la Generalitat ha de promoure la col·laboració amb les universitats, el moviment associatiu, els col·legis professionals i altres administracions públiques amb la finalitat de fomentar la recerca en matèria de participació ciutadana.

Títol VI. Sistema de garanties i avaluació

Capítol I. Sistema de garanties dels instruments de participació

Article 45. Mesures de restauració dels drets de les persones participants

1. Les persones participants que considerin que els seus drets han estat vulnerats durant el desenvolupament de l'instrument de participació poden adreçar-se a l'administració impulsora per sol·licitar-ne la reparació, sense perjudici de les competències del Síndic de Greuges.

2. L'administració impulsora ha de donar resposta motivada sobre la valoració dels fets, i, si escau, ha d'emprendre les accions corresponents per a la reparació dels drets vulnerats.
4. El termini per resoldre la sol·licitud de restauració és de tres mesos a comptar des de la data de presentació de la sol·licitud. En cas que no es notifiqui la resolució en aquest termini, la sol·licitud de restauració s'entén desestimada.
5. En l'àmbit de l'administració local, les persones participants també poden utilitzar els mecanismes de protecció previstos per la normativa municipal que resultin aplicables.

Capítol II. Avaluació de l'aplicació de la llei

Article 46. Avaluació de les polítiques públiques de participació ciutadana

1. L'administració impulsora ha d'avaluar en un informe biennal, de forma agregada, el funcionament dels instruments de participació que ha impulsat.
2. Aquesta avaluació ha d'incloure en tot cas:
 - a) Els processos participatius desenvolupats.
 - c) El retorn a la ciutadania.
3. L'avaluació dels instruments de participació impulsats pel sector públic de l'Administració de la Generalitat, a d'incloure, a més:
 - a) Les mesures d'inclusió i d'accessibilitat.
 - b) L'impacte de les aportacions de la ciutadania.
 - c) La valoració dels participants i el perfil dels participants.
 - d) Els sistemes de retiment de comptes previstos.
3. L'Administració de la Generalitat de Catalunya ha d'eleva al l'informe d'avaluació establert en aquest precepte i n'ha de fer difusió pels seus canals habituals.

Article 47. Avaluació del compliment de la llei

1. Correspon al Síndic de Greuges avaluar el compliment de les previsions establertes en aquesta Llei. A aquest efecte el Síndic de Greuges ha d'elaborar i

presentar al Parlament, de manera biennal, un informe general d'avaluació de l'aplicació d'aquesta llei.

2. Per a l'elaboració d'aquest informe d'avaluació, el departament competent en matèria de participació ciutadana de l'Administració de la Generalitat facilitarà al Síndic de Greuges les dades sobre els processos participatius duts a terme durant els dos anys a avaluar i n'informarà, si s'escau, de les incidències, queixes o consultes que n'hagi tingut coneixement.

3. El Síndic de Greuges pot elaborar informes específics d'avaluació amb relació a les administracions, organismes, entitats i ens instrumentals inclosos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei en àmbits materials concrets. Els informes específics han d'ésser lliurats al Parlament.

4. Les autoritats i el personal al servei de les administracions, les entitats i els organismes compresos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei tenen el deure de col·laborar amb el Síndic de Greuges en l'elaboració dels informes d'avaluació.

Disposició addicional primera

Les administracions locals poden desenvolupar regulacions de participació ciutadana més favorables per a l'exercici del dret de participació que les previstes per aquesta llei. Aquestes regulacions locals han de respectar el marc general establert per la llei.

Disposició addicional segona

En l'àmbit de l'Administració de la Generalitat, la unitat competent en matèria de participació ciutadana donarà suport a les unitats que impulsin tràmits participatius previstos en la normativa específica, als efectes de millorar la qualitat de la participació, d'acord amb les previsions d'aquesta llei.

Disposició addicional tercera

Règim especial de Barcelona

En el municipi de Barcelona aquesta Llei només s'aplica supletòriament a allò que es disposi en el seu règim especial, i, específicament, en les normes sobre participació ciutadana establertes a la Carta municipal de Barcelona, aprovada per la Llei 22/1998, de 30 de desembre, i en les disposicions municipals que despleguin aquestes normes”.

Disposició derogatòria

1. Es deroguen els articles 40 a 56 de la Llei 10/2014, del 26 de setembre, de consultes populars no referendàries i d'altres formes de participació ciutadana.
2. Es deroguen els articles 66, 67 apartats 2, 3 i 4, 69 i 78.4 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, així com la resta de preceptes que total o parcialment s'oposin o contradiguin aquesta llei.

Disposicions finals

Primera

Es modifica la lletra d de l'article 1.1, de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, que queda redactat de la manera següent:

“d) Aplicar el govern obert i la col·laboració ciutadanes”.

Segona

Es modifica la lletra / de l'article 9.1, de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, que queda redactat de la manera següent:

“l) La informació relativa als instruments de participació i els procediments participatius en tràmit, d'acord amb el que estableixen aquesta llei i la Llei de participació ciutadana, per tal de fer-ne difusió i facilitar la participació ciutadana.”

Tercera

L'Administració de la Generalitat ha d'elaborar els recursos formatius per a alts càrrecs i els altres servidors públics que garanteixin l'adquisició de les competències

en participació ciutadana necessàries per al compliment dels preceptes d'aquesta Llei.

Quarta

Els subjectes inclosos en l'àmbit d'aplicació han d'adaptar la seva normativa de participació ciutadana a les previsions d'aquesta Llei en un termini màxim de dos anys.

Quarta

S'autoritza el Govern perquè dicti les disposicions reglamentàries necessàries per aplicar i desplegar aquesta Llei.

Cinquena

Entrada en vigor

Aquesta Llei entra en vigor en el termini de sis mesos a comptar de la data de la seva publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.